Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIX.. št. 34 — Ljubljana, četrtek 10. februarja 1938 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3 — Tel. 3392, 3492. Telefon št. 2455.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čislo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

ZAČETEK PRORAČUNSKE RAZPRAVE V SKUPŠČINI

Narodna skupščina je včeraj začela splošno razpravo o predlogu državnega proračuna za l. 1938-9. — Uvedel jo je finančni minister

Beograd, 9. febr. p. V Narodni skupščini se je danes pričela splošna proračunska razprava. Pred prehodom na dnevni red je predsednik Čirić odgovoril na dve vprašanji narodnih poslancev. Okrog 11 dopoldne je nato skupščina pričela z načelno debato o proračunu. Finančni minister Dušan Letica je podal daljši ekspoze o obči finančni in gospodarski politiki vlade, takoj za njim sta poročevalca finančnega odbora Časlav Nikitović in dr. Milivoj Perić podala poročili večine, odnosno manjšine. Ekspoze, kakor tudi obe poročili sta se zavlekli, tako da je v prvih popoldanskih urah predsednik Čirić današnjo sejo zaključil. Ker je jutri turški praznik bajram, skupščina ne bo zasedala in tako se bo načelna debata o proračunu nadaljevala šele v petek. Tedaj bo prvi govoril kot glavni govornik kluba JRZ in vladne večine dr. Oton Gavrilović.

Dve vprašanji na predsednika

Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.30. Zapisnik je bil brez pripombe odobren. Predsednik Čirić je nato prečital še sožalno brzojavko, ki jo je v imenu narodne skupščine poslal Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ob smrti grškega in danskega princa Nikole, očeta Nj. Vis. kneginje Olge. Narodni poslanci so stoje poslušali besedilo brzojavke.

Zatem je predsednik Čirić odgovoril na dve kratki vprašanji poslancev Velimirja Jojića in Mite Dimitrijevića. Poslanec Jojić je vprašal predsednika, kaj je z njegovo interpelacijo, ki jo je že v marcu 1937 vložil in naslovil na notranjega ministra, od katerega pa še vse doslej ni dobil odgovora.

Predsednik Čirić je odgovoril, da se povsem strinja s poslancem Jojićem, kar se tiče njegove pravice do odgovora na interpelacijo. Toda ustava in skupščinski poslovnik ne določata nikakih sankcij, če interpelirani minister ne odgovori na vprašanje kakega poslanca. Zato bo pač potrebno spremeniti zakon o poslovnem redu narodne skupščine. Posl. Jojić se z odgovorom ni zadovoljil.

Nato je predsednik Čirić odgovoril na vprašanje poslanca Mite Dimitrijevića, ki je zahteval od njega, naj pri finančnem ministrstvu izposluje podporo v znesku 500.000 Din za zgradbo Njegoševega doma v Beogradu. Čirić je menil, da je Dimitrijević pomotoma naslovil to vprašanje nanj. Glede na plemenito svrho njegovega vprašanja pa je pripravljen opraviti nalogo poštarja. V ostalem je izjavil, da bo takoj izročil Dimitrijevićev predlog prisotnemu poštnemu ministru Cvrkiću s prošnjo, da ga izroči finančnemu ministru Letici.

Ekspoze finančnega ministra Letice

Narodna skupščina je po teh uvodnih zadevah prešla na dnevni red. Prvi je podal finančni minister Dušan Letica obširen ekspoze o finančni in gospodarski politiki vlade. Izvajal je med drugim:

Narodno gospodarstvo je glavna osnova državnih financ. Tudi takrat, kadar se zdi, da so državne finance trdne, se morajo hitro porušiti, če slone na slabem narodnem gospodarstvu. Teh gospodarskih resnic se je držala finančna politika v naši državi zadnja tri leta. Danes imamo visoko dvignjeno narodno gospodarstvo. Kot nujna posledica se menjava tudi slika državnega proračuna. Ne smemo se bati visokih proračunov, če so ti posledica gospodarskih stremljenj in se gibljejo v mejah teh stremljenj.

Gospodarsko najbolj izčrpan del našega narodnega organizma je bil kmet, zato je kraljevska vlada v prvi vrsti njemu posvetila vso pozornost, ter mu najprej znižala davke. V poznejši dobi je prišlo tudi ozdravljenje njegovih zasebnih dolgov. Na ta način smo našemu kmetu aktivno priskočili na pomoč, poleg tega pa tudi z akcijo na notranjih in zunanjih tržiščih, s posredovanjem preko Prizada in s sklepanjem ugodnih trgovinskih pogodb.

Z mobilizacijo kapitala preko državnih bank je dala vlada materialno osnovo svoji politiki javnih del. S tem je dosegla, da je dobilo zaposlitev veliko število doslej nezaposlenih. Posledica vsega tega je, da vidimo danes 80% našega ljudstva zaposlenega v poljedelskem in živinorejskem gospodarstvu in da je vse to ljudstvo gospodarsko dvignjeno in konsumno okrepljeno. S tem pa so izšle iz mrtvila tudi vse ostale gospodarske panoge, ki so tako dobile obenem solidnejšo materialno osnovo, da lahko v boljši meri zadovoljujejo javne potrebe.

Vladna davčna politika

Poleg te prve skrbi, da se dvigne naš kmečki človek, se je gospodarska politika vlade gibala istočasno tudi v drugih smereh. Začeli smo na splošno z novo svobodnejšo davčno politiko. Spomnimo se samo na obvezno izdajanje računov in slovitega paragrafa 7 ter davčnih olajšav malim obrtnikom in trgovcem. V mejah možnosti so bila znižana tudi bremena dolžnikom pri Državni hipotekarni banki. Procent obveznega oddajanja izvoznih deviz Narodni banki se je nekajkrat znižal. Prav pred kratkim se je znižal tretjič tako, da danes znaša le še 25.

Našemu prometu je dalo močan impulz mobiliziranjem tako zvanih letečih dolgov z izdajanjem blagajniških zapiskov. Milijarda dinarjev, ki se je zlila preko državne blagajne v narodno gospodarstvo, je poživila in prestrojila skoro ves naš gospodarski organizem in ga sprovedla v življenje, državni blagajni pa je povrnila zaupanje. Ker smatramo, da faza gospodarske sanacije še ni končana, se kraljevska vlada vzdržuje vsakega večjega apeliranja na davčne obveznike v zvezi s pokritjem proračunskih potreb. Nasprotno samo pritisk velikih in malih narodnih potreb je branil vladi, da svoje politike fiskalne razbremenitve ni mogla še bolj razširiti. Vsekakor je pomembno, da pri reševanju težkega vprašanja sanacije kmečkih dolgov nismo pričeli pritiskati z novimi direktnimi davki niti niso bile te dajatve pokrite s pomočjo valutnih manipulacij. Davčna obremenitev je ostala nedotaknjena, prav tako je ostal nedotaknjen dinar.

Verujemo v to, da bo nedavno podvzeta akcija kraljevske vlade za mobilizacijo bank in kreditnih zadrug, kakor tudi izdajanje 3% obveznic za kmetijske dolgove, doprinesla k temu, da stopimo tudi v kreditnem področju korak naprej.

Posamezne gospodarske panoge

Poživljenje delovnih tržišč je čedalje večje. Javna dela in dvignjena delovna proizvodnja nas prepričujejo, da lahko tudi v bodočem gospodarskem letu pričakujemo znatnega zboljšanja. Število zavarovanih delavcev je znašalo konec meseca decembra 1937 716.676, kar pomeni 122.244 več kakor pa konec leta 1935. Število nezaposlenih je čedalje manjše. Tako je bilo v mesecu decembru, ki je navadno v tem oziru najslabši mesec, nezaposlenih vsega skupaj 70.448 moških in ženskih delavcev. Javne borze dela so nudile decembra meseca 2.986.825 Din podpore, ki je bila razdeljena na 20.845 delavcev.

Indeks žitnih proizvodov v novembru 1937 kaže skok za celih 19 poenov nasproti istemu mesecu prejšnjega leta. Samo po sebi je umevno, da nadaljnji razvoj cen naših kmetijskih pridelkov ne bo odvisen samo od letine in od vladne posredovalne politike, temveč tudi od razmer, ki vladajo na svetovnem žitnem trgu. Zadostuje že samo malo večji žitni doprinos v prekooceanskih državah in gotovo znižanje potrošnje na inozemskih tržiščih in že nastopijo lahko motnje na našem trgu. Povečani rezervni fond PRIZADa se bo koristno uporabil za vsak primer, ki bi mogel eventualno motiti razvoj cen.

Tudi pri obrtništvu so se razmere zboljšale. Kot simptom tega zboljšanja lahko navedem, da je bilo leta 1937 na področju beograjske obrtne zbornice ustanovljenih 605 novih obratovalnic več kakor leta 1936, medtem ko jih je bilo leta 1936 spet ustanovljenih 224 več kakor leta 1935. Industrija je imela v preteklem letu dobro konjunkturo. Indeks industrijskih proizvodov je zabeležil skok za 9.6 poena nasproti letu 1936. Skoro vse industrijske panoge so delale s polno paro. Posebno velik razmah je zabeležila lesna in tekstilna industrija. Izvoz lesa za prvih 11 mesecev prejšnjega leta predstavlja vrednost 1040 milijonov Din in se je nasproti letu 1936 povečal za 85%. V metalurgiški industriji se je preteklo leto mnogo investiralo, tako da bo ta panoga gospodarstva kmalu sposobna, da zadovolji večji del državnih in zasebnih potreb. Proizvodnja domačih premogovnikov se je povečala za 15.5%. Potrošnja premoga za prvo polletje leta 1937 kaže v primeri z letom 1936 porast za okroglo 260.000 ton, od česar odpade na industrijo 70%.

Na področju beograjske trgovske zbornice znaša prirastek novih trgovskih obratov 31. decembra 1937 leta nasproti stanju konec leta 1936 1717. Na področju novosadske zbornice 1615, na področju zagrebške 152 i. t. d. Prirastek industrijskih podjetij v celi državi znaša 10.4% v primeri z letom 1936. Samo na področju beograjske industrijske zbornice je bilo ustanovljenih 63 novih industrijskih podjetij. V vsej državi je bilo ustanovljenih 51 novih akcijskih družb. Razvoj akcijskega kapitala v letu 1937 kaže posebno zanimanje za papirno industrijo, za industrijo živil in rudarsko industrijo.

Gospodarski razmah se vidi tudi v prometu. Po številu natovorjenih vagonov je prinesel mesec oktober 1937 rekordno število 182.000, kolikor ni dosegel noben mesec prejšnjih štirih let. Tudi rečna plovba je pokazala velik razmah zlasti v aprilu in maju preteklega leta, ko je prevozila 94 milijonov kilometrskih ton. Isto velja za pomorski promet. Z ozirom na tonažo dospelih ladij 1937 kaže znaten porast posebno mesec junij in za njim vsi meseci do septembra. Vidi se to tudi v povoljnejšem kurzu akcij parobrodnih družb.

Zboljšanje gospodarskih razmer je avtomatsko učinkovalo, da se je tudi obseg poslovanja naših bank znatno povečal. To ne velja samo za beograjske banke, temveč je prav tako ugoden položaj tudi pri zagrebških bankah in po podatkih in bilancah iz dravske banovine se kaže tudi tam znatno zboljšanje. Poleg zasebnih bank kažejo večjo aktivnost kot prejšnja leta tudi hranilnice javnopravnega značaja, med katerimi je treba v prvi vrsti omeniti mestne in banovinske hranilnice. Te hranilnice razpolagajo z vlogami nad 2 milijardi dinarjev in svoja denarna sredstva koristno nudijo za potrebe samoupravnih ustanov, nekaj pa jih stavljajo tudi na razpolago zasebnemu gospodarstvu.

V zvezi z vsem tem je prišlo tudi do povečanja državnih dohodkov od prometnih ustanov. Tako je v 9 mesecih prejšnjega leta znašal dohodek od železnic 1828 milijonov, v proračunu za leto 1937/38 pa je bilo vsega predvideno le 1533 milijonov. To se pravi, da je od proračunane vsote dohodek narasel na 119%.

Prirastek hranilnih vlog je znašal od 1. novembra 1936 do 1. novembra 1937 1163 milijonov dinarjev. Pritok hranilnih vlog je bil vedno velik. Na dan 31. decembra 1937 je bilo stanje hranilnih vlog: pri Državni hipotekarni banki 1.344 milijonov 144 milijonov več kakor konec leta 1936, pri Poštni hranilnici 1.249 milijonov ali 266 milijonov več kakor konec leta 1936.

Dinar je ostal popolnoma stabilen pri tečaju 10 švicarskih centimov. Glavna deviza na našem trgu, ki služi za nabavo zlata — angleški funt — se je trajno držala pri tečaju 238 din. Trdnost dinarja je utemeljena s čvrsto tehniško postojanko Narodne banke, z urodnim stanjem naše plačilne bilance in z urejenostjo državnih financ. Ti trije momenti podčrtujejo glavno linijo naše dosedanje valutne politike linijo, ki se je bomo tudi v bodoče trdno držali. Najnovejši dveletni aranžman s francoskimi lastniki papirjev je odpravil prakso izdajanja funding-obveznic, ki je državni blagajni za trenutek olajšala položaj, zato je pa povečala državni dolg. Oktobrski obrok, čigar plačilo je bilo suspendirano do konca pogajanj, smo transferirali že konec decembra.

Osnove novega proračuna

Takšen položaj v našem narodnem gospodarstvu in v državnih financah je bil glavna osnova pri presoji, koliko narodnih in državnih potreb v novi ali povečani obliki lahko prevzamemo v predlog proračun za prihodnje proračunsko leto. Vendar ne smemo zabresti v pretiran optimizem in razviti delovni program, ki ga ne bi mogli izvesti, ne da bi skalili ugodne pogoje naše gospodarske obnove in gospodarskega razvoja. Ne smemo pozabiti, da je razvoj našega gospodarstva odvisen tudi od splošnega stanja in razmer drugod na svetu. V kočljivem položaju med ugodnimi gospodarskimi in zadovoljivimi državno-finančnimi razmerami po eni strani in programom državnih in ljudskih potreb, kakor so ga postavili vsi resori naše državne uprave, po drugi strani, sem kot finančni minister stal pred težko nalogo: ustreči sem moral čim več potrebam našega javnega življenja in nisem se smel pregrešiti zoper načela politike, ki sem jo v začetku omenil.

Treba je bilo najti in postaviti mejo, kje se je treba ustaviti, da ne bo akcija škodljiva narodu. Potrebe posameznih panog javne uprave in državnih gospodarskih podjetij in ustanov, ki so bile v letih krize omejene in skrčene, kažejo zdaj tendenco velikanskega naraščanja. Pod pritiskom teh potreb so pri sestavljanju proračunskega predloga postavili resorni ministri velike zahteve z zelo povečanimi proračuni izdatkov. Njihove zahteve so dosegle 14 milijard Din. Večina teh zahtev je bila nedvomno upravičena in koristna, vendar se je finančni minister, ki ima nalogo določiti proračun dohodkov, moral upreti mnogim celo najumestnejšim zahtevam glede na problem kritja. V številki 12.180 milijonov v proračunskem predlogu boste videli, da sem že pri izdelavi proračunskega predloga prihranil skoro 2 milijardi. Pretirani optimizem, ki se je mogel videti v obilnih zahtevah, sem tako zreduciral v meje, o katerih mislim, da se dado upravičiti i s stališča novih ali povečanih kreditov i s stališča kritja. Najmanjše redukcije sem izvedel pri aktivnih gospodarskih podjetjih, to je pri podjetjih, ki sama krijejo svoje izdatke in pri katerih so novi izdatki največkrat pogoj za dosego novih dohodkov. Pomnožitev proračuna izdatkov prometnega ministrstva za 390.8 milijona ima svojo utemeljitev ne samo v okoliščini, da se bodo ti izdatki krili z ustrezajočimi dohodki prometnih ustanov, temveč tudi v namenu izdatkov, služečih povečanju državnega železniškega imetja. Iste okoliščine govore za pomnožitev monopolskih izdatkov itd.

Vsi ti zvišani izdatki državnih podjetij znašajo okroglo 760 milijonov. Za njihovo kritje niso potrebni fiskalni ukrepi. Krili se bodo iz lastnih dohodkov teh podjetij. Ker znaša celotno zvišanje proračunskega predloga 1270 milijonov, pomeni to, da bi nam ostalo za fiskalno kritje samo 602 milijona zvišanja. Iz proračunskega predloga boste videli, da so v tej številki zastopane potrebe naše narodne obrambe s 313 milijoni. Tako gre od celotnega zvišanja 1270 milijonov skoraj cela milijarda samo za potrebe državnega gospodarstva in narodne obrambe. Ostanek 280 milijonov se razdeli na osebne in stvarne izdatke vse ostale državne uprave.

Ostalim potrebam izrednega pomena bomo ustregli, če ne bi prenesle odlaganja, kakor doslej po možnosti z izvenproračunskimi sredstvi, katerih odplačila bi se razdelila na bodoča proračunska obdobja.

Če izvzamemo neznatne potrebne spremembe v pristojbinski zakonodaji prihaja kraljevska vlada pred vas s proračunskim predlogom, ki vsebuje povečanje za 1270 milijonov, ne da bi morala prositi vas, da bi ji za kritje tega znatnega proračunskega povečanja dali pooblastilo za nove fiskalne ukrepe splošnejšega obsega. Povečanje bo krito skoraj v celoti iz normalno povečane zmogljivosti našega gospodarstva.

Finančni minister je končal s prošnjo, naj narodna skupščina odobri predloženi ji proračun.

Poročili večine in manjšine skupščinskega finančnega odbora

Poročevalec večina finančnega odbora narodni poslanec Časlav Nikitović je takoj nato prečital poročilo večine, v katerem je utemeljeval sedanjo gospodarsko in finančno politiko vlade ter izrazil pristanek večine finančnega odbora narodne skupščine na predloženi proračun in finančni zakon.

Posl. Milivoj Perić je zatem prečital poročilo manjšine finančnega odbora, ki obsega izčrpno in stvarno kritiko proračuna in gospodarske politike sedanje vlade. Podatki, ki jih je navajal v utemeljitev svojih tez, so izzvali v skupščini splošno pozornost. Po prečitanem poročilu je še obširno govoril o gospodarski politiki vlade in pri tem zlasti tudi opozoril, kako začenja po agrarni reformi razdeljena zemlja zopet prehajati v roke veleposestnikov in spekulantov.

Posl. Perić je nato govoril tudi o zunanji politiki in poudarjal potrebo, da bi bila javnost o njej bolje informirana, ker bi jo mogla šele potem pravilno presojati. Vse se razvija tako, kakor da se ni zgodilo nič novega, v resnici pa so se dogodile stvari velikega pomena, ki pomenijo daljekosežne spremembe. Javnost se upravičeno interesira, ali in kako so s temi spremembami zaščiteni bistveni državni interesi. Dobra kontrola je najboljše jamstvo za dobro zunanjo politiko. Zato se mora v skupščini ustanoviti tudi poseben odbor za zunanjo politiko.

Končno je govornik opozarjal, da številne važne določbe ustave še vedno niso prevedene v življenje. Govoril je o potrebi volitev v mestnih občinah in v banske svete. Zaključil je z izjavo, da iz razlogov, navedenih v poročilu manjšine finančnega odbora in v njegovih izvajanjih, opozicija ne more glasovati za predloženi proračun in za predloženi finančni zakon.

Po govorih obeh poročevalcev je predsednik Čirić predlagal, naj se današnja seja zaključi, ker se je že itak zavlekla kasno v popoldan. Skupščina je na to pristala, nakar je predsednik zaradi jutrišnjega muslimanskega praznika odredil prihodnjo sejo za petek ob 9. dopoldne.

Seje poslanskih klubov

Beograd, 9. febr. p. Danes popoldne so se sestali skoraj vsi poslanski klubi. Razpravljali so predvsem o proračunski debati v narodni skupščini in določili svoje govornike za načelno razpravo, ki se bo v petek nadaljevala. Danes popoldne je zasedal tudi administrativni odbor narodne skupščine.

Pittman o potrebi ameriškega oboroževanja

Zaradi razcepljenosti velesil postaja po mnenju senatorja Pittmana svetovni položaj vedno slabši

Washington, 9. februarja b. Senator Pittman, predsednik zunanjepolitičnega odbora senata je spregovoril snoči o potrebi ameriškega oboroževanja. Dejal je med drugim: Ako pride do vojne, ki se zdi po sedanjem mednarodnem razvoju neizbežna, bodo demokracije na slabšem. Velesile so danes razcepljene na blok demokratičnih z Veliko Britanijo, Francijo in Zedinjenimi državami ter na blok avtoritarnih držav z Nemčijo, Italijo in Japonsko. Spričo tega razcepa je vsakemu jasno, da bo svetovni položaj čimdalje slabši. Tako zvane avtoritarne države so svoje vojne sile organizirale in ojačile, medtem ko so demokratične države zaradi pacifističnih skrbi v tem pogledu zaostale. Ako hočemo, da nas dogodki ne najdejo nepripravljene, se moramo oboroževati, in to kar najbolj, ne da bi pri tem gledali na stroške.

Med Ameriko in Anglijo ni vojaškega sporazuma

Washington, 9. februarja. b. Državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull je v izjavi novinarjem zanikal vesti o sporazumu med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami za primer vojne ali vojne nevarnosti. Ta demanti je v posebnem pismu poslal tudi predsedniku zunanjepolitičnega odbora v senatu Pittmanu, ki ga je prečital v odgovor na zadevna vprašanja nekaterih senatorjev.

Pred izročitvijo japonskega odgovora

Tokio, 9. febr. o. Na današnji konferenci predsednika vlade ter vojnega, mornariškega in zunanjega ministra, so sestavili končno besedilo odgovora japonske vlade na demaršo Anglije, Amerike in Francije glede pomorskega oboroževanja Japonske. Odgovor bo najbrže še nocoj ali najkasneje jutri dopoldne izročen diplomatskim zastopnikom omenjenih treh velesil.

Kakor se doznava odklanja japonska vlada zahtevo Amerike, Anglije in Francije glede sporočila podrobnih informacij o svojem gradbenem programu. Japonska vlada smatra, da predstavlja ton te demarše kršitev japonske suverenosti in da že iz tega razloga ne more dati drugačnega kakor odklonilnega odgovora. Z drugimi zahtevami Amerike, Anglije in Francije se japonski odgovor v znak protesta sploh ne bo bavil.

V ostalem pa naglašajo v japonskih krogih, da je ostal japonski pomorski program neizpremenjen in da bo Japonska gradila svojo mornarico po svojih potrebah.

150 ruskih letal na Daljnem vzhodu

Tokio, 9. februarja. b. Na neko vprašanje v parlamentu je vojni minister Sugijama odgovoril, da ima Rusija trenutno zbranih v vzhodni Sibiriji 1500 letal. Večina teh letal je razmeščenih v obalnih letalskih bazah. Spričo neposrednega ruskega ogrožanja bo Japonska prisiljena, da poveča število svojih letal v tolikšni meri, da bo dovolj pripravljena za vsako eventualnost.

Rudarska stavka v Angliji

London, 9. febr. br. V Walesu je danes stopilo v stavko 10.000 rudarjev, ki zahtevajo povišanje mezd v skladu s porastom cen. Na včerajšnjem zborovanju so sklenili, da bodo stavkali tako dolgo, dokler njihovim zahtevam ne bo ugodeno.

Posledice stavk v Franciji

Pariz, 9. februarja. »Matin« ugotavlja, da je bila lani prvič po dolgem času trgovinska bilanca z Anglijo pasivna in to samo radi tega, ker so v Franciji preteklo leto stavkali delavci po rudnikih in so Francozi morali uvažati velike količine premoga iz Angleške.

Požar v milanskem gledališču

Milan, 9. februarja. AA. Velik požar je preteklo nedeljo uničil »Lirsko gledališče«, ki je bilo prenovljeno pred nekaj leti. Ogenj se je pojavil ponoči ob 2.30 na odru in se naglo razširil. Kljub naporom gasilcev niso mogli rešiti ničesar. Od gledališča so ostali samo še zunanji zidovi. Škoda je velika, človeških žrtev ni bilo.

Delbos obišče Ankaro in Sofijo

Istanbul, 9. febr. b. Turški list »Cumhuriet« doznava, da bo francoski zunanji minister v začetku marca obiskal Ankaro, kjer bo s turškim zunanjim ministrom Ruždi Arasom podpisal turško-francosko prijateljsko pogodbo. Isti list piše, da se bo Delbos na svojem povratku v domovino ustavil tudi v Sofiji.

Gogov volilni proglas

Bukarešta, 9. febr. o. Vlada je izdala volilni proglas, v katerem pravi o svoji zunanji politiki naslednje: Vlada bo predvsem branila rumunsko narodno dostojanstvo. Prizadevala si bo ohraniti dosedanje zveze in prijateljstva, obenem pa bo skušala pridobiti Rumuniji še novih prijateljev. Čuvala se bo slehernega vmešavanja v notranje zadeve drugih držav, prav tako pa bo odločno odklanjala sleherno tuje vmešavanje v rumunske notranje zadeve.

Tudi liberalna in narodna kmečka stranka sta davi izdali volilni proglas. Liberalna stranka pravi, da vztraja pri tradicionalni rumunski zunanji politiki, ki se je naslanjala na pogodbe z Anglijo, Francijo, Malo antanto, Balkansko zvezo in s Poljsko ter na neomajni zvestobi Društvu narodov. Slično je obeležil Maniu v svojem proglasu zunanjo politiko, za katero se zavzema narodna kmečka stranka. Tudi njen proglas se izraža za tradicionalno zunanjo politiko, obenem pa proti vsakršni diktaturi v Rumuniji. Maniu v proglasu ostro napada rumunsko vlado, obenem pa poudarja, da je narodna kmečka stranka monarhistično orientirana.

Smrt uglednega čsl. kriminalista

Praga, 9. februarja. AA. Včeraj je umrl šef varnosti mesta Prage in podpredsednik mednarodnega odbora kriminalistov Jožef Vanšek.

Povratek Ruždija Arasa v Ankaro

Ankara, 9. febr. AA. Turški zunanji minister dr. Ruždi Aras se je davi vrnil v Ankaro. Med potjo se je razen v Beogradu ustavil tudi v Sofiji, kjer je imel na tamkajšnji postaji daljši razgovor z bolgarskim min. predsednikom Kjuseivanovom, ki ga je spremljal do bolgarske meje.

Priprave za sporazum med Anglijo in Italijo

V pričakovanju važnih dogodkov v odboru za nevmešavanje v špansko vojno

London, 9. febr. b. Zaradi priprav za zasedanje londonskega odbora za nevmešavanje v španske zadeve se je snoči italijanski poslanik Grandi dalje časa razgovarjal s predsednikom odbora lordom Plymouthom. Tudi sovjetski zastopnik Majski se je včeraj zglasil v Foreign officeu, dočim se je francoski poslanik Corbin pogovoril o španskem vprašanju z Edenom že preje.

Španski prostovoljski problem pred likvidacijo?

V angleških političnih krogih pričakujejo zasedanje odbora z velikimi nadami. Kolikor se je mogoče že danes zanesti na zadevne informacije iz poučenih krogov se zdi, da bo na petkovem zasedanju dosežen popoln sporazum ne le glede izvajanja pomorske kontrole, temveč tudi glede odpoklica tujih prostovoljcev. Čim bi se dosegel prvi dejanski umik tujih prostovoljcev iz obeh taborov, bi države, zastopane v londonskem odboru, takoj priznale generalu Francu vojne pravice. Sedaj se vodijo pogajanja predvsem o tem, koliko prostovoljcev bi moralo takoj zapustiti Španijo. Anglija, Francija in Rusija predlagajo kot minimum 75% vseh tujih prostovoljcev na obeh straneh. V poučenih krogih sodijo, da bo tudi Italija pristala na ta predlog, ker je čimdalje bolj očitna njena namera, da omeji svojo intervencijo v Španiji.

V tej zvezi so se pojavili glasovi o ugodnem ozračju za nova italijansko-angleška pogajanja, ki naj bi se razširila tudi na vsa druga pereča vprašanja, ki zanimajo obe državi. Kakor poroča »Evening News«, je v Foreign officeu zelo ugodno vplivala zlasti Grandijeva izjava, da Italija ne misli več na odpošiljanje novih prostovoljcev v Španijo. Seja odbora za nevmešavanje bo v tem pogledu nedvomno prinesla popolno razjasnitev. Sprememba v italijanskem zadržanju napram Španiji bi nadvse ugodno vplivala ne le v Londonu, temveč tudi v Parizu, kar bi seveda vzpostavilo zaupanje, ki je prvi pogoj za uspešni potek morebitnih novih pogajanj med Anglijo in Italijo. Le v tem primeru bi bilo mogoče vključiti vanje tudi ostala pereča vprašanja, ki zanimajo London in Rim, zlasti vprašanje priznanja abesinske aneksije in italijanskega imperija.

Od razgovorov te dni bo odvisno, ali bo mogoče že v bližnji bodočnosti govoriti o preokretu v italijansko-angleških odnošajih. Nobenega dvoma pa že danes ni, da je zanimanje za ta problem spet močno naraslo.

Seja odbora za nevmešavanje preložena

London, 9. febr. o. Ker še ni bil dosežen sporazum o odpoklicu tujih prostovoljcev iz Španije je bila za petek sklicana seja londonskega odbora za nevmešavanje odgodena do ponedeljka. Anglija in Francija zavzemata namreč stališče, da se mora umakniti najmanj 75 odstotkov prostovoljcev iz obeh taborov, Italija pa je nasprotno mnenja, da je dovolj 50 odstotkov.

Strah kranjskih župnišč pod ključem

Številne vlome v cerkve in župnišča je izvršil še ne 17 letni Bojan Mlinar iz Kranja

Ljubljana, 9. februarja.

Župniki na Kranjskem so zadnje čase živeli v stalnem strahu pred drznim vlomilcem, ki se je specializiral za vlome v cerkve in župnišča. Ves policijski aparat je bil že tedne sem na nogah vendar pa vlomilcu, ki se je pojavljal zdaj tu zdaj tam, niso mogli priti na sled. Splošno so domnevali, da gre za kakega starega in rutiniranega zločinca. Šele včeraj so domžalski orožniki nevarnega dolgoprstneža spravili pod ključ. Gre za komaj 17-letnega Bojana Mlinarja, rojenega 29. 6. 1921 v Ljubljani, pristojnega v Kovor pri Tržiču.

Kot nezakonski sin je preživljal burno mladost, vendar pa je kot tkalec našel dober zaslužek v Kranju. Toda že od mladih nog je bil precej izprijen in mu delo ni dišalo. Čeravno še ni dopolnil niti 17. leto, ima za seboj že prav burno zgodovino.

Lani 20. novembra je

pobegnil z doma

in jo mahnil preko Žirov v Italijo. Tam pa ni imel sreče. Kmalu so ga prijeli in zaprli. Usoda je hotela, da je prišel v italijanskih zaporih med stare zločince, ki so mladega fanta vzeli v šolo in ga naučili marsičesa, česar poštenemu človeku ni treba vedeti. Ko so ga italijanske oblasti 26. januarja 1837 v Hotedršci izročile našim oblastem in je zopet zadihal svobodo, je začel nauke, ki jih je dobil po italijanskih zaporih takoj praktično preizkušati.

Že naslednjega dne je izvršil

vlom v župnišče v Logatcu

Ukradel je tamošnjemu župniku črn talar, ki pa ga ni mogel spraviti v denar in ga je pustil v neki gostilni v Dol. Logatcu. Izkoristil pa je takoj priliko za vlom v tamošnjo cerkev. Odnesel je nabiralnik, ga na koru razbil in vzel iz njega okrog 50 Din drobiža. Naslednjega dne se je z vlakom odpeljal na Verd, kjer je prav tako poskušal vlomiti v cerkev, a so ga prepodili.

Še istega dne je izvršil

vlom v kaplanijo na Vrhniki

in odnesel kaplanu Štefanu Kraljiču kovčeg, črne modne hlače, usnjate rokavice, volnene rokavice, dva pulovera, Hubertusplašč in fotoaparat vreden 1.500 Din, tako da je bil kaplan oškodovan za okrog 3.000 Din. Ko so mu vlomi v cerkve in župnišča tako lepo uspevali, se je kar specializiral na to stroko. Odslej je

romal od župnišča do župnišča

prenašal »pozdrave« od župnikov in kaplanov in iskal prilike za nadaljno vlomilsko udejstvovanje. Z Vrhnike se je podal na Brezovico, kjer je nekemu kmetu prodal kovčeg in večino obleke. Bil pa je tako drzen, da se je na Vrhniki kar v kaplaniji preoblekel v kaplanovo obleko, svoje raztrgane čevlje, ki jih je zamenjal za kaplanove, pa je pustil kar pod kaplanovo posteljo. Z Brezovice se je podal nato naravnost v Ljubljano, odtod pa je z vlakom odpotoval v Novo mesto. Tam si je

izbral za žrtev kanonika Fr. Keka,

kateremu je odnesel 500 Din gotovine, dva nalivna peresa, srebrno cigaretno dozo, več dopisnic in vse znamke, ki jih je našel v njegovi pisarni. Za ukradeni denar si je v Novem mestu kupil zapestno uro za 180 Din, ostanek pa je pognal v veseli družbi. Nalivna peresa je prodal šolarjem. Naslednjega dne je

vlomil v župnišče v Mirni peči

Tam je bil plen bolj majhen. Odnesel je samo 7 dopisnic, nalivno pero in 40 Din. Za vsak primer pa je vzel s seboj tudi ključ od vežnih vrat ker bi se utegnil še ob kaki drugi priliki vrniti. Iz Mirne peči se je odpeljal v Ljubljano, kjer je ogledoval škofijo obiskal šentpetrsko in trnovsko faro, toda naposled se je

odločil za očete frančiškane

V frančiškanskem samostanu se je splazil v pisarno urednika »Cvetja« p. Odela. Tu se je kar dobro založil. Pobasal je 15.000 Din, en ameriški dolar in star avstrijski 5-kronski tolar. Po uspelem vlomu si je v Kolodvorski ulici najel stanovanje v neki gostilni, kjer se je vpisal za Jožeta Kočevarja iz Kranja. Ker pa se je bal, da bi ga utegnila policija kljub temu izslediti, se je istega večera — bil je baš 1. februar, dan planinskih plesov — odpeljal

z brzovlakom v Maribor

kjer je vso noč veseljačil na planinskem plesu. Bil je tako radodaren, da mu je ostalo od vsega plena samo še 620 Din. V ponedeljek zvečer se je z brzovlakom vrnil v Ljubljano in je naslednjo

noč preveseljačil na nebotičniku

kjer je pognal zadnje ostanke bogatega plena pri frančiškanih. Ker v Ljubljani ni bilo prilike za kak vlom v župnišče, se je podal v Kamnik. Prva pot s kolodvora ga je vodila v cerkev. Ko je videl, da kaplan baš mašuje, se je spravil kar na kaplanijo. V kuhinji se je oborožil z 23 cm dolgim kuhinjskim nožem in poskušal vlomiti v kaplanovo sobo. Bil je pa pri tem tako neroden, da se mu je zlomil ključ v vratih. Zato je pustil kaplanijo in šel v župnišče, kjer pa so bila vrata zaklenjena, a zaradi belega dneva ni mogel riskirati nasilnega vloma. Praznih rok se je napotil v Radomlje, kjer pa se je poslužil novega trika. Radomeljskemu kaplanu se je predstavil

za detektiva iz Ljubljane

češ da je poslan zaradi preiskave o tatvini neke monštrance ter da mora zaslišati tudi radomeljskega kaplana Jožeta Hostnika. Kaplan se je temu čudil in je naposled zahteval legitimacijo. Mlinar ni bil zato nič v zadregi. Izgovoril se je, da je pozabil legitimacijo v dežnem plašču v avtomobilu, ki čaka na vasi ter da se bo vrnil okrog poldneva. Seveda pa tega ni več riskiral, marveč jo je mahnil dalje proti Dobu. Spotoma je še dalje igral vlogo detektiva ter je ustavljal kolesarje, ki so se mu morali legitimirati, misleč, da gre za tako zvano letečo cestno policijsko kontrolo.

Nato se je zopet napotil

v župnišče v Dobu

Vse kaže, da je tu nameraval napraviti z župnikom po zgledu zloglasnega Laknerja kratek proces. V župnišče je namreč stopil z dolgim kuhinjskim nožem v roki, hoteč na ta način ustrahovati župnika in zahtevati od njega najmanj štiri jurje. Na srečo pa župnika v tem času ni bilo doma. Mlinar je naletel le na župnikovo sestro, ki je začela v strahu kričati. Mlinar jo je sunil preko stopnic, tako da se je močno pobila. Župnikova sestra je na vso moč klicala sosede. Videč, da postaja položaj nevaren, je Mlinar začel bežati. Baš s tem pa je opozoril nase ljudi, ki so ga začeli zasledovati. Dva krepka fanta sta mu naposled zastavila pot in ga ukrotila. Poklicali so hitro orožnike iz Domžal, ki so nevarnega tička uklenili in vzeli v svoje varstvo. Pri zaslišavanju je pokazal Mlinar neverjeten cinizem, vender pa dosledno

taji vse, česar mu ne morejo dokazati

Del ukradene obleke in drugih stvari so med tem že našli. Fotoaparat je prodal nekemu služitelju v Ljubljani, večino nakradene obleke so našli pri nekem kmetu, le denarja ni več. Mlinar je pognal vse, kar je nakradel. Pri njem so našli samo še 50 par.

Danes so ga izročili sreskemu sodišču na Brdu ki vodi sedaj nadaljno preiskavo. Kranjski župniki pa si bodo sedaj, ko je ta drzni vlomilec na varnem, lahko oddahnili. li.

Odlikovanje

Beograd, 9. febr. p. Z redom Jugoslovenske krone IV. stopnje je bil odlikovan inž. Rajmund Gerenhausen, direktor KID na Jesenicah.

Beležke

Direktor Fatur razrešen

Nedavno s kraljevim ukazom upokojeni direktor državnih železnic v Ljubljani g. dr. Aleksander Fatur je v torek izročil vodstvo direktorskih poslov svojemu pomočniku g. inž. Rudolfu Kavčiču, ki bo opravljal te posle do prihoda novega direktorja g. dr. Bončina.

Posl. dr. Dobovišek pojde v skupščino

Že dalje časa so se raznašale govorice, da se namerava na listi dr. Mačka izvoljeni poslanec za šmarski srez dr. Rudolf Dobovišek, odvetnik v Celju, odreči abstinenčni politiki in odjti v narodno skupščino. Sinočnji »Hrvatski dnevnik«, glavno glasilo dr. Mačka, sedaj te vesti potrjuje. Poroča namreč, da je dr. Dobovišek obvestil dr. Mačka, da »iz popolnoma osebnih razlogov izstopa iz delovnega odbora kmečkega gibanja v Sloveniji ter iz konzorcija glasila tega gibanja« List še pristavlja, da je dr. Dobovišek s tem prenehal biti tudi član KDK.

O vzrokih dr. Dobovškovega koraka »Hrvatski dnevnik« ne pove ničesar, zanimivo pa je, da tudi ne izreka nobene kritike.

Še en odmev slovenčevske „senzacije"

»Slovenčeva« senzacija o snovanju ljudske fronte v Jugoslaviji, ki naj bi jo organizirali Bogoljub Jevtić, voditelj srbskih levičarskih zemljoradnikov dr. Dragoljub Jovanović in dr. Maček, je našla svoj odmev tudi v »Hrvatskem dnevniku«. Ta organ dr. Mačka pravi: »Naj bo »Slovencu« oproščen ta greh, če že ne po zagovoru sv. Agate na, katere god je objavil to svojo senzacijo, pa vsaj po zagovoru Milana Baniča (ki je sedaj vstopil v JRZ, poprej pa je bil po zatrjevanju »Slovenca« ideolog pofarjev. Op. ur.) Očividno misli, da more slično postopati z Hrvati, kakor je postopal z voditeljem belgijskih socialistov Vanderveldom, ki ga je zamenjal z Van de Veldom in proglasil za pisatelja nemoralnih knjig. Upamo da njegovi čitatelji vedo vendar več o Hrvatih, kakor o Belgijcih in več o dr. Mačku, kakor o Vanderveldu.«

Požig v Zagrebu

Beograjsko »Vreme« objavlja poročilo pod naslovom: »Teror od spodaj. Sredi Zagreba so politični nasprotniki zažgali mizarsko delavnico g. Jakobe Pavline, senatorskega namestnika na listi JRZ«. Med drugim poroča list:

»V mizarski delavnici g. Jakoba Pavline, zagrebškega podžupana, banovinskega svetnika in namestnika kandidata na senatorski listi JRZ je bil podtaknjen ogenj 7. t. m. ponoči. Delavnica, v kateri je bilo mnogo dragocenega pohištva, je docela pogorela. Škoda znaša nad 400.000 dinarjev. Sreča je bila, da niso plameni zajeli še sosedne strojarne, kjer je investiran velik kapital. Preiskovalna komisija je ugotovila, da je neki neznanec okoli 24. ure splezal na strop delavnice spustil skozi neko odprtino v delavnico steklenico bencina in potem bencin zažgal. Člani komisije so še našli ostanke steklenice. Ko je g. Pavlina pristal, da bo namestnik senatorskega kandidata na listi JRZ, je to mnoge bodlo v oči. Kljub temu je kandidiral ne glede na številne grožnje, ki jih je sprejemal. Nikdar ni mislil, da se bodo lotili nasprotniki njegove stranke v borbi proti njemu celo kriminalnih dejanj. Prevaral se je, ker so bili sovražniki sposobni tudi kaj takega. Izgleda, da žele vztrajati za vsako ceno pri svoji metodi terorja od spodaj. Preiskava se energično nadaljuje. Oblasti upajo, da bodo skoraj našle krivca tega zločina.«

JNS v Bosni

V nedeljo sta bili konferenci pristašev JNS v Čajniču in Goraždi. Zbranim članom so poročali o političnem položaju narodni poslanci Jova Zagorac, Mustafa Mulalić, Milan Božić in Šukrija Kurtović. Konference v Čajniču se je udeležilo kakih 50 oseb, v Goraždi pa nad 400. Na obeh konferencah so izvolili sreske odbore JNS za čajniški in goraždanski srez.

Uniformirana mladina Kmetske zveze

»Kmetska zveza«, ki je stanovska organizacija kmetskih pristašev JRZ v Sloveniji ima, kakor poroča njeno glasilo »Orač«, do sedaj 264 organizacij. Vodstvo »Kmetske zveze« pripravlja ustanovitev samostojnega denarnega zavoda v smislu novih zadružnih pravil. Obenem je sklenilo tudi prevzeti sedanjo Gospodarsko zvezo in jo organizirati za svojo blagovno zadružno centralo.

Kmetska zveza ima tudi posebne mladinske organizacije. Te bodo uvedle lastne članske kroje in društvene zastave. Izdelani so že osnutki za moški in ženski kroj, tako da bomo imeli v bodoče na našem podeželju poleg uniformiranih članov fantovskih odsekov tudi uniformirane fante in dekleta Kmetske zveze. »Orač« obeta, da bo novi kroj kar moči domač, slovenski, čim bolj pripraven tudi za drugo uporabo in zlasti poceni: »Če pojde vse po sreči, bomo letos poleti že lahko pokazali svojo organizacijo v kroju. Potem ne bo smelo biti nobenega našega odseka, ki ne bi imel svojega prapora, ki bo tudi poceni.«

Zahvala izvoljenega senatorja

Po izvolitvi za senatorja je imel, kakor poroča »Jugoslovenski list«, na banski upravi v Sarajevu senator Uzeiraga Hadžihasanović nagovor na svoje volilce. Dejal jim je: »Ko vas bodo doma povpraševali, kdo je ta Hadžihasanović, jim samo recite: Prav tako je v hlačah, kakor smo mi. Nisem, bratje in prijatelji, noben govornik, sem pa človek dela. Delal sem vedno, kolikor so mi le dopuščale moči. Tudi v bodoče bom delal na vse kriplje in sledil vzorom in primeru slavnega našega vodstva, našega spoštovanega in ljubljenega predsednika dr. Milana Stojadinovića in našega dragega Sarajevčana dr Mehmeda Spaha. Dični naši voditelji so korakali vedno naprej vedrega čela, zvesti ideologiji naše stranke. Niso se ozirali na nobene intrige. Mi bomo naše voditelje podpirali z bratsko slogo. Zahvaljujem se vam za zaupanje, sedaj pa delajmo, kakor znamo in moremo.«

Angleški kralj Jurij VI bo posetil Francijo

Prvi oficielni obisk angleške vladarske dvojice v tujini

London, 9. februarja. br. Največjo pozornost v vsej angleški javnosti in v diplomatskih krogih je danes izzvala vest, da bosta angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta svoj prvi službeni obisk po kronanju posvetila zavezniški Franciji. Angleški kraljevski par bo z velikim spremstvom 28. junija prispel v Pariz, kjer bo ostal štiri dni in se bo še le 1. julija vrnil v London. Angleški kralj je dobil že mnogo povabil na uradne obiske tujim državam, vendar pa se je odločil, da obišče najprvo Francijo, dolgoletno in najzvestejšo zaveznico Anglije, s katero jo baš v sedanjih viharnih časih vežejo najtesnejši stiki.

Vsi londonski listi posvečajo obisku obširne članke in zlasti podčrtavajo dejstvo, da se Anglija in Francija borita za iste demokratske ideale in da sta trdno odločeni tudi v bodoče posvetiti vse svoje skupne sile za ohranitev in učvrstitev miru.

Navdušenje v Franciji

Pariz, 9. febr. br. V vsej Franciji so z največjim navdušenjem sprejeli vest o bližnjem obisku angleškega kralja in kraljice. »Echo de Paris« piše med drugim, da bo ta obisk četrti po redu v začetku tega stoletja in da kaže, kako trajno in prisrčno je prijateljstvo, ki je postalo po letu 1936. še posebno intimno. Londonski in pariški ministri se dobro zavedajo sedanjega težavnega svetovnega položaja. Francoski in britanski narod pozdravljata britanske suverene in izražata svojo vero v zmago mirovnih idej. »Epoque« poudarja: Ta obisk kaže, da je britansko-francoski sporazum še vedno neokrnjen. »Jour« pravi, da je obisk pod sedanjimi okolnostmi simbol britansko-francoskega prijateljstva. »Petit Parisien« naglaša: O priliki obiska britanskega suverena bo francoski narod pokazal, kako mu je pri srcu bratsko sodelovanje med britanskim in francoskim narodom. »Excelsior« piše: Pomembno je to, da so britanski suvereni za svoj prvi službeni obisk izven Britanije sprejeli ravno francosko vabilo, da bi s tem ob tej priliki mogli izraziti vse spoštovanje britanskim bojevnikom, ki so obenem s francoskimi prelivali svojo kri za obrambo pravice in svobode.

V jeseni kronanje v Delhiju

London, 9. febr. g. Kakor se doznava v dobro poučenih krogih, bosta angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta letos jeseni odpotovala v Indijo in se dala tam po starem običaju kronati. Že sedaj so v teku velike priprave za te svečanosti, ki predstavljajo za vse britanski imperij važen državniški akt. Samo stroški za svečanosti v Delhiju so proračunani na poldrug milijon funtov.

Kanya — Beck

Od varšavskih razgovorov med madžarskim in poljskim zunanjim ministrom ni pričakovati novih dogovorov

Varšava, 9. februarja. b. Po informacijah iz poučenega vira so se včerajšnji razgovori madžarskega in poljskega zunanjega ministra nanašali na vsa vprašanja, ki se tičejo skupnih poljsko-madžarskih interesov, vse to pa s posebnim ozirom na podunavski problem. Malo verjetno je, da bi se v tem pogledu obe državi vezali s kakimi novimi dogovori, dasi je Poljska prav v zadnjem času pokazala novo zanimanje za podunavska vprašanja in še posebej za novi razvoj odnošajev med Madžarsko in državami Male antante. Beck je madžarskemu zunanjemu ministru baje dal razumeti, da bi Poljska samo pozdravila izboljšanje madžarskih odnošajev s sosedi. Znano je, da se je Poljska že pred časom močno zavzela za zbližanje med Madžarsko in Jugoslavijo, v enaki meri pa bi pozdravila tudi zbližanje med Madžarsko in Rumunijo. Kaj je minister Beck povedal Kanyi glede izboljšanja madžarsko-češkoslovaških odnošajev, doslej ni bilo mogoče zvedeti.

Goering ne pojde na Poljsko

Varšava, 9. februarja. b. V tukajšnjih političnih krogih so po poslednjih spremembah v Nemčiji mnenja, da bo obisk maršala Göringa v Varšavi ali odložen ali pa ga sploh ni pričakovati v tem letu. Kakor znano, je bil Göringov obisk na Poljskem prvotno napovedan za januar in nato preložen na prvo polovico februarja.

Krasen sestanek JNS v št. Vidu n. Lj.

Sreska mladinska organizacija JNS za Ljubljano okolico je sklicala za nedeljo dopoldne ustanovni občni zbor krajevne organizacije OJNS za občino Št. Vid nad Ljubljano. Bil je v salonu gostilne Kratky, kjer so se zbrali številni mladi in mnogi starejši strankini somišljeniki, tako da se je razvil v prav lepo zborovanje naprednih mož in fantov, ki trdno vztrajajo na svojih političnih načelih ter v svojih srcih zvesto in iskreno čuvajo jugoslovensko nacionalno misel.

Zborovanju je predsedoval tajnik sreske organizacije OJNS za Ljubljano okolico Ivan Koman. V svojem nagovoru je bodril zborovalce, posebno pa svoje mlade tovariše, naj posvečajo svoje sile tudi splošno koristnemu nacionalnemu delu. Za predsednika krajevne organizacije je bil izvoljen Rado Šušteršič.

Na sestanku sta obširneje poročala predsednik banovinskega odbora OJNS ing. Jože Rus in nar. posl. Albin Koman, šentviški domačin. Prvi je spregovoril o splošnih smernicah strankinega mladinskega gibanja v dravski banovini ter prikazal zlasti dolžnosti in odgovornosti današnje nacionalne mladine. Mladina mora zlasti prinesti več značajnosti, možatosti in morale v političnem življenje. Poslanec Koman je v skrbno sestavljenem, zanimivem in stvarnem govoru predočil zborovalcem vse pomembnejše domače in mednarodne politične dogodke od volitev l. 1935 do danes. Zborovalci so s posebno pozornostjo sledili njegovim izvajanjem o politiki in gospodarstvu v domači občini. Vse govore so sprejeli z navdušenim odobravanjem in se po končanem zborovanju zadovoljni razšli z željo, da bi se čim večkrat sestajali na enakih sestankih.

Banovo sožalje

Ljubljana, 9. februarja. AA. Povodom smrti grškega kneza Nikolaja je izrazil sožalje Nj. Vis. kneginji Olgi in knezu namestniku Pavlu ban dravske banovine dr. Marko Natlačen.

Izgon naših državljanov iz Avstrije

Dunaj, 9. febr. b. Uradna »Politična korespondenca« objavlja naslednje poročilo: Proti koncu decembra so mariborske oblasti izgnale nekatere tamkaj bivajoče člane avstrijske domovinske fronte z utemeljitvijo, da so se spustili v akcije, škodljive za kraljevino Jugoslavijo. Avstrijskim oblastem, ki so v tej zadevi ponovno intervenirale, niso jugoslovenske oblasti sporočile nikakih konkretnih obtožb. Ker pa izdanih sklepov jugoslovenske oblasti niso preklicale, je avstrijska vlada odgovorila na jugoslovenske ukrepe s tem, da je tudi sama izgnala nekatere v Avstriji bivajoče jugoslovenske državljane, ki so že nekaj časa osumljeni, da so razvijali protiavstrijsko delavnost.

Maribor, 9. februarja. d. Danes dopoldne sta bila našim oblastvom izročena dva naša državljana, ki sta bila kot prva izgnana iz Avstrije. Sta to znani graški krojaški mojster Mirko Cviker in njegov sin. Policijski organi v Gradcu jima niso sporočili nikakšnega razloga za njun izgon.

Proces proti Niemöllerju prekinjen

Berlin, 9. febr. g. Proces proti pastorju Niemöllerju je bil danes za nedoločen čas prekinjen. Niemöller je namreč preklical pooblastilo, ki ga je dal svojim trem odvetnikom. Sedaj mu je sodišče dalo zagovornika po službeni dolžnosti. Da bi mogel novi zagovornik proučiti obsežno gradivo, so razpravo prekinili.

Letalska katastrofa v Marseilleu

Marseille, 9. febr. w. V tukajšnji luki se je danes popoldne ponesrečilo redno potniško vodno letalo, ki opravlja promet na progi Marseille — Ajaccio — Tunis in na katerem je bilo 14 potnikov. Iz neznanih razlogov je letalo treščilo z vso silo v valobran tar se popolnoma razbilo. Šest potnikov, pilot in radio telegrafist so bili takoj mrtvi, ostali potniki pa so bili težje in lažje ranjeni. Letalo se je takoj potopilo.

Ogromno francosko obrambno posojilo

Pariz, 9. febr. o. Danes popoldne se je sestala parlamentarna komisija za vojsko, mornarico in letalstvo. Na seji je vojni minister Daladier predložil obsežen načrt za okrepitev francoske narodne obrambe in zahteval naknadne kredite. Po informacijah v parlamentarnih krogih je določenih 10 milijard za vojsko, 10 za mornarico in 8 za vojno letalstvo. Za skupni znesek 28 milijard naj bi se razpisalo posebno obrambno posojilo. Pri posojilu bo sodeloval tudi angleški kapital.

Kitajski uspehi na nankinški fronti

Hongkong, 9. febr. g. Energična kitajska protiofenziva južno od Nankinga je dosegla velik uspeh. Kitajci so zopet zavzeli strategično važno mesto Vuhu in tudi 8 km oddaljeno mesto Lukijang je zopet v njihovih rokah. V obeh mestih so kitajske čete zaplenile ogromne zaloge orožja in municije. Japonska ofenziva vzdolž Lunghajske železnice je popolnoma ustavljena. Kitajci so na osrednji fronti dobili velika ojačenja in nudijo Japoncem silen odpor.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Evropa: Večja južna polovica evropske celine je pod visokim pritiskom, ki vzdržuje pretežno jasno vreme z jutranjo meglo v srednji, vzhodni in južni Evropi. Nad severno in severnozahodno Evropo vlada depresija, ki ustvarja dež na Angleškem in v Skandinaviji. Toplota je padla v južnovzhodni Evropi, drugod je pa ostala brez spremembe.

Jugoslavija: Jasno v vsej državi z jutrnjimi meglami tu pa tam. Ponoči je povsod razen v primorju pritisnil mraz. Najnižja toplota Sarajevo —16, najvišja Šipanj 14 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Jasno in nekoliko topleše vreme v vsej državi. Ponoči bo še nekoliko mraza.

Zagrebška: Stalno, po večini vedro, ponoči in zjutraj megla in slabi vetrovi, podnevi toplo, noči mrzle.

Dunajska: V hribih jasno, v nižinah zjutraj megla, pozneje možnost pooblačenja. Zmerno toplo.

Naši kraji in ljudje

Pozdravni večer gospé Franji Tavčarjevi

Ljubljana, 9. februarja.

Pozdravni večer ob 70 letnici gospe Franje Tavčarjeve je bil prisrčna manifestacija spoštovanja in priznanja. Prišli so njeni najožji prijatelji, sivolasi gospodje in gospe, bila je mladina, bila so prosvetna, pevska, dobrodelna društva — nad 40 se jih je vpisalo — prišli so prijatelji iz vse Slovenije in odposlanci iz Beograda. Poleg častnih gostov smo opazili tudi g generala ter gospo divizionarjevo

Takoj po 20 uri je postala velika dvorana Kazine pretesna za goste, ki so v nepretrgani vrsti vreli po stopnicah, čakali pred garderobo in si nato iskali majhen prostor v dvorani k je blestela v lučeh, pestrih narodnih nošah in cvetju.

Ko je kmalu po poldeveti uri prispela jubilantka, so ji gospe v narodnih nošah naredile špalir skozi vso dvorano, vsi zbrani pa so jo pozdravili z velikimi ovacijami. Ko so se polegle so sledili pozdravni nagovori, vsi sprejeti z novimi aklamacijami za jubilantko. Otvorila jih je ga. Lebarjeva, ki je orisala delo in zasluge ge. Tavčarjeve kot voditeljice slovenskega ženstva

Podžupan dr. Ravnihar je pozdravil častno meščanko in bivšo županjo ter ji je čestital v imenu mestne občine. Iz Beograda je prinesla čestitke zastopnica glavnega odbora Kneginje Zorke, gospa Mirkovićeva. V imenu Sokolstva je še enkrat čestital starosta Kajzelj z zahvalo, da je Ljubljanski Sokol dobil od nje za svojo petdesetletnico dragoceno zastavo. Josip Jeras, zastopnik vojnih dobrovoljcev, ji je izročil najdragocenejše darilo, ki so ji ga na ta dan mogli darovati vojni dobrovoljci, knjigo »Dobrovoljci-kladivarji Jugoslavije« Predsednik Rdečega križa dr. Krejči ji je izročil najvišje odlikovanje Rdečega križa, ki ga ni mogoče kupiti ne z denarjem ne z zvezami temveč edino le s požrtvovalnim delom.

Zdaj se je začelo defiliranje zastopnikov društev in posameznikov: Splošno žensko društvo, vsa Kola jugoslovenskih sester, ženske podružnice Ciril Metodove družbe, Zveza gospodinj, Jadranska straža, Udruženje inženjerjev, Vodnikova družba, pravoslavna cerkvena občina bežigrajsko učiteljstvo, gasilci, visokošolke, — deputacije so si korak za korakom v gneči utirale pot do jubilantke, da ji naglo stisnejo desnico. Vedno nove vrste so pritiskale odzadaj Nad dve uri je trajalo defiliranje in jubilantka je imela za vsakega topel nasmeh in prijazno besedo.

Ko so bile izrečene čestitke vseh ki jih tu ni mogoče našteti, je zapelo pevsko društvo »Sava«: »še mnoga leta«, pesem, ki jo je uglazbil za jubilantko g. Venturini. Nato je najmlajša gostja, Mita Sičeva, deklamirala prigodnico iz »Zvončka«. Tri gospodične Slamičeva, Mlejnikova in Peterželova so jubilantki čestitali v lepi vezani besedi ter ji nato izročili častni dar, skrinjico v kateri se je nabralo 65 tisoč dinarjev v sklad za postavitev doma Franje Tavčarjeve.

Prisrčno razpoloženje in smeh je zbudila pozdravna deklamacija Manice Komanove.

Spet so zapeli pevci, godba je zaigrala kolo in kmalu se je okrog miz strnila dolga vrsta plesalcev. Nato je ubrano zapel še Slovenski vokalni kvintet in se poklonil slavljenki z iskrenimi čestitkami.

Dolgi pestri spored je bil izčrpan in gospa Tavčarjeva se je s prisrčnimi besedami, ganjena zahvalila vsem. Izrazila je svoje veliko veselje, da vidi zbrane okrog sebe tako številne prijatelje. Poudarila je, da imamo vsi skupaj eno željo in eno misel — ohraniti našo domovino močno in celo, ohraniti neokrnjeno Jugoslavijo. Po njenih lepih besedah je zapel mešani zbor »Tabora« in pričelo se je prisrčno veselje, ki je trajalo pozno v noč.

Vsem, ki so se prišli poklonit dvorni dami gospe Tavčarjevi, bo ostal smočnji večer v najlepšem spominu.

Zadnja pot Antona Bravca

Lož, 9. februarja.

Naše starodavno notranjsko mesto Lož že dolgo ni videlo tako lepega pogreba, kakor včeraj ko smo položili v prezgodnji grob posestnika in gostilničarja Antona Bravca. Pokojnik, ki je umrl star komaj 50 let, je bil ugleden mož pravi tip notranjskega podjetnika, ki si je ustvaril lep položaj.

Dvakrat je premeril Ocean. V Ameriki mu je bila sreča mila Poleg dobrega zaslužka, ki mu je omogočil lepe prihranke, je našel tam tudi svojo zvesto življenjsko družico Tončko Koširjevo, ki je po rodu iz znane rodbine iz Loškega potoka. Vrnila sta se v domovino, nakar sta v Ložu otvorila gostilno, ki je prav dobro uspevala. Izkušeni Anton Bravec je začel sodelovati v javnem življenju, trudil se je pri občinskem gospodarstvu, iskreno je sodeloval pri Sokolu pri gasilskem društvu in drugih nacionalnih organizacijah, kjer je vsepovsod izpričeval svojo značajnost in napredne nazore.

Zadnji dve leti je navidezno trdni mož pričel bolehati. Humor ga pa do zadnjega ni zapustil Vedno je bil rad v veseli družbi. Toda pred 14 dnevi je moral v posteljo in zdravniška pomoč je ostala brezuspešna. Njegova prerana smrt je številne prijatelje prevzela s sočustvovanjem. Pred hišo žalosti so pod vodstvom šolskega upravitelja Mercine zapeli pevci ganljivo žalostinko. Nato se je pomikal dolgi žalni sprevod z gasilsko godbo na čelu proti farnemu pokopališču. Uglednega pokojnika bomo številni znanci ohranili v lepem spominu Užaloščeni gospej soprogi Tonči izrekamo iskreno sožalje!

Aeroklub ustanovljen na Jesenicah

Prvo jadralno letalo bo že to pomlad zgrajeno

V ponedeljek zvečer je bil v Kazini na Jesenicah ustanovni občni zbor mestne organizacije Aerokluba za Jesenice in gorenji del Gorenjske. Zbor je bil izredno dobro obiskan Prišli so številni inženjerji, častniki, uradniki delovodje, strojniki in mehaniki ter še razni ugledni možje iz jeseniškega gospodarskega in kulturnega življenja Že sama navzočnost takega zbora je pričala, da je ustanovitev podružnice Aerokluba tod resnično na mestu Kot predsednik pripravljalnega odbora je inž Ciril Rekar pozdravil zbrane, predvsem inž. Markovića iz Beograda, policijskega komisarja Pelka, častniški zbor ter gg Josipa Lavtižarja iz Kranjske gore in Miho Ferčeja iz Zasipa Brzojavni pozdravi so bili odposlani predsedniku Aerokluba kraljevine Jugoslavije Nj Vis. knezu namestniku Pavlu poveljniku letalskega centra v Zemunu ter osrednjemu in oblastnemu odboru Aerokluba v Beogradu in Ljubljani.

V precej obširnem, jedrnatem, lepo zasnovanem govoru je inž Rekar orisal pomen in naloge Aerokluba Letalstvo je sodobna potreba kulturnih narodov. Letalca morajo mnoge vrline usposabljati za velike naloge, ki jih v moderni dobi prinašajo izredne razmere. Za ustanovitev kluba na Jesenicah so dali pobudo gg. Tone in Izidor Ručigaj, Janko Ulčar in inž Črt Pretnar. Ti že sestavljajo šolsko jadralno letalo, ki bo v začetku aprila s prvim poletom doživelo svoj krst Po kratkem odmoru so bile volitve odbora, ki ga zdaj tvorijo: predsednik inž. Ciril Rekar, podpredsednik dr. Bartol Keržan in odborniki inž Črt Pretnar, Ivan Pohar, Vaso Terseglav, Božidar Trifunović Izidor Ručigaj, Avgust Puhar in dr. Miha Potočnik V nadzorni odbor in kot namestniki so bili takisto izvoljeni sami delavni možje. Razvila se je zanimiva in prijetna debata. Pilota Janko Ulčar in Izidor Ručigaj sta poročala o gradnji šolskega letala, o dolžnostih in pravicah članov ter o svojih letalskih doživljajih.

Društvo ima prav vse pogoje za uspešno delovanje. Znatno večino članstva tvorijo inženjerji, absolventi tehniške srednje in strojno delovodske šole, piloti, monterji, mehaniki in strojniki. Vsi ti bodo lahko z velikimi uspehi orali ledino na Gorenjskem, tem bolj, če jih bo pri njihovem idealnem prizadevanju široka javnost prav razumela in jih tudi gmotno podprla.

Složen nastop gorenjskih gostilničarjev

Skupna skrb za napredek tujskega prometa

Na pobudo gostilniških in hotelirskih podjetij z Bleda so se v ponedeljek sestali zastopniki vseh treh gostilniških združenj — Bleda, Jesenic in Radovljice — k posvetovanju zaradi ureditve težkih stanovskih prilik in pa zaradi dviga tujskega prometa, ki močno temelji na hotelirstvu in je vedno v zvezi z gostilničarskim stanom.

Veliko pozornost so posvetili načrtu novega pravilnika o ureditvi gostilniških obratov. V načrtu, ki je gotovo važen za povzdigo našega turizma, je več točk, ki jih večina naših, že dolgo obstoječih in vzorno upravljanih hotelskih podjetij vsaj v doglednem času ne bo mogla izpolnjevati Nekatere zahteve so posnete po raznih mednarodnih prilikah in pri nas zaenkrat še prav nič ne občutimo, da vsega zahtevanega ni. Zborovalci so obravnavali točko za točko in sklenili poslati na pristojna mesta primeren ugovor: obstoječim obratom, ki po večini ustrezajo pogojem načrta in tudi že dolgo obratujejo, naj se dovoli rok dveh let za izpopolnitev obratovanja. Toda dveletni rok naj bi se v primeru tehničnih in gmotnih nezmožnosti pri ureditvi lahko podaljšal, pač po uvidevnosti strokovne komisije.

Važno za turizem je kuharstvo in serviranje po naših hotelih in gostilnah. Zato nameravajo gorenjski gostilničarji v aprilu prirediti na Bledu štiritedenski kuharski in servirni tečaj, katerega naj bi se udeležilo 20 do 24 tečajnic iz gorenjskih gostilničarskih in hotelirskih krogov. Prvotno so nameravali zvezati tečaj z jezikovnim, vendar so širšo namero opustili zaradi prekratko odmerjenega časa. Stroški za osebo bodo znašali okoli 600 din. Približno polovico naj bi prispevale udeleženke ostalo bodo prireditelji skušali priskrbeti od Zvez gostilničarjev in hotelirjev, nekaj pač tudi od oblastev, ki so najbolj zainteresirane na dvigu našega letoviščarstva. Razpravljali so nadalje o lokalih, kjer naj bi bil tečaj prirejen. Zaenkrat sta v načrtu hotela Union ali pa Triglav na Bledu. V obeh je na razpolago ves potrebni pribor.

Ker tujski promet na Gorenjskem, ki se stalno izpopolnjuje, zahteva stalnega izboljševanja hotelirstva in gostilničarstva, sta slednja dva stanova prisiljena k čim tesnejšemu sodelovanju Gorenjski hotelirji in gostilničarji so spoznali, da je za ureditev važnih stanovskih zadev in tudi za tekoče delo, kakor zlasti še za reklamo, potrebna posebna pisarna ki naj bo v neposredni zvezi s trgovsko zbornico v Ljubljani. Vzdrževanje take ustanove pa zahteva stroškov. Treba je, da se vsa tri združenja gostilničarjev in hotelirjev v radovljiškem srezu strnejo v enoto. Vprašanje je samo še, kje naj bo osrednja pisarna. Nekateri so za Bled, drugi pa za Radovljico. Odločitev o tem bo kmalu dosežena. —s.

Rokovnjaški podvigi mlade družbe

Razkritja o vlomih in požigih v Savinjski dolini

V miru je živela Latkova vas pri Št. Pavlu v Savinjski dolini vse do zadnjih let, ko so pričeli vznemirjati prebivalce vsakovrstni zločinski podvigi. Od tatvin kokoši, poljskih pridelkov, celih bal hmelja, pa do požigov in roparskih napadov ter vlomov gre pisana procesija vznemirjajočih dogodkov. Mnogo tega so pripisovali ciganom in skupini mladih »komunistov«. A čeprav so vrli šempavelski orožniki pod spretnim in preizkušenim vodstvom komandirja g. Cvetka očistili vas teh dozdevnih rokovnjačev, niso pojenjali neprijetni dogodki. Še več, v pretekiem letu so se že kar grozotno pričeli kopičiti požari, da ne govorimo o vedno številnejših tatvinah. Orožniki so podvojili čuječnost in se jim je zares posrečilo odkriti tolpo deloma mladoletnih delamržnežev in jih spraviti na varno.

Pred nekaj dnevi so aretirali brezposelnega brivskega pomočnika Ivana Svetka. Najprej je priznal tatvine kokoši ki so jih pekli deloma na domu enega pajdašev, deloma pa so jih dobavljali neki gostilni v vasi, kjer so jih pretapljali v pijačo. V septembru so Svetko in njegovi trije pomočniki neko soboto zvečer najprej vlomili v podstrešno sobico pri posestniku in gostilničarju g. Jožefu Kapusu, ker so slutili, da hrani Kapus 40 jurjev, ki jih je bil prejšnji dan dobil za hmelj. Dva sta zlezla po »ravbarski lojtri« (kar po rokah in ramenih drug drugega), dva sta pa stražila spodaj s sekirama, da bi jih kdo ne prepodil. Toda slabo so odrezali, ker so dobili le bore pet kovačev ki so jih bratovsko razdelili Ker jim je bil ta plen premajhen so še isto noč vlomili v šupo, kjer je imela posestnica Roza Lešnikova spravljen pobasani hmelj Odvlekli so 60 kg težko balo vredno 1500 din k svojemu stalnemu odjemalcu ukradenih predmetov na drugi konec vasi Izkupiček je stekel za kokošmi po grlu. Svetko je tudi izpovedal, da je eden njegovih mladoletnih pomočnikov na lastno pest zažgal kozolec županu g. Antonu Uršiču v Dolenji vasi. Pred požigom je še zločinec z žico zunaj zavezal vratni kljuki, da niso mogli domači takoj iz hiše. Županu je zažgal mladi delomržnež zato, ker mu ni dala občina brezposelne podpore. Še dva požiga kozolcev v Latkovi vasi v preteklem letu pri posestnikih Antonu Jancu in Antonu Ajdiču je, kakor vse kaže, zagrešila ista tolpa, kakor tudi nedavni poizkus požiga kozolca pri posestniku Zagoženu.

Najbolj pa je osupnilo vso vas priznanje mladega zločinca Svetka, da je zakrivil tudi roparski vlom pri danes že rajnem prevžitkarju Martinu Vecaju leta 1932. Martin Vecaj je bil na glasu petičnega človeka in ni čudno, da si je izbral Svetko prav njega za žrtev. Posebno ugodna za zločinca je bila tudi okolnost, da je stanoval prevžitkar le z ženo Terezijo v lastni hiši. Neke noči je zdramil ženo Terezijo ropot na podstrešju, da je zbudila moža. Oba sta razločno čula, da nekdo hodi nad njima; zato je mož planil iz postelje v vežo, kamor se je tik pred njim spustil s podstrešja vlomilec. Preden ga je mogel gospodar zgrabiti, je ta zamahnil proti njemu s sekiro in ga oplazil po prsih. Do smrti bi ga bil pobil, če se ne bi bil ročno umaknil udarcu. Preden je utegnil napadalec drugič zamahniti, ga je krepki petinsedemdesetletnik pograbil in treščil iz hiše, da je obležal sredi ceste. Ko je oče Martin nato skočil v sosednjo hišo po svojega sina, da zgrabita vlomilca se je pa že pobral in jo pobrisal v noč Orožniki so nato poleg Svetka aretirali še nekega drugega fanta iz sosednje vasi. Pri obravnavi pa napadeni Vecaj ni mogel z gotovostjo določiti, kdo je krivec Sedaj bo po tolikih letih prejel drzni vlomilec zasluženo kazen.

Zanimivo je, da se je Svetko zadnje dni pred aretacijo klatil po Rožni dolini v Ljubljani, kjer je gotovo oprezoval,

Lepota sončne zime ob Bohinjskem jezeru

Bohinj, 9 februarja

Utrujen in siten se odpelješ iz Ljubljane v Bohinj, biser naše domovine Že ko izstopiš na kolodvoru Bohinjske Bistrice in oddrčiš s sankami po lepi poti proti jezeru, postaneš dobre volje Vesel in zadovoljen se pripelješ v hotel Bellevue Ta krasni gorski hotel stoji na prijaznem gričku, ki se dviga kakih 80 m nad Bohinjskim jezerom Tu imaš prelep pogled na Triglavsko skupino in v dolino na jezero Srce se ti širi ob tej lepoti!

V hotelu najdeš vso udobnost Če se vrneš od smučanja ali s sprehoda se v prijetno zakurjeni sobi lahko okoplješ v topli vodi Postrežba in hrana je prvovrstna in poceni Kako divno je tu gori jutro! Iz postelje lahko opazuješ kako zažare že ob 7 zjutraj gorski velikani prvi Triglav, za njim drugi vrhovi in kmalu je tudi grič z Bellevuejem ves v jutrnjem soncu Četudi leži kdaj nad jezerom rahla meglica, Bellevueja ne doseže nikdar Tu je vedno brez megle in vetra Sonce višinsko, zrak svež in čist, da te kar pomladi

In ti krasni izprehodi! S smučmi ali brez njih lahko pohitiš na vse strani Proti Voglu ali skozi Fužino do veličastnega, naravnega »Hudičevega mosta« in naprej proti Vojem ali Uskovnici — V sončnih legah se opoldne sneg ojuži in postane na soncu zrnat za smuko prav dober V senčnih legah pa je še vedno pršič — Pred tabo se dviga Triglav s ponosnimi vrhovi, za tabo Črna prst in Rodica s svojo skupino Zasneženi vrhovi se ti svetijo v soncu, kakor da so vsi iz stekla Nad tabo se vzpenja sinje nebo, ki je že deli časa brez vsakega oblačka Na desni in levi te obdajajo sneženi biseri in nehote se ti zazdi, da bivaš v pravljičnem svetu, res v kraljestvu Zlatoroga Druga pot vodi ob jezeru proti Ukanci Tu se ti nudi spet nova slika Z dreves visi debelo ivje Jezero pokriva 35 cm debel led Na zamrzlem jezeru vidiš smučarje, sankače, pešce in kolesarje, ki so si izbrali kratko pot v Ukanco

Takih krasnih izprehodov je še mnogo Kadar se ti pa ne ljubi smučati ali hoditi, se lahko vležeš na teraso hotela in zdi se ti, da te greje poletno sonce Kdor se hoče duševno in telesno res odpočiti, naj pride za nekaj časa v Bohinj, v hotel Bellevue.

F. Z.

Polovica nesnage v vodi za namakanje!

Skoraj ne bi verjeli, koliko nesnage odstrani Ženska hvala, ki vsebuje Schichtovo milo, še pred pranjem iz perila. Toda to se občuti šele pozneje pri pranju! Vsak posamezni kos bo poprej in laže popolnoma čist.

ŽENSKA HVALA

dobro namočeno, napol oprano

Sleparije s sladkorjem

Jože Teibl in Vincencija Blatnikova pred sodiščem

Ljubljana, 9. februarja

Pred malim kazenskim senatom, v katerem pod predsedstvom s. o. s Frana Kovača sodelujeta kot prisednika gg. s. o. s. Kralj in Lederhas, se je danes dopoldne pričela razprava proti zasebnemu uradniku Jožefu Teiblu in kuharici Vincenciji Blatnikovi Lani so prišle v javnost Teiblove sleparije. Teibl je posebno v Ljubljani in na Gorenjskem razpredel obsežne mreže, v katere je lovil trgovce na ta način, da jim je ponujal v nakup vagonske pošiljke nezatrošarinjenega sladkorja s katerim bi mogli zaradi nižje cene veliko zaslužiti in uspešno konkurirati. Ponujal pa je v nakup le vagonske dobave in zahteval 15.000

Jožef Teibl

do 20.000 din predplačila. V nekaterih primerih mu je to uspelo. Od vseh trgovcev, ki so pri njem naročali, je dobil le eden 100 kg sladkorja, drugi malenkost denarja, z ostalim prisleparjenim denarjem pa je Teibl živel kar razkošno, potoval je po inozemstvu, si ogledoval avtomobile, igral gospoda dvornega dobavitelja, upravnika kraljevskih dvorcev, prijatelja ministrov in ravnateljev sladkornih tvornic predvsem pa bogatega in vplivnega ženina za podeželsko nevesto.

Razmeroma zelo hitro se je sam ustavil v svojih mrežah. Ženska, ki se je najbolj navdušila za posredovalko prodaje njegovih »vagonov«, za mnogo obetajočo prodajo tihotapljenega kokaina, je nekoč nepričakovano stala pred dejstvom, da ni ne denarja, ne sladkorja tudi ne kokaina, povrhu pa so ji še ptički zleteli iz gnezdeca na Stožicah — in kakor se je zagrizla v pohlepu po zaslužku denarja v posredovanje kupčij, tako se je strastno zagrizla tudi v lov za pobeglimi ptički, ki jih je na slepo srečo našla v Zagrebu. Spravili so jih pod ključ in pred sodišče.

Za današnjo razpravo je vladalo veliko zanimanje in se je že na vse zgodaj poleg številnih prič ki bodo odločilno nastopale v tem procesu, zbralo v sodni dvorani na štev 97 lepo število občinstva, ki ga zanima razplet te, zadnji čas največje afere S pozornostjo so si ogledovali elegantnega Teibla, ki je pred otvoritvijo razprave še samozavestno z opazkami ščipal bremenilne priče — in Vincencijo, ki ga je pogovarjala, naj jih pusti v miru, češ: kaj bi, Pepi!

Vse to se je uneslo, ko je sodni dvor zasedel mesta in opravil uvodne formalnosti z osebnimi podatki obtoženca in obtoženke, ki bi bila najrajši takoj začela prepričevati sodnike, kako je z zadevo, še preden se je državni tožilec dr. Fellaher lotil čitanja obsežne obtožnice, ki je trajalo dobro poldrugo uro.

Roko bi dali v ogenj . . .

Obtožnica navaja skupno dvajset primerov, v katerih je Teibl poskušal svojo sleparsko srečo. Skupno je žrtve ogoljufal za 127.000 din Že leta 1923. je začel s prevarami in je bil v Novem Sadu obsojen na 2 leti težke ječe, l. 1927. že na 4 leta težke ječe, l. 1932. pa je bil iz Zagreba izgnan za dobo 5 let. Ko je nekaj časa obiskoval gimnazijo, je bil 4 leta v samostanu pri Raji, kjer je še obiskoval šolo in hotel vstopiti tudi v teologijo, pa si je potem premislil in stopil rajši v zakonski jarem. Ta mu ni dišal, svojo ženo je kmalu zapustil in se preselil v Novi Sad, kjer je bil zaposlen v trgovini z žitom. V Ljubljani ga po nepojasnjenih letih najdemo z obtoženko Vincencijo Blatnikovo. Danes šteje 37 let. Obtožnica navaja, da si je na Gorenjskem v Kropi našel tudi drugo prijateljico Francko, jo zapletel v ljubezen, ji obljubljal zakon kot izredno dober in bogat ženin, a dveletno ljubavno zgodbico je izkoristil v to, da je po Francki dosegel zveze za svoje sleparske namene. Kajti vsa poznanstva, ki so šla preko Francke, je znal spretno izkoristiti.

Preko Francke, ki je bila sestrična Kopčarjevih, si je poiskal svojo prvo žrtev. Francki je pripovedoval, da je v Beogradu zelo vpliven mož, ki ima zveze v ministrstvih in nič manj ko 3 palače v mestu. Tudi njej bo izposloval premestitev v Beograd. Vse, kar je Francka izvedela od bogatega ženina, je v dobri veri zaupala sorodnikom Kopčarjevim. Zato Teibl ni imel težkega posla, ko se je jeseni 1936 lotil Franca Kopčaverja in mu za predplačilo za nezatrošarinjeni vagon sladkorja iztisnil 20.000 din. Ko pošiljka sladkorja v dogovorjenem času ni prišla, je Kopčaverja vlekel na vse načine. Na Franckino prigovarjanje mu je slednjič polovico vsote vrnil, kmalu zatem pa Kopčaverja nujno pozval v Ljubljano, kjer mu je sporočil, da bo sicer za Veliko noč lahko dobil sladkor, toda ne more mu naročiti le enega, ampak dva vagona in za drugega mora tudi dati predplačilo. Ker Kopčaver predplačila ni zmogel, mu je Teibl predstavil Blatnikovo pri Mikliču kot »ženo direktorja sladkorne tovarne Vebra« in s skupnimi močmi jima je uspelo, da se je Kopčaver s Teiblom napotil na Notranjsko iskat druge interesente za nezatrošarinjeni sladkor. Ko interesentov nista našla, se je Teibl fingirano odločil, da bo naročil oba vagona in od teh bo Kopčaver dobil enega za Veliko noč, drugega pa bo Teibl sam razpečal v Ljubljani. Seveda tudi ta vagon ni prišel, pač pa je Teibl sporočil Kopčaverju, da so sladkor na Belju zaplenili, da pa zato ne bo imel škode, ker mu bo ves denar povrnil, ko bo ugodno prodal kokain.

Le veliko zaupanje v Teibla in spoštovanje do »vplivnega gospoda« je zmoglo Kopčaverjevo vero, da ga je toliko časa vlekel. Pa ni bil edini Ko se je dve leti ženil v Kropi, je zahajal tudi v gostilno Marije Potočnikove, katera ga je enako imela za pošte-

Dalje na 4. strani

Domače vesti

• **Konferenca o našem strokovnem šolstvu.** V sporazumu z vsemi trgovskimi, industrijskimi in obrtniškimi zbornicami v državi je sklicala novosadska trgovsko-industrijska in obrtniška zbornica konferenco ki bo razpravljala o našem strokovnem šolstvu. To bo prva taka konferenca v naši državi in otvorjena bo 23. t. m. v Novem Sadu. K sodelovanju so povabljene vse inženjerske zbornice, vse banske uprave, zveze združenj trgovcev, industrijcev, podjetnikov in obrtnikov ter ostale ustanove, ki se zanimajo za strokovno šolstvo. Iz Ljubljane se bo te konference udeležil kot delegat inženjerske zbornice g. inž. arh. Kregar. Prijavo udeležbe sprejema Trgovsko-industrijska in obrtniška zbornica v Novem Sadu.

PRESELILI SMO SE
na Tyrševo 9 — blizu nebotičnika
Parfumerija VENUS

• **Slovenski javnosti!** Klub slušateljev germanske filologije na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani namerava prirediti o velikih počitnicah 1938 študijsko potovanje v Nemčijo. Ker so dandanes štipendije silno redke in še bolj oni, ki bi si mogli privoščiti študij v tujini na lastne stroške, naj bi to v majhni meri nadomestila skupna ekskurzija germanistov. Saj s spoznanjem drugih držav in kultur si širimo duševno obzorje, kar je nam, kot bodočim vzgojiteljem mladine, pač potrebno. Jasno je, da društvo osamljeno ne zmore prireditve take ekskurzije, zato se po tej poti obrača na slovensko javnost, da nam z ozirom na težko stališče naše akademske mladine priskoči na pomoč. Ne zavračajte naših prošenj, ki jih bomo razposlali! Klub slušateljev germanske filologije na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani.

Proti trdi stolici in nemoroidom spremljanim s pritiskom krvi, močnim utripanjem srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefova« grenčica že davno preskušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče.
Ogl. reg. S. br. 15. 695/36

• **Zahteve naših mornarjev.** Na glavni letni skupščini Strokovne zveze pomorcev Jugoslavije se je ugotovilo, da vzlic tolikim obljubam niso uveljavljeni pravilniki, ki so bili lani sprejeti na pomorski konferenci v Splitu in na Sušaku. V teh pravilnikih so določila kontrole nad prehrano, delovnim časom in nad številom na ladjah zaposlenih mornarjev. Pravilnik je bil sprejet v sporazumu med predstavniki zveze pomorcev in poslodajalcev in urejen je bil z njimi tudi položaj delavcev v pristaniščih. Dalje je glavna skupščina ugotovila, da marsikaj, kar predpisuje naša socialna zakonodaja, ne velja za mornarje.

DUH po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi **SANOPED.** Varuje obutev in perilo. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. Drogerija Jančigaj Ljubljana, Krekov trg.
Reg. min. nar. zdr. 31316

• **Rešitev iz velike bede je naklonila usoda** hčerki in sinu pokojnega vojnega dobrovoljca Stojkovića iz okolice Sanskega mosta. Po smrti očeta in matere sta otroka že nekaj let živela pri dobrih ljudeh, ki pa so tudi sami stradali. Stojkovićev prijatelj, ki se je sirot usmilil, se je izselil v Ameriko in tam je našel brata pokojnega dobrovoljca. Stojkovićev brat v Ameriki si je pridobil lepo premoženje in ko je slišal, v kaki bedi živita nečak in nečakinja, je takoj ukrenil vse potrebno, da pridita otroka k njemu. Prispela je že večja vsota denarja, da se otroka pripravita na pot, in celo guvernanto je stric najel, da bo siroti privedla k njemu.

• **Pri zaprtju in motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

• **Izpite za čin aktivnega konjeniškega kapetana** II. stopnje so položili poročniki: Rudolf Kurent, Miljutin Zlajič, Matija Štefanov in Joško Recelj.

• **Pedagoški tečaj za starše v Kranju.** V decembru je bil na Viču pedagoški tečaj za starše. Obiskan je bil nad vse pričakovanje dobro, saj je posečalo predavanja povprečno 114 mater in očetov. Na povabilo društva »Šola in dom« v Kranju je Pedagoško društvo v Ljubljani priredilo tak pedagoški tečaj tudi v Kranju. Prva predavanja so bila že 21. januarja. Jutri 11. t. m. bosta zopet dve predavanji: O nravstveni vzgoji otroka in mladine bo predaval g. Jože Pahor, o vzgojni važnosti okolja pa bo govoril g. prof. Čopič. Prostore za tečaj, kakor tudi stroške za predavatelje je preskrbelo društvo »Šola in dom«. Želeti bi bilo, da bi tudi ljubljanska občina v bodoče dala Pedagoškemu društvu za predavanja šolske prostore brezplačno v uporabo. Saj vendar delo, ki ga opravlja Pedagoško društvo, ni prijdobitno.

• **V Moravčah je otvorjen telefonski promet.** V torek 8. t. m. je bil otvorjen na moravški pošti telefonski promet, ki je velike važnosti ne samo za Moravče, temveč tudi za vso obširno dolino. Za telefonsko progo se je moravška občina polegovala že pred 4 leti, a je to namero opustila zaradi prevelikih izdatkov. Sedaj je ustreženo vsem onim ki prihajajo v Moravče, a so pogrešali telefonske zveze.

BOUVIER
VINO V SODČKIH
GORNJA RADGONA

• **Pogreb ugledne gospodinje.** V soboto je bil veličasten pogreb pokojne **ge. Marije Komauer,** hotelirke v Meži pri Dravogradu. Poleg množice ljudstva, ki se je vilo v dolgem sprevodu iz Meže na farno pokopališče v Št. Janžu, je rajno, ki je bila vsa vneta za avtomobilizem, počastila na njeni zadnji poti kolona, okrog 20 osebnih avtomobilov. Bila je vzorna gospodinja, blaga mati in po svoji inteligenci, izredni dobrotljivosti in prijaznosti znana tudi daleč izven naših mej. A čeprav ni bila naša somišljenica, je bila včlanjena v vseh krajevnih društvih in tudi ni odklonila nikdar svoje denarne podpore ostalim društvom, kadar so pri nji trkala, v svrho obdarovanja revežev, šolske in tudi sokolske dece. Blago pokojnico, ki je nas zapustila v najlepši življenjski dobi, ohranimo vsi v hvaležnem spominu!

• **Planinci!** Zadnje dni junija bo v Pragi kongres Mednarodne unije planinskih združenj in kongres Asocijacije slovanskih planinskih društev. Istočasno bo Klub čehoslovaških turistov proslavil 50-letnico svojega obstoja. Vsem udeležencem teh kongresov je uprava čehoslovaških državnih železnic dovolila 50% popust pri voznini po šestdnevnem bivanju na ozemlju Čehoslovaške in to v času od 1. maja do 31. oktobra 1938. Ta popust velja za vsa potovanja inozemcev po Čehoslovaški ter je potrebno, da se dotični izkaže pri železniški blagajni s potnim listom, kar služi za dokaz, da je inozemec. Zveza planinskih društev priredi predvidoma poseben izlet planincev na Čehoslovaško, v Prago in v Tatre, na kar že sedaj opozarjamo, da si morete pravočasno rezervirati dopuste.

• **Gustav Strniša in Hinko Smrekar v »Satirah«.** V izložbi Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ulici je razstavljen ciklus originalno zasnovanih, drzno izvedenih ilustracij, s katerimi bo akad. slikar Hinko Smrekar opremil knjigo Gustava Strniše »Satire«, ki v kratkem izide. Lani je Strniša izdal pesniško zbirko »Zvoki in žarki«, ki jo je kritika prav pohvalno sprejela in bo že v kratkem razprodana. Še večje pozornosti bodo brez dvoma deležne »Satire«, v katerih se avtor z ostro, a obenem vedro grajo dotika mnogih skelečih, pa zamolčanih ran našega vsakdanjega dejanja in nehanja. Knjiga obeta biti po svoji obliki in po svoji aktualnosti dogodek našega književnega trga.

• **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo. 3.

• **Muslimanski praznik.** Danes je prvi dan velikega muslimanskega praznika kurban-bajrama, ki traja štiri dni. Islamska veroizpoved ima le malo praznikov in sta najvažnejša ramazanski bajram in romarski (hadžijski) bajram ali kurban-bajram. Dneve tega praznika prebije mnogo muslimanov iz vsega sveta v Meki in Medini, kjer je bila zibelka islama in torišče dela in življenja Mohameda. Naziv kurbanbajram izhaja iz običaja, da koljejo na ta dan jagnjeta — kurbane. Kakor za ramazanski bajram, tako veljajo tudi za današnji praznik verski predpisi, ki so v islamskem svetu velikega socialnega pomena. Vsak pravovernik mora v teh prazničnih dneh obdarovati reveža. Ko zakoljejo ovco ali tele, mora vsaka muslimanska družina eno tretjino mesa razdeliti revežem.

• **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 12 z dne 9. t. m. objavlja pravilnik za zameno obveznic 7%nega investicijskega posojila iz leta 1921, pravila o opravljanju strokovnega izpita za učiteljice banovinskih kmetijskih, gospodinjskih šol in tečajev, odredbo o postavitvi predsednika in namestitev mojstrske izpitne komisije pri Zbornici za TOI v Ljubljani in poročilo volilnega odbora za dravsko banovino o izidu volitev senatorjev.

• **Slaba organizacija vaških občin v Bosni.** Na zasedanju banovinskega sveta vrbaske banovine se je mnogo razpravljalo o organizaciji vaških občin. Številni govorniki so kritizirali delo vaških občin ter našli vzroke slabega stanja v pomanjkljivi organizaciji, v premajhnem številu sposobnega osebja in v veliki razsežnosti nekaterih občin. Od banske uprave se je zahtevalo, naj skrbi, da pridejo sposobne moči v občinske urade.

• **Ocena osnutkov lepaka Ljubljanskega velesejma.** Uprava Ljubljanskega velesejma je razpisala v decembru lanskega leta nagradni natečaj za osnutke lepaka za letošnji XVIII. spomladanski velesejem, ki bo od 4. do 13. junija. Razpisu se je odzvalo 13 natečajnikov z 17 osnutki. Žirija je 5. t. m. pregledala te osnutke in jih ocenila takole: I. nagrada v iznosu din 2.000.— gre autorju osnutka pod geslom »Ljubljana« — g. Marku Ferležu, Petrovče. II. nagrada v iznosu din 500.— pritiče osnutku pod geslom »Zmaj 2 — B 17 Z«, autor g. Boris Race, dipl. tehnik, Ljubljana. III. nagrado din 250.— je dobil osnutek »Ljubljana — Razstava«, autor g. Emanuel Vajavec, grafik, Ljubljana. IV. nagrado din 250.— je zaslužil osnutek »Srce«, autor g. Kladnik Josip, Slov. Bistrica. Osnutek pod geslom »Čeja« je prav zanimiv, žal pa ne odgovarja razpisu tega nagradnega natečaja.

• **Razširitev vodovoda v Beogradu.** 26 milijonov dinarjev bo porabila beograjska občina še letos za razširjenje vodovoda, ko bo izvedla del velikega vodovodnega načrta, ki je bil lani sestavljen. Ves načrt bo izveden do leta 1966., ko bo imel Beograd po računu strokovnjakov en milijon prebivalcev. Oskrba Beograda z vodo spada med najvažnejša komunalna vprašanja, ker se mesto neprestano širi, **število prebivalstva pa naglo narašča.**

• **Struga reke Neretve bo kmalu očiščena.** Ravnatelja pomorskega prometa v Splitu so obiskali predstavniki gospodarskih organizacij in ustanov iz Metkoviča ter ga prosili, naj bi pospešili čiščenje struge reke Neretve ter tako omogočili plovbo, kar je zelo važno za Metkovič, ki živi samo od izvoza in uvoza med Bosno in morjem. Ravnatelj je izjavil, da bo struga Neretve očiščena že v kakih 10 dneh in da je potem treba samo še odstraniti pečine v pristanu Metkoviča. Takoj, ko bo struga očiščena, bo uvedena redna plovba.

• **Kje se skriva Stanislav Avsec?** Orožniki v Trbovljah so izdali tiralico za 25-letnim Stankom Avscom, ki je bil udeležen pri vlomu v drogerijo »Sanitas« in je odnesel pete. Stanko, ki ima za seboj pisano preteklost in že 11 kazni, jo je najprej popihal v Ljubljano, a ko so mu postala tu tla prevroča, jo je ubral v Maribor, kjer se menda skriva pri neki ljubici. Fant je srednje postave, plavolas in nosi sivo, precej ponošeno bleko.

• **Graditev novega mosta v Skoplju.** Na zadnji seji mestnega sveta v Skoplju so razpisali licitacijo za graditev mosta na Vardarju, ki bo vezal Raško ulico s Trgom osvobojenja. Stroški bodo krjti iz kaldrminskega fonda in je finančno ministrstvo že zagotovilo 6-milijonski kredit. Z graditvijo bodo pričeli v najkrajšem času. Na isti seji občinskega sveta so bili odobreni tudi načrti za zgradbo moderne osnovne šole v predmestju.

Danes nepreklicno zadnjikrat veliki film prirode, ljudi in živali! **KRALJICA DŽUNGLE**
Jutri premiera zabavnega filma iz mondenega sveta Pariza in Švice
Rendez-vous v Parizu
CLAUDETTE COLBERT
Kino Matica 21-24 — Predstave ob 16, 19.15 in 21.15.

Iz Ljubljane

u— **Rezervni oficirji,** včlanjeni v ljubljanskem pododboru UROIR, so se v torek zvečer zbrali v svojih prostorih v Kazini k občnemu zboru, ki ga je vodil predsednik inž. Ladislav Bevc. Pozdravil je divizionarjevega zastopnika dr. Ivana Oblaka, nato pa je v zanimivem informativnem govoru navajal, da je v Jugoslaviji rezervnih oficirjev, organiziranih je pa samo okrog 5.000, kar pač dovolj govori o premajhnem smislu za organizacijo in o premajhni zavesti vloge rezervnih oficirjev v naši vojski. Kakor je poročal tajnik Prinčič, šteje ljubljanski pododbor 259 članov, čeprav je v njegovem območju nad rezervnih oficirjev. Sprejetih je bilo več tehtnih predlogov. O občnem zboru je podrobneje poročal že včerajšnji »Slovenski narod«. Članarina je določena na 30 din letno. Novemu odboru spet preseduje inž. Ladislav Bevc.

PARIS 38-?
Kazino 19. t. m.

u— **Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Ljubljani** ima svoj redni letni občni zbor v soboto 12. t. m. ob 20. v društvenem prostoru v Ljubljani, Pred Školijo 18/I.

u— **»O položaju nemške manjšine v Češkoslovaški republiki«** je naslov predavanju, ki ga prirede ljubljanske CM podružnice v soboto 12. t. m. ob 20. v mali dvorani Filharmonične družbe, na kar opozarjamo vse, ki se zanimajo za narodno obrambno delo.

u— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov** sekcija Ljubljana vabi vse, ki se zanimajo, na predavanje drevi ob 20. v mali dvorani filharmonije na Kongresnem trgu. Predaval bo g. dr. Jože Rus **o deželnih cestah v Ljubljani nekdaj in danes.** Predavanje bodo ponazorjale slike. Vstopnine ni.

SLAVČEVA MASKERADA
na pustno soboto 26. februarja ob 20. uri v veliki dvorani hotela Metropol-Miklič. — Sodeluje jazz-orkester 40. pešpolka. Lepe maske, lepa dekoracija. Vstopnina le Din 10.

u— **Program zabavnega večera** ljubljanskih konservatoristov, ki bo v Kazini v soboto 12. t. m. ob pol 21., bo naslednji: Najprej zapoje Korunović Ljiljana komično arijo iz opere »Orožar«. Nato zapleše Zelenik Ljubica fantazijo na godbo II. Lisztove rapsodije, ki jo je času primerno popravil Bojan Adamič. H koncu pa zapoje Ivančič Sonja 2 chansona. Kako in kaj bo vse to boste videli na prireditvi sami, kamor ste vsi vabljeni.

u— **Strokovno predavanje** priredi podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva na Viču drevi ob 19. v šolski telovadnici. Predaval bo ravnatelj mestnih nasadov g. Lah.

u— **O socialni in zdravstveni zaščiti** šolske mladine bo predavala drevi ob 20. na šentjakobski šoli šefinja šolske poliklinike, ga. dr. Slava Lunaček.

u— **Foto večeri SPD.** Osrednje društvo SPD priredi prihodnji foto večer za svoje člane v petek 11. t. m. ob 20. v društveni foto temnici na Aleksandrovi cesti. Prof. Ravnik bo vodil praktične vaje v povečavanju slik. Ker je število udeležencev pri enem večeru omejeno, je potrebno, da se interesenti pravočasno prijavijo v društveni pisarni na Aleksadrovi cesti 4/I.

u— **Spored koncerta tenorista g. Antona Dermote** obsega naslednje skladbe: I. Bach: Arije iz kantate »Magnificat«, Händel: Arija iz oratorija »Samson«, Verdi: Arija iz »Requiema«. II. Prochazka: »Poslednja noč«, Lajovic: Serenada, Škerjanc: »Večer soparen bo«, Pavčič: »Mlada pesem«. III. Brahms: »V gozdni samoti«, Strauss: »Podoknica« in »Posvetilo«. IV. Bizet: Arija iz opere »Carmen«, Massenet: Arija iz opere »Manon« in Puccini: Arija iz opere »Turandot«. Na klavirju spremlja umetnika znani pianist prof. Pavel Šivic. Koncert bo v ponedeljek 14. t. m. ob 20. v veliki Filharmonični dvorani. Na ta večer vabimo vse prijatelje lepega petja. Vstopnice od 35—10 din se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Društvo »Tabor«.** Drevi ob 20.30 bo predaval g. Karlo Kocjančič: Po slovenskih višavah in dolinah. Predavanje spremljajo skioptične slike. Predavanje bo v kemijski predavalnici na realki, Vegova ulica. Vabljeni člani in prijatelji društva!

Danes ob 14.15 uri
MATINEJSKA PREDSTAVA
vedno mlade in aktualne jazz-komedije
PASTIR KOSTJA
z dopolnilnim sporedom!
Znižane cene Din 3.50 — 6.50.
KINO MATICA

u— **Na občnem zboru Glasbene Matice** se je iznova izpričalo, kako veliko kulturno vlogo vrši venomer ta naša odlična kulturna ustanova, ki deluje že polnih 65 let za napredek naše glasbe. Poročila so navajala številne podatke o lanskem delu. Orkestralno društvo je imelo v preteklem poslovnem letu 18 koncertov, koncertna poslovalnica pa je pripravila 63 kulturnih prireditev, med njimi 48 koncertov. Studijski arhiv se je znova izpopolnil, da lahko vsem pevskim društvom v državi posoja note, ki gredo tudi v tujino. Folklorni inštitut bo začel prirejati tečaje z učitelji in glasbeniki, da se izpopolni zbiranje narodnega glasbenega blaga. Knjigarna propagira slovensko glasbeno literaturo in je dobro založena z drugimi deli. Kot edina naša knjigarna s samimi muzikalijami zadovoljivo uspeva. V celoti so poročila z blagajniškim vred zadovoljila vse prisotne. S posebno pozornostjo je bilo sprejeto poročilo predsednika dr. Vladimirja Ravniharja, ki je zlasti poudaril, da dobi Ljubljana z novim proračunom popolno državno, visoko in srednjo glasbeno šolo. Pomembna izvajanja g. predsednika objavljamo na drugem mestu.

u— **Pustni ples Sokola II.** bo v soboto 26. t. m. v Kazini. Za prijetno zabavo bo skrbel prvovrsten jazz. Vstopnina 10 din.

NE POZABITE! — ŠE DANES si morate ogledati divno francosko komedijo!
V gl. vlogi LUCIEN BARROUX — najboljši francoski komik. —
PAGLAVČEK (LE MIOCHE)
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
KINO UNION, tel. 22-21

ZABAVNI VEČER
LJUBLJANSKIH KONSERVATORISTOV
KAZINA 12. II. OB POL 21. URI.
ADAMIČ — JAZZ VODSTVO: JENKO

njaka, tako se je znal hliniti. V pol ure jo je znal zvrteti, da je skočila na vlak, se odpeljala v Ljubljano in pregovorila svojo teto trgovko Kušlanovo za nabavo sladkorja. Na besede, da bi dala lastno roko v ogenj za tako poštenega liferanta, ji je teta takoj dala 10.000 din predplačila, ki jih je Potočnikova odnesla Teiblu.

Kardinalovo pismo iz Rima

Teibl je Potočnikovi kazal tovorne liste s ponarejenimi pečati, da je bil sladkor v Osijeku oddan in tudi potrdilo, da je na Gorenjsko dospel. Da bi pa Potočnikova ne preiskovala stvari, ji je natvezil, da so trošarinski organi zavohali nezatrošarinjeni sladkor in ga na postaji zaplenili. Drugim kupcem pa je razkazoval neko pismo direktorja osiješke tvornice sladkorja, v katerem mu ta sporoča, da sladkorja zaradi rizika nikakor ne more dobaviti brez predplačila 15.000, odnosno 20.000 din. S ponarejenim pismom je Teibl opertral tudi pri svoji gorenjski nevesti. Obljubljal ji je zakon, zanikal, da bi bil poročen, tajil svojo ljubljansko ljubico Vincencijo in ji nazadnje predložil ponarejeno pismo nekega kardinala iz Rima, v katerem mu sporočajo, da »njegovega zakona, ki ga je kot 14-leten mladenič sklenil na očetov pritisk, duhovno sodišče ne more razvezati, dokler ne dobi še nekega potrdila o njegovem vojaškem službovanju.« Pri vsej zaljubljenosti, ki jo je izkazoval Francki s pogostimi obiski, z izleti, s podarjenim radijskim aparatom, s telefonskimi pogovori iz tujine in podobnim, pa ni pozabil biti do nje vendarle nekam nevaren ženin. Pred njim je morala po nekem prerekanju bežati iz gostilne, nato so sfrčali štirje revolverski streli — na njeno srečo — mimo nje.

Moka za dvor na poti

Poleg sladkorja je sklepal Teibl tudi kupčije za vagoneke dobave moke. V Škofji Loki je natvezil Ivanu Avguštinu, da je oskrbnik dvora in graščine na Brdu, da bi pa bi rad tudi sam po strani kaj zaslužil. Dogovoril se je z Ivanom Avguštinom za 1 in pol vagona moke in ovsa. Za dvor je naročil tudi pri Gorjanu v Kranju. Govoril je tako prepričevalno, da so natovorili že 4 tovorne avtomobile z moko in eden je že odpeljal na Lesce. Ko je zaradi sigurnosti prodajalec vendarle telefoniral na dvor, je zvedel, da se tam za njegovo moko nič ne zanimajo.

Posrečena je bila tudi Teiblova misel, kako bi našel finansijerja za dobavo sladkorja. V časopisu je inseriral, da išče skladiščnika. Zglasil se je čevljarski pomočnik Ignacij Šebenik in Teibl mu je povedal, da je upravnik dvora in da mu bo dal službo skladiščnika, toda ker bo služba državna, mora položiti v njegove roke kavcijo. Šebenik mu je vse lepo verjel, odpovedal je celo službo pri svojem mojstru, prinesel Teiblu hranilno knjižico za 10.000 din, — toda Teibl ga je odslovil, ker je bila knjižica po Šebenikovi previdnosti vinkulirana in za Teibla neporabna...

Izdelovalnica lažnega kokaina

Podjetni Teibl se je seveda zanimal tudi za razpečavanje lažnega kokaina. Obtožnica navaja, da je hotel zavesti nekega Dragotina Pirca k nakupu lažnega kokaina, ko ga je že ociganil za 40.000 din. Teibl je pri Bonaču naročil najprej 50 škatel in par sto ovitkov ter etikete z napisom »Merk« (kokainska firma) in kasneje še 1000 škatel in 1000 komadov etiket »Merk« s pripombo, naj bo karton za škatle trden, ker bo v vsako prišel 1 kg peska. Pri graverju si je naročil tudi domačo tiskarno, plombe in klešče, vse za originalno paketiranje lažnega kokaina. Posrečilo se mu je že, da je obesil tak kokain neki Šiškarici, katero mu je uspelo že prej navdušiti za razpečavo sladkorja. V Št. Vidu mu je našla nekaj kupcev, od nekega trgovca iz Šiške pa mu je prinesla za sladkor že 13.000 din. Za kokain pa je pridobila Josipa Pavšina, od katerega je dobila 54.000 din. Od teh je dala 44.000 din Teiblu, dobila pa je tudi od

Vincencija Blatnik

Pavšina vrnjen zavoj, ker je ugotovil, da je v zavoju le soda. Teibl ji je potem obljubil za odškodnino vagon sladkorja. Ko pa je prišla na njegov dom na Stožice, je presenečena ugotovila, da se je Teibl z Vincencijo izselil neznano kam. Kasneje ju je našla v Zagrebu. Vincenciji so zaplenili nekaj denarja in korespondenco s Teiblom, vse priprave za izdelovanje kokaina pa so zaplenili pri njenih sorodnikih v Trbovljah.

Diplomatski potni list

Obtožnica navaja nadalje, da je Vincencija večkrat pomagala Teiblu pri njegovih sleparijah s tem, da je nastopala kot mogočna dama, kot žena direktorja sladkorne tovarne, pa tudi kot žena vplivnega gospoda Teibla, ki poseduje diplomatski potni list, s katerim mu je omogočeno neomejeno tihotapljenje. Tudi sama da se je predstavljala kot spretna tihotapka. Teiblovim žrtvam je znala zelo zanimivo in fantastično pripovedovati, kako ona dva take stvari opravita brez najmanjšega rizika. Še ko je bila v preiskovalnem zaporu, je sojetnicam pripovedovala, kakšne mastne kupčije sta delala z lažnim kokainom, ki sta ga sama izdelovala doma v Stožicah. Ko je prilezla iz zapora, se je napotila k neki bivši sojetnici in izvabila od njenega znanca 4.800 din pod pretvezo, da ima mnogo denarja zakopanega, da ga pa noč in dan straži neki detektiv, ki ga je treba na vsak način upijaniti, da bi mogli denar izkopati.

Složna v zagovoru

Teibla nikakor ni utrudil dolgotrajni zagovor pred sodniki. Povsem mirno se je zagovarjal. Z obtožnico, ki jo je neprestano držal v roki, je sledil vsem potankostim obtožbe, deloma priznaval, deloma tajil. Tu in tam se je obrnil k svoji »ženi« Vincenciji z vprašanjem, če ni tako res, kakor trdi. Trdil je, da je sladkor vsekakor dobavljal in to v velikih količinah. Imel je stalne dobavitelje v državni tvornici na Belju in dobre odjemalce. Teh pa nikakor noče izdati, čeprav mu je državni tožilec dejal, da takoj umakne obtožnico, če mu dokaže, da je prodal le 1 kg sladkorja z Belja. Pripravljen je sedeti tudi 10 let, da le ne izda svojih dobaviteljev in odjemalcev, ki so bogateli v kupčijah z njim. Samozavestno je dejal, da bi jih moralo sedeti na zatožni klopi poleg njega cela vrsta. Pa čeprav so ga financarji zasledovali že v Ljubljani in na Gorenjskem, bi bil lahko vseeno, vsem, s katerimi se je dogovoril, dobavil sladkor, ker je pogruntal neko »novo kombinacijo«, da ga ne bi zasledili. Glede prevar s kokainom in glede priprav za izdelovanje lažnega kokaina je priznal vse brez oklevanja, kakor da gre za povsem nepomembno zadevo.

Ko je predsednik senata ob 12.45 uri zaključil njegovo zaslišavanje, je prišla na vrsto Vincencija Blatnikova, ki je med Teiblovim zagovorom z žensko rafiniranostjo skrivala za klobukov krajec in krznen ovratnik svoj obraz da ne bi prišel na cilj risarjevemu svinčniku. Kakor se je prej Teibl v zagovoru pogosto obračal k njej, je izkazala tudi ona vse zakonsko tovarištvo v dobrem in slabem in se je pogosto obračala k njemu. Zanikala je vsakršno sodelovanje pri sleparijah, nikakor ni igrala vloge ravnateljeve soproge in se za posle sploh nikoli ni menila. Če se je kdo nanjo obrnil, je odklonila vsakršno pojasnilo in vtikavanje v Teiblove zadeve. Prav za prav je le skrbel za Teiblovo hčerko, kuhala je kosilo, za Teiblove goste pa kvečjemu turško kavo. Tako se je vedno mudila v drugem prostoru in ni nič slišala, kaj se pogovarjajo.

Popoldanska razprava

Po kratkem opoldanskem premoru se je razprava nadaljevala ob 16 uri. Za popoldansko razpravo so bile vabljene predvsem priče. Priče Francka iz Krope, gostilničarka Ljudmila Potočnik, Kušljanova, Franc Zebal, Franc Hvasti, Franc in Ivan Kopčaver, Ivan Avguštin iz Škofje Loke, trgovec Gorjan iz Kranja in Šebenik so v glavnem v smislu svojih nekdanjih navedb v preiskavi in v smislu obtožnice obremenilno izpovedale tako proti Teiblu kakor proti Blatnikovi.

Ob zaključku redakcije razprava še traja in se bo zavlekla pozno v noč.

u— **Sokolsko društvo Ljubljana—Šiška** poziva vse svoje brezposelno članstvo, da se sigurno oglasi v pisarni Sokolskega doma v Šiški v petek 11. t. m. med 6. in 8. zvečer.

u— **Nameste cvetk** na grob pokojnemu Marijanu Lamutu so darovali Družbi sv. Cirila in Metoda po din 50: Ana Potočnikova, rodbina De Reggi in rodbina Zupančičeva. Hvala!

u— **Jadranska straža** priredi skupno s Prirodoslovnim društvom dne 15. t. m. ob 20. v mali filharmonični dvorani na Kongresnem trgu svoje tretje predavanje. Predaval bo g. priv. docent dr. Valter Bohinc o temi »Sredozemski človek v svoji odvisnosti od narave«. Predavanje bo spremljalo okrog 60 zanimivih diapozitivov iz vseh sredozemskih pokrajin. Vstopnina 2, 4 in 6 Din.

u— **Huda nesreča pred glavnim kolodvorom.** Včeraj dopoldne okrog 11. so bili pasanti pred glavnim kolodvorom priče razburljivega dogodka, ki pa s srečo ni imel tako usodnih posledic, kakor se je zdelo na prvi pogled. Iz mesta je privozil tramvaj in čez progo je hitela starejša kmečka ženica, ki je najbrž preslišala svarilna znamenja. Naenkrat se je znašla pod vozom in je obležala s precej potolčeno glavo. Ponesrečenko so reševalci naglo prepeljali v bolnišnico. Je Ivana Medenova iz Preske. Njene poškodbe so sicer resne, vendar ni nevarnosti za življenje.

u— **Majhne tatvine.** Te dni je z Vodnikovega trga odpeljal nekdo Ivanu Bonderju 300 Din vredno cizo. — Iz veže Smoletove gostilne na Ljubljanski cesti v Mostah pa je podjeten tat odpeljal mesarju Josipu Habjanu 1000 Din vredno kolo znamke »Puch«, s tvorniško številko 33.870-02.

u— **Zgubil se je** lovski pes (ptičar). Čuje na ime »Azor«. Številka pasje znamke je 1939. Kdor kaj ve o njem, izvoli sporočiti pisarni dr. Ravnihara.

u— **Šolski plesni turnir za prvenstvo Ljubljane v l. 1938. bo drevi ob 20. v veliki dvorani Kazine** med plesno vajo »Jenkove šole«. Ljubitelji družabnega plesa vabljeni.

Iz Celja

e— **Župančičeva proslava v celjskem gledališču.** V torek zvečer je bila v nabito polnem celjskem gledališču proslava 60-letnice pesnika Otona Župančiča. Slavnostno besedo je govoril pisatelj msgr. Fr. Ksaver Meško, ki je v poljudni in lepi obliki nanizal nekaj spominov na dobo pred 50 leti, ko je bil Meško še celjski študent, in na takratne kulturne prilike in pojave. Nato je prikazal rik in delo Otona Župančiča ter njegov veliki pomen za slovensko kulturo in slovensko besedo. Meško je bil za svoj govor deležen navdušenega odobravanja. Nato je ljubljanska drama vprizorila Župančičevo tragedijo »Veronika Deseniška« v zgoščeni obliki in učinkoviti režiji g. Debevca. Ta Župančičeva mojstrovina je dosegla v Celju, čigar zgodovina je dala delu snov in podlago, še prav poseben uspeh. Izklesane in dognane umetniške like so ustvarili ga. Mira Danilova (Veronika), ga. Marija Vera (Jelisava) ter gg. Levar (Herman II.), Skrbinšek (Bonaventura) in Debevc (pravdač). Gregorinov Friderik je bil zadovoljiv, a po dramatski sili ni dosegal Hermana. Ostali so se v manjših vlogah krepko uveljavili. Prijetno je vplivala tudi okusna scenerija. Celje je zelo dostojno proslavilo jubilej viteza slovenske besede. — R. P.

CELJANI, POSETITE
II. CELJSKI KARNEVAL
V SOBOTO 12. II. — NARODNI DOM!

e— **Umrl je** v torek zvečer na Zidanem mostu v visoki starosti 95 let priljubljeni in ugledni gostilničar g. Jakob Selič, tast krojaškega mojstra in posestnika g. Maksa Zabukoška v Celju. Pokojni se je dobro spominjal onega dne, ko je vozil prvi vlak na progi Maribor—Ljubljana. Leta 1866. se je udeležil bitke pri Kraljevem gradcu. Pogreb g. Selića bo jutri dopoldne od doma na pokopališče v Širju. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

KINO UNION

predvaja danes film velikega formata, izvrstne režije in globoke psihologije o tragediji svetovne vojne

»GOSPODIČNA DOKTORICA«.

e— **Nova žrtev napadalca.** Na Babni gori pri Šmarju je neki Ferdinand Romih v torek napadel 17-letnega posestnikovega sina Ivana Kodrina iz Dobrine pri Žusmu in ga zabodel z nožem v leva pleča. — 37-letni hlapec Peter Jekuš iz Žalca je vozil v torek steljo in padel pod voz. Kolo je šlo čez Jekuša in mu poškodovalo hrbet in križ ter mu prizadejalo tudi notranje poškodbe. Oba poškodovanca ležita v bolnišnici.

KINO METROPOL CELJE

»TOMAI, GOSPODAR SLONOV«
(Elephant-Boy)

Videli boste največjega slona sveta »Kalu-Naga« kako divja in kako ga končno ukroti 12 letni deček.

Iz Maribora

a— **60 letnica Vilka Weixla.** Te dni slavi 60 letnico rojstva in 30 letnico samostojnega trgovskega poklica g. Vilko Weixl, v mariborskih nacionalnih in trgovskih krogih markantna osebnost. Vilko Weixl, v čigar čast priredi tuk. Staribor drevi proslavitveni večer v Narodnem domu, se je izkazal s svojimi organizatoričnimi sposobnosti in nacionalno zavednostjo že v predvojni dobi, ko ni bilo v Mariboru narodne prireditve, da bi ne bil sodeloval današnji slavljenec Vilko Weixl. Bil je med neutrudnimi organizatorji slovenskega trgovstva ter ustanovitelji Slovenskega trgovskega društva v Mariboru. Ves čas je iniciativno, živahno sodeloval v stanovskih organizacijah in bil dolgo vrsto let tudi predsednik Trgovskega gremija v Mariboru. Tudi načeluje od ustanovitve tukajšnji uspešno in koristno delujoči zadrugi Trgovska samopomoč, ki je tudi nastala po njegovi iniciativi. Vilko Weixl, ki je tudi vnet ribič, si je s pridnostjo, podjetnostjo in vztrajnostjo ustvaril lepo, veliko podjetje, ki nudi dokaz tvorne sposobnosti ter graditeljske sile našega življa v težki konkurenčni borbi s tujerodnim življem. Navzlic šesterim križem pa je Vilko Weixl še ves čvrst, zdrav, visoko vzravnan, mladostno prožen. Vsem številnim čestitkam iz vrst prijateljev ter stanovskih tovarišev se priključujemo tudi mi s toplo željo, da bi ga tako žilega in krepkega videli tudi ob naslednjih »križih«, ki bodo zgrmeli na njegova krepka ramena.

Udruženje železniških uradnikov priredi 12. t. m. ob 20. uri v spodnji dvorani hotela »OREL«

ZABAVNI VEČER

Svira pojačen salonski orkester. Ples, šaljiva pošta, šaljivi nastopi, solo petje! Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne svrhe! — Vabljeni so vsi prijatelji dobre zabave!

a— **Ljudska univerza v Mariboru** priredi jutri koroški večer kot spominski večer na 50letnico smrti Andreja Einspielerja. Uvodno predavanje ima g. prof. dr. Janko Kotnik, gdč. Zwitterjeva pa bo recitirala Gregorčičevo »Andreju Einspielerju« in Albrehtovo »Koroška zemlja«. Dijaški zbor klasične gimnazije zapoje več koroških pesmi, med njimi »Kvišku bratje«. Ob zaključku sledi recitacija »Koroške rapsodije« mariborskega pisatelja, ki pa hoče ostati anonimen, ob spremstvu skioptičnih slik. — V ponedeljek 14. t. m. predava o temi »Kaj vemo o pračloveku?« g. dr. B. Škerlj, docent iz Ljubljane.

a— **V nabito polnem gledališču je bila** v torek zvečer premiera znane Gilbertove operete »Noč v Kairu«. Zdi se, da ni operета preveč vžgala.

a— **Opera, plesni večer. V kratkem bo v** gledališču premiera popularne Verdijeve opere »Troubadur«. Nameravani plesni koncert svetovno znane umetnice Rosalie Chladekove se je zaradi odpotovanja umetnice v Italijo moral odložiti na prvo polovico marca. V nedeljo popoldne se zadnjič uprizori »Sodnik zalamejski« kot dijaška predstava po najnižjih cenah, toda le v predprodaji.

a— **Novi gradbeni odbor mestne občine je bil izvoljen** na torkovi seji mestnega sveta. V njem so: F. Žebot, dr. Pihler, Stabej, inž. Jelenc, inž. Vanek in inž. Strgaršek, namestniki: prof. Baš, inž. Vičič in dr. Miler.

Gospodarstvo

Državni davčni dohodki in možnost znižanja davkov

Večina finančnega odbora Narodne skupščine je v svojem ekspozeju za plenum Narodne skupščine stavila predlog, da se v proračunu predvideni dohodki od carin povišajo za 20 milijonov Din, in sicer od 989 na 1009 milijonov Din, obenem predlaga, naj se predvideni dohodki od prodaje taksnih vrednot znižajo za 20 milijonov, od 890 na 870 milijonov. Drugih sprememb večina finančnega odbora ni predlagala.

V tej zvezi naj omenimo, da so državni davčni dohodki v predlogu državnega proračuna razmeroma nizko ocenjeni v primeri z dejanskimi dohodki, ki smo jih zabeležili v tekočem proračunskem letu. Za carine so znani podatki za 10 mesecev tekočega proračunskega leta. V tem razdobju so znašali dejanski dohodki carin 859 milijonov Din. Če predpostavljamo, da bodo v zadnjih dveh mesecih dohodki v enaki meri dotekali kakor doslej, tedaj bodo znašali do konca proračunskega leta 1015 milijonov, t. j. nekaj več, kakor predvideva večina finančnega odbora po predlaganem povišanju. Tu pa še ni upoštevana okolnost, da je bil ob koncu lanskega leta povišan ažijo in bo zaradi tega donos carin še za okrog 8% večji. Zato bi v proračun lahko vstavili vsoto 1100 milijonov, t. j. za 100 milijonov več.

Tudi ostali davčni dohodki so v predlogu proračuna razmeroma nizko ocenjeni. Dohodki od splošnih neposrednih davkov so znašali v prvih devetih mesecih tekočega proračunskega leta 1304 milijone Din in bodo do konca leta dosegli najmanj 1730 milijonov, medtem ko je v predlogu novega proračuna predvidena vsota 1687 milijonov. Prav pri tem poglavju ni verjetno, da bi se v prihodnjem letu dohodki od neposrednih davkov zmanjševali, ker se bodo neposredni davki plačevali na podlagi višjih dohodkov leta 1937.

Dohodki od trošarin so znašali v devetih mesecih tekočega proračunskega leta 693 milijonov in bodo do konca proračunskega leta dosegli okrog 925 milijonov, v proračunu je predvidena vsota 920 milijonov. Celotni dohodki od taks so znašali v devetih mesecih tekočega proračunskega leta 895 milijonov in bodo do konca proračunskega leta narasli na okrog 1300 milijonov medtem ko predlaga večina finančnega odbora, da se predvidi le dohodek 1210 milijonov. Končno je omeniti monopolske dohodke, ki so znašali v devetih mesecih tekočega proračunskega leta, 1591 milijonov in bodo do konca proračunskega leta narasli na okrog 2120 milijonov, medtem ko predvideva predlog proračuna le dohodek v višini 2069 milijonov.

Iz navedenih številk je razvidno, da je donos državnih davkov tudi za primer, če se državni davčni dohodki v prihodnjem letu ne bi nadalje dvigali, **ocenjen za najmanj četrt milijarde prenizko.** Če pa bodo dohodki še naraščali tedaj je verjetno da bodo dohodki prekoračili proračunski znesek za 300 ali 400 milijonov. V teh nizko predvidenih dohodkih tiči torej znatna **rezerva za poznejše naknadno povečanje proračunskih izdatkov. Ker pa je proračun izdatkov itak že povečan za 1 ¼ milijarde Din bi bilo na mestu, da se davkoplačevalcem spričo ugodnejšega dotoka davčnih dohodkov nudijo vsaj nekatere olajšave.** V teku gospodarske krize so bili razni davki povišani, uvedene so bili nove davščine, vse to z motivacijo, da je treba državi zasigurati dohodke za najnujnejše izdatke in da so nova bremena mišljena le začasno. Sedaj, ko se je stanje državnih financ zboljšalo, lahko upravičeno zahtevamo, da se odpravijo vsaj najhujše trdote našega davčnega sistema in da se vsaj nekoliko znižajo one davčne stopnje, ki so pretirano visoke, odnosno, da se odpravijo one izredne davščine, ki so bile uvedene v dobi najhujše krize državnih financ.

Naša trgovinska mornarica

V preteklem letu naša trgovinska mornarica ni zabeležila znatnejšega povečanja tonaže, pač pa je treba zabeležiti napredek, ki je v tem, da so si naše paroplovne družbe nabavile nove moderne ladje, ki ustrezajo potrebam racionalnega obratovanja. Dobili smo tudi prve motorne ladje na pogon z nafto. Naše paroplovne družbe so spoznale, da je treba izločiti stare ladje in obnoviti mornarico z novimi modernimi edinicami. V tej zvezi naj omenimo še značajen dogodek, da sta bili lani spuščeni v morje v Splitu prvi dve večji ladji, ki jih gradimo doma, namreč obe ladji »Sarajevo« in »Šumadija«, ki jih je naročila Jadranska plovidba pri ladjedelnici v Splitu. Tudi Dubrovačka plovidba obnavlja svojo mornarico in je lani naročila v Angliji gradnjo nove velike ladje z 9200 tonami nosilnosti, ki bo nosila ime »Dubrovnik«.

V celoti so si naše paroplovne družbe lani nabavile v inozemstvu 8 ladij, odpadle pa so 4 ladje, deloma zaradi prodaje, deloma pa zaradi uničenja. Celotni plovni park naše trgovinske mornarice je znašal lani ob koncu leta (brez jadrnic z motorji, brez vlačilcev in jaht) **379.742 bruto registrskih ton,** t. j. za 8525 bruto registrskih ton več nego v prejšnjem letu. Ta tonaža se razdeli na 177 ladij (prejšnje leto 173), od katerih je 70 ladij za dolgo plovbo, 17 ladij za veliko obalno plovbo in 90 ladij za malo obalno plovbo. Vse te ladje so last 16 paroplovnih družb, odnosno podjetnikov.

Tonaža največjih naših paroplovnih družb je znašala lani ob koncu leta:

	število ladij dolg. plovbe	obalne pl.	tonaža br. reg. ton
Jugoslovenski Lloyd Split	19	—	110.289
Dubrovačka plovidba	9	11	46.645
»Oceania«, Sušak	11	1	35.764
Jadranska pl., Sušak	—	52	22.264
Jugoslavenska pl., Sušak	4	—	23.541
Prekomorska pl., Sušak	4	—	20.141
»Topić« Sušak	6	—	25.818
Atlantska pl.	4	—	17.943
Evgen Matković, Split	1	5	13.338

Od celotne trgovinske mornarice odpade na Jugoslovenski Lloyd 29% celotne tonaže, na 7 največjih paroplovnih družb pa odpade 74% celotne tonaže.

Naše paroplovne družbe so lani vzdrževale **7 rednih trgovskih prog z inozemstvom.** »Oceania« je vdrževala mesečno progo Jadran—Francija—Severna Afrika in mesečno progo Jadran—Malta—Maroko, nadalje 15 dnevno progo Jadran—Tunis—Alžir in 15 dnevno progo Jadran—Severna Evropa. Jugoslovenski Lloyd je vzdrževal 14 dnevno progo Jadran—Aleksandrija in mesečno progo Jadran—Južna Amerika. Jadranska plovidba pa je vzdrževala redno trgovsko progo Jadran—Pirej.

Gospodarske vesti

= **Carinske ugodnosti za naš les v Nemčiji.** Poročali smo že o prvem zasedanju jugoslovensko-nemškega lesnega odbora v Eisenachu v Nemčiji, kjer je bil med drugim dosežen sporazum o cenah posameznih vrst mehkega rezanega lesa bosanske, hrvatske in slovenske provenience pri izvozu v Nemčijo. Nadalje smo poročali, da je bilo izvršeno tipiziranje našega blaga in da so bili dosežene nekatere ugodnosti pri uvozu. Sedaj [illegible] da bo Nemčija pri uvozu našega mehkega rezanega lesa v določenem okviru cen uporabljala od začetka februarja pogodbeno carino 1.50 marke pri meterskem stotu, namesto dosedanje carine 2.50 marke. Ta carinska olajšava bo veljala od začetka februarja do konca maja t. l. za vse sklepe, ki bodo predloženi nemškemu deviznemu uradu. Zaradi podaljšanja te ugodnosti se bodo vršila še pogajanja.

= **Prva dobava tračnic iz Zenice.** Iz Zenice poročajo, da je tamošnja nova železarna v torek izročila železniški upravi prvo dobavo doma izdelanih normalnotirnih železniških tračnic, in sicer 20 vagonov. Te tračnice bo železniška uprava uporabila za zboljšanje prometa na železniški progi Vršac - Pančevo. Ob priliki izročitve teh tračnic so v tovarnici priredili svečanost, ki sta jo prisostvovala minister za gozdove in rudnike dr. Kujundžić in železniški minister dr. Spaho.

= **Naša trgovina z Belgijo in pogoji za njeno povečanje.** O tem vprašanju bo v petek 11. t. m. ob 15. uri predavanje v pritlični dvorani Zbornice za TOI (Beethovnova ulica 10). Predaval bo tajnik jugoslovenskega odbora za pospeševanje gospodarskih odnošajev z Belgijo g. Aleksander Kovačević. Po predavanju bo diskusija. Predavatelj bo z informacijami in nasveti na razpolago vsem interesentom. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za gospodarske prilike v Belgiji odnosno za navezanje gospodarskih stikov z belgijskimi tvrdkami.

= **Poravnalno postopanje je uvedeno o** imovini Ljubomirja Domitrovića, mesičarja in svečarja v Celju, Prešernova 8 (poravnalni upravnik dr. Jurij Skoberne, odv. v Celju; poravnalni narok 9. marca ob 9., prijavni rok do 3. marca) in o imovini Edmunda Romiha, trgovca z mešanim blagom na Tratah, sodni okraj Sv. Lenart v Slov. goricah (poravnalni upravnik Alojz Uda, odv. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; poravnalni narok 17. marca ob 10., prijavni rok do 10. marca).

= **Konkurz** je razglašen o imovini tvrdke »Norma«, trgovske družbe z o. z. v Ljubljani (upravnik mase dr. Fran Poček odv. v Ljubljani; prijavni rok do 16. marca, ugotovitveni narok 22. marca ob 8.).

= **Licitacije.** Intendantura štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje za 10., 12. in 14. t. m. prve javne ustmene licitacije za dobavo mesa. Dne 14. t. m. bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnic v Beogradu javna ofertna licitacija za dobavo rezanega obrobljenega in rezanega neobrobljenega lesa in hlodov. Dne 21. t. m. bo v inženjersko-tehničnem oddelku ministrstva vojske in mornarice v Beogradu II. ofertna licitacija za dobavo specialnih cevi iz pocinkane pločevine.

Akcija za Glasbeno akademijo v Ljubljani

Na ponedeljskem občnem zboru Glasbene Matice je njen predsednik gosp. dr. Vladimir Ravnihar v svojem predsedstvenem poročilu informiral člane tudi o poteku in sedanjem stanju akcije za ustanovitev državne Glasbene akademije z visoko in srednjo šolo v Ljubljani. Še bolj kakor druga poročila, podana na občnem zboru, bodo te informacije zanimale najširšo našo javnost, pa jih zaradi tega objavljamo v obširnejšem izvlečku. G. dr. Ravnihar je med drugim o tej stvari povedal:

Vso pozornost glavnega odbora je izčrpala nameravana nova uredba o umetniških šolah v naši državi. Stvar ni nova. Že leta sem se pripravlja kot odgovor na naše stremljenje, da bi se ustvarile stalne, sistematizirane, od poljubnosti vsakega letnega državnega proračuna neodvisne ustanove na glasbenem polju od osnovne pa do visoke glasbene šole. V svojem arhivu imam načrt zakona o umetniških šolah, ki si ga je ministrstvo bilo pustilo predložiti že l. 1929.; ohranjen imam tudi zapisnik o anketi, ki je bil takrat o tej stvari.

S šolskim letom 1937-1938 sta bili s posebno uredbo in s postavkami v državnem proračunu poklicani v življenje **Glasbena muzička akademija z rangom visoke šole in Srednja glasbena šola v Beogradu.** Nova institucija pa je naletela na odpor Glavne kontrole, ki se je zlasti spotaknila ob položaj vseučiliških, odnosno srednješolskih profesorjev, ki naj bi ga imelo učno osobje. Glede tega Muzička akademija s svojo uredbo še danes visi v zraku. Zato se je ministrstvo prosvete odločilo, da pripravi novo uredbo, veljavno tudi za ostale umetniške šole v državi. Za nas je rešitev problema v tem, da po eni strani državnemu konservatoriju v Ljubljani, temu detetu Glasbene Matice, priborimo isto veljavo, kakor naj jo ima Muzička akademija v Beogradu, po drugi strani pa, da obdržimo šolo Glasbene Matice kot pripravljalno stopnjo za konservatorij, odnosno bodočo Glasbeno akademijo v Ljubljani.

Ob prevratu je Glasbena Matica na pobudo našega nepozabnega Mateja Hubada razširila svojo glasbeno šolo v **»Prvi jugoslovenski konservatorij Gl. Matice v Ljubljani«,** ki je takoj ob rojstvu pokazal vso svojo življenjsko sposobnost. Bilo je mnogo zanimanja za novi glasbeni zavod, za našo glasbeno visoko šolo, bile so na razpolago sposobne učne moči in bilo je dovolj mladih glasbenih talentov kot prvi kader njegovih gojencev. Toda kaj kmalu smo spoznali, da naša lastna materialna sredstva ne zadoščajo za vzdrževanje zavoda na dostojni višini. Zato smo pokrenili akcijo za podržavljenje zavoda. Leta 1920 so pričeli naši napori v tem pravcu, toda šele s 1. aprilom 1926 so završili z uspehom. Med tem je Gl. Matica, le deloma s pomočjo države, potrošila stotisoče, da je ohranila zavod pri življenju. Pa tudi po podržavljenju je konservatorij nujno potreboval naše pomoči. Saj je imel spočetka sistemizirana samo tri učna mesta in šele leto kasneje smo dosegli še četrto mesto. Od države nakazana materialna sredstva so bila nezadostna za prostore, učila, glasbila itd. Glasbena Matica je priskočila konservatoriju na pomoč z vsem svojim učiteljskim zborom; dala mu je za nizko najemnino na razpolago prostore in brezplačno ves svoj inventar. To so bile težko znosne žrtve. Z velikimi napori nam je šele po letih uspelo položaj malo zboljšati in danes šteje učiteljski zbor konservatorija 15 učnih moči poleg mnogih honorarnih učiteljev in učiteljev operne šole.

Zavod, ki danes izgledno izpolnjuje svoj namen, je torej po svoji duhovni, kakor tudi po materialni strani zaslužno delo Gl. Matice, česar ji nihče oporekati ne more in bi ji delal krivico, če bi ji kdo to zaslugo hotel zmanjšati ali pa celo odrekati. Cela zgodovina Gl. Matice kaže, da so vsi napori tega društva bili vedno usmerjeni na dviganje kulture, zlasti glasbene. Bodoča visoka glasbena šola bi nikdar ne bila mogoča, če ne bi bila solidnih temeljev za tako novo stavbo postavila Glasbena Matica s svojim delom in z velikimi žrtvami tekom več ko pol stoletja.

Zategadelj je umevno, da je Glasbena Matica v trenutku, ko se pripravlja nekakšen prelom sedanjega stanja in ko je dana možnost, da postane državni konservatorij kot Glasbena akademija čisto samostojen zavod, temu vprašanju posvetila vso svojo skrb in pažnjo. V dve smeri je šlo naše prizadevanje: da se uredba, kakor velja za Glasbeno akademijo in srednjo glasbeno šolo v Beogradu, osvoji tudi za Ljubljano in da se na konservatoriju delujoče učno osobje prevede na pristoječe mu položaje. Skratka, hočemo, da se ustvari svojemu smotru ustrezajoč umetniški zavod, ki so mu dana na razpolago zadostna sredstva za samostojno, od drugih činiteljev nezavisno življenje, zavod, na katerem naj se vzgajajo samo resnični naši glasbeni talenti. Hočemo, da iz teh glasbenih talentov postanejo manj umetnostni obrtniki, kakor pa kulturni delavci, od katerih naj spet najsposobnejši med njimi v polni zavesti požrtvovanja v korist narodovi kulturi kedaj prevzemo vodstvo zavoda. **Samo s tega višjega etičnega stališča je posebna glasbena visoka šola med Slovenci opravičljiva in njen raison d'être bo podan, če se bosta njeno vsakokratno vodstvo in njen vsakokratni profesorski zbor zavedala tega kulturnega poslanstva.**

V vsem tem stremljenju smo imeli najboljšo, predvsem moralno oporo v Glasbeni akademiji v Zagrebu, ki zasleduje iste cilje kakor mi. Roko v roki ž njo smo na mnogih sestankih, ki so se jih udeleževali odposlanci našega odbora in predvsem ravnatelj konservatorija g. Betetto, pripravljali teren, da smo uspešno in enotno mogli nastopiti pred komisijo, ki sestavlja besedilo uredbe. Seveda je bilo treba vzdrževati tudi stalne stike z referenti v ministrstvu. Samo s takim delom na terenu, ki zaleže več, kakor kaka priložnostna predstavka ministru, je mogoče doseči realnih uspehov. Delo poteka ugodno izpod rok in je upati, da bomo imeli s prihodnjim šolskim letom svojo Glasbeno akademijo v Ljubljani.

Kot nekakšen avans na uredbo, ki jo pričakujemo, je bilo treba izdelati tudi že predloge za drž. proračun. Po našem predlogu predvideva proračun poleg predvidoma zadostnega kritja za materialne izdatke: štiri redne, tri izredne profesorje ter tri docente na visoki, ter sedem mest profesorjev na srednji šoli Glasbene akademije, poleg tega še administrativnega direktorja in arhivskega uradnika. Naš predlog je bil še širši, toda ministrstvo si ga žal ni osvojilo v celoti.

In kaj s šolo Glasbene Matice? Po našem globokem prepričanju je neobhodno potrebno, da jo vzdržimo. Namera sicer obstoji, da se bodo zasebne šole in šole samoupravnih teles s pravico javnosti le izjemoma dovoljevale, toda prav nič ne dvomim, da bo šola Glasbene Matice, ki je v posesti te pravice že dolgo let, to pravico obdržala. Državno priznana, subvencionirana in pod državnim nadzorstvom je bila šola Glasbene Matice že v Avstriji. Pravico javnosti v Jugoslaviji pa ima od l. 1919. dalje.

Glasbeni akademiji, ki ne pozna nižje glasbene šole, bo taka predstopnja osnovnega glasbenega šolstva nujno potrebna, ne glede na to, da smemo kar računati s tem, da bo Glasbena akademija tudi posihmal kot nekako železno rezervo potrebovala zaledja Gl. Matice. Ni prezreti okolnosti, da bo na visoki šoli Glasbene Akademije z ozirom na omenjeno število profesorjev in z ozirom na omejeno število učnih ur numerus clausus pripuščenih gojencev. Potreben bo torej zavod, na katerem imajo nadarjeni gojenci priložnost, da se popno na višjo stopnjo glasbene izobrazbe in na ta način dočakajo, da se jim, kadar so mesta na Glasbeni akademiji prazna, nudi prestop na državni zavod.

Borze

9. februarja

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi znova pocenili in so se trgovali po 8.57, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so se avstrijski šilingi trgovali po 8.5550 (v Beogradu po 8.5229), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28.875.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda pri čvrsti tendenci nadalje okrepila in je prišlo do zaključkov po 465—470 (v Beogradu 463.50—467). Nadalje je prišlo do prometa pri 4% agrarnih obveznicah po 60, v 6% begluških obveznicah po 92, v 7% Seligmanovem posojilu Drž. hip. banka po 100.50—101, v 7% Blairovem posojilu po 94 (v Beogradu po 94.50) in v 8% Blairovem posojilu po 99 (v Beogradu po 100.50).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2402.16—2416.76 Berlin 1732.52 — 1746.40, Bruselj 729.05 — 734.12, Curih 996.45 — 1003.52 London 215.03 — 217.08, Newyork 4264.76 — 4301.07, Pariz 140.61 — 142.05, Praga 151.14 — 152.24, Trst 225.35 — 228.43.

Curih. Beograd 10, Pariz 14.14, London 21.6125, Newyork 431.25, Bruselj 73.17, Milan 22.69, Amsterdam 241, Berlin 173.95 Dunaj 80.50, Stockholm 111.40, Oslo 108.60 Köbenhavn 96.4750, Praga 15.17, Varšava 82, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 464.50 — 470, 4% agrarne 60 — 60.50, 4% severne agrarne 59 den, 6% begluške 92 — 92.50, 6% dalm. agrarne 91 den., 7% invest. 99.50 den., 7% stabiliz. 98 den., 7% stabiliz. 98 den., 7% Drž. hip. banka 100.50 — 102, 7% Blair 94.25 — 95, 8% Blair 100 — 101; delnice: Narodna banka 7700 den., PAB 220 den., Trboveljska 225 — 230, Gutmann 60 bl., Narodna šumska 20 bl., Šećerana Osijek 165 bl., Dubrovačka 405 den.

Beograd. Vojna škoda 466.50 — 467 (463.50 — 467), za februar — (466), za marc 465 — 466 (463 — 465), za april — (465 — 465.50), 6% begluške 92.75 — 93.50, 6% dalm. agrarne 92.25 — 92.75 (93), 7% stabiliz. 100 — 100.50, 7% Blair 94 — 94,50 (94.50), 8% Blair 99.50 — 102 (100.50), Narodna banka 7770 — 7850, PAB — (225).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 9. februarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 96.125, za julij 92, za sept. 92.125; koruza: za maj 59.875.

+ **Winnipeg,** 9. februarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 128.875, za julij 120.50

+ **Novosadska blagovna borza** (9. t. m.). Tendenca mirna. — Pšenica: (78 — 79 kg): baška in sremska 178 — 180, baška potiska 179 — 181; slavonska 178 — 180. Koruza: baška 90 — 92 banatska 90 — 92 baška nova sušena 105 — 106. Oves: baški 132 — 134; sremski 133 — 135, slavonski 136 — 138. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 137.50 — 140. Moka: baška in sremska »Og« in »Ogg« 272.50 — 282.50; »2« 252.50 — 262.50; »5« 232.50 — 242.50; »6« 212.50 — 222.50; »7« 182.50 — 192.50; »8« 125 — 130 Otrobi: baški in sremski v vrečah 98 — 100. Fižol: baški in sremski 203 — 205.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 8. februarja. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za februar 4.77 (prejšnji dan 4.81), za maj 4.87 (4.89), za sept. 4.96 (4.99).

+ **Newyork,** 8. februarja. Tendenca dobro vztrajajoča. Zaključni tečaji: za februar 8.62 (8.49), za maj 8.75 (8.61).

ŽIVINA

+ *Na torkov živinski sejem v Mariboru* je bilo prignanih 7 konj, 14 bikov, 210 volov, 374 krav, 14 telet, skupno 619 glav. Povprečne prodajne cene za kg žive teže so bile: debeli voli 4.60 — 5.50 Din, poldebeli 3.80 — 4.60, plemenski 3.25 — 4.50, biki za klanje 3.50 — 4.75, klavne krave debele 4 — 4.80, plemenske 3.30 — 4, krave za klobasarje 2.25 — 3.30, molzne krave 3.10 —4, breje krave 3 — 4, mlada živina 4.25 — 5.25, teleta 5 — 6.50 Din. Prodanih je bilo 281 glav.

Leto nesrečnih spominov

Šestdesetletnica vkorakanja avstro-ogrske vojske v Bosno in Hercegovino — Stoletnica karlistične revolucije na Španskem — Trideset-letnica potresa v Messini

Že dolgo ni bilo nobeno leto tako polno jubilejev in spominov, kakor je letošnje leto. A to je še ena izmed njegovih posebnosti: gre večinoma za spominske dneve žalosti in nesreč.

L. 1938. je bilo 150 let, odkar je izbruhnila francoska revolucija, in 125 let, odkar je bila bitka narodov pri Lipskem. Pred 90. leti je Evropo (l. 1848.) pretresla druga velika revolucija, pred 60. leti je avstro-ogrska armada vkorakala v Bosno in Hercegovino in se je potem začela veriga teških dogodkov, ki so vodili bolj ali manj neposredno do svetovne vojne. Pred 30 leti je Avstrija anektirala obe deželi in spet okrogło število: pred 20 leti se je uradno končala svetovna vojna. A tudi pred 10 leti, ki predstavljajo vendar pravo ničlo v tisočletjih zgodovine, se je zgodilo marsikaj, kar ima letos svoje spominske dneve. 27 januarja 1928 so na svečan podpisali Kelloggov pakt. Kellogg je mrtev, njegova ideja: »Nikoli več vojna!« pa je isto tako mrtva. Dogodki med Bolivijo in Paragvajem, med Italijo in Abesinijo, na Španskem, na Daljnem vzhodu to dovolj jasno dokazujejo.

A tudi 38-ica sama ima svoje jubileje. L. 1038. je umrl ogrski kralj Štefan I., ki so ga imenovali Štefana Svetega. 1738. se je rodil Guillotin, poznejši zdravnik, po katerem je eno izmed najbolj zloglasnih morilnih orodij, giljotina, dobilo svoje ime. 1638. se je rodil Ludovik XIV., 1838. pa grof Zeppelin.

In to leto, leto 1838, od katerega nas loči točno sto let, bi se lahko »ponašalo« še z drugim dogodki. Že pred sto leti so imeli na Španskem namreč vsega upoštevanja vredno revolucijo, vstajo karlistov. Takrat sta se bojevali tudi Anglija in Kanada. Pred 70 leti se je Anglija borila v Abesiniji in na Španskem so imeli spet državljansko vojno. 1888. sta v Nemčiji umrla dva cesarja in tretji, Viljem II., je zasedel prestol. Ta je svoj prestol izgubil l. 1928. Leta 1898. je padla v Ženevi pod morilčevo roko avstrijska cesarica Elizabeta, istega leta je umrl tudi Bismarck. Leto 1908., ki smo enega izmed njegovih usodnih dogodkov že omenili, sta postala portugalski kralj Karol I. in njegov sin v Lizboni žrtvi atentatorjev, a 28. decembra istega leta so poročali o nič manj nego 150.000 žrtvah: to so bile žrtve strahovitega potresa, ki je razdejal Messino. V septembru 1918., kratko pred zaključkom svetovne vojne, je v Wöllersdorfu zletela v zrak največja avstrijska tovarna municije, kakor da se hoče še pred koncem svetovne morije sama likvidirati. Toda 500 oseb, večinoma žensk in deklet, je uničila s seboj. Deset let pozneje je general Nobile doživel katastrofo v bližini Severnega tečaja. V zvezi s tem je izginil tudi Amundsen.

Nesreč in žalostnih dogodkov, ki so odmevali po vsem svetu, se moremo letos torej dovolj spominjati. In vse kaže, da bo nekoč tudi letošnje leto veljalo kot leto, ki je človeštvu prineslo več gorja nego tolažbe...

Mati in hči

Najnovejši posnetek holandske prestolonaslednice Julijane

Njena hči, princesa Beatrika Viljemina

Teruel zopet središče ljutih bojev

Predmestje Teruela, ki so ga razdejale bombe

Nova prvakinja v umetnem drsanju

Na tekmi v umetnem drsanju v Stockholmu je mlada Angležinja Megan Taylorjeva v splošno presenečenje premagala svojo rojakinjo Cecilijo Colledgeovo. Žirija jo je s tremi glasovi proti dvema proglasila za svetovno prvakinjo. Druga je Coledgeova, tretja Američanka Hedy Stenufova.

Nezaposlenost v Angliji narašča

Po Reuterjevih podatkih je bilo letos 17. januarja v Angliji 1,827.608 nezaposlenih oseb. V primeri z lanskim letom ob tem času pomeni to število skoro 200 tisoč brezposelnih več.

Tragedija slona v živalskem vrtu

Zaletel se je v drevo in si zlomil okla ter tako podivjal, da so ga morali ustreliti

V monakovskem živalskem vrtu se je odigrala tragedija, katere središče je bil ogromni slon »Boy«, ljubljenec Monakovčanov. Boy ki je veljal za največjega slona v Evropi in ki je tehtal 100 stotov, se je zagnal v napadu besnosti proti nekemu drevesu in si je pri tem polomil okla. Pogled na ranjenega slona je bil strašen. Kakor roka debeli živci okel so mu viseli kakor vrvi pol metra navzdol in iz gobca mu je vrel debel curek krvi. Ko so žival spravili spet v hlev, je vodstvo živalskega vrta ugotovilo, da je ne bo mogoče več ozdraviti. Sklenili so torej, da jo z milostnim strelom rešijo groznih bolečin. Toda to izvesti ni bilo brez nadaljnjega mogoče, ker razmeroma majhnih slonovih možganov ne zadeneš kar tako. Za vsak primer so poleg puške pripravili tudi strojnico. Dr. Heck, vodja zoološkega vrta, pa je žival zadel že s prvim strelom tako dobro, da se je zrušila, kakor da je vanjo treščilo. Slona bodo sedaj preparirali in ga razstavili v monakovskem zoološkem državnem muzeju.

Zgraditelj „Debele Berte“ je umrl

Prof. dr. ing. Oswald Dirmoser

V Badenu je umrl v starosti 63 let honorarni docent na dunajski tehnični visoki šoli prof. dr. inž. Oswald Dirmoser. Strokovni krogi so ga poznali kot konstrukterja proslulih avstrijskih možnarjev kalibra 30.5 cm in 42-centimetrske havbice, ki so jo imenovali debelo Berto.

Dirmoser se je rodil 1875. v Brnu, opravil je šolo za gradnjo strojev na tehnični visoki šoli na Dunaju, položil oba državna izpita z odliko in je bil nato nekaj časa asistent slovitega strokovnjaka za gradnjo strojev prof. Engländerja. L. 1904. je stopil kot inženjer v Škodove zavode za izdelovanje orožja v Plznju, že naslednje leto pa je postal samostojni vodja oddelka v biroju za gradnjo topovskih cevi, elektrotehnične priprave in za posebna dela. Po tem času so Škodovi zavodi pod njegovim nadzorstvom izdelali vse nove topovske konstrukcije. Prof. Dirmoser je osebno konstruiral največje topove, kar so jih v stari Avstriji kdaj izdelali, in sicer ladijske topove s kalibrom 30.5, havbice s kalibrom 42 in znane 30.5-centimetrske možnarje.

Z omenjenim ladijskim topom je uvedel obenem nov princip za gradnjo velikih topovskih cevi. Dal je cevem namreč popolnoma gladko zunanjo obliko, ki je napravila morilni stroj najbolj odporen proti pritisku plina. S tem je bilo mogoče zmanjšati tudi težo teh cevi in ostaviti stopničasto zunanjo obliko, ki jo je bil uvedel Krupp. Princip se je obnesel zelo dobro in so ga pozneje uporabili za vse 30.5-centimetrske, 24-centimetrske in 35-centimetrske cevi. Zadnje so bile sploh največje topovske cevi, kar so jih izdelale Škodove delavnice.

Dirmoser je postal med svetovno vojno ravnatelj Škodovih zavodov, že od prej na je deloval tudi kot profesor dunajske tehnične visoke šole. Imel je mnogo visokih odlikovanj in njegovo ime je bilo v strokovnih krogih znano daleč izven mej nekdanje monarhije.

Letalo starta z letala

V Rochestru so napravili te dni zanimiv poskus. Na reki Medway je startal velik hidroplan, ki je nesel s seboj v zračne višave manjše, toda primerno obteženo letalo. Ko je veliki hidroplan dosegel zaželjeno višino, je startalo manjše letalo z njegovega hrbta. Eksperiment se je popolnoma posrečil. Konstruktor Mayo napoveduje, da bo uporabil to metodo startanja v bodoče posebno pri prekomorskih poletih.

23 bombnih napadov

Župan Barcelone je sporočil te dni konferenci zastopnikov tiska, da je bila Barcelona od 13. februarja 1937 tri in dvajsetkrat cilj letalskih napadov. V vsem so letalci vrgli na mesto 528 bomb. Njih učinek je bil strašen. Ubitih je bilo 968 oseb, ranjenih 2469 ljudi, poškodovanih pa 863 hiš.

General Reichenau

Čigar ime se često imenuje z zadnjimi vojaškimi spremembami v Nemčiji

Katastrofa ruskega zrakoplova

Zgradil ga je general Nobile, a konstrukcija ni zakrivila nesreče

H katastrofi sovjetskega zrakoplova »USSR V 6«, ki je bil eden največjih na svetu, poročajo naknadno sledeče:

Brezžične postaje so ves čas natančno zasledovale njegov polet, pri katerem je šlo, kakor smo že poročali, za rešitev Papaninove skupine. 6. febr. ob 18.56 so prejele zadnjo brezžično vest z zrakoplova, ki je letel ta čas nad ozemljem postaje Semčušne, kakšnih 40 km od Kandalakše. Na vsa nadaljnja vprašanja sovjetskih brezžičnih postaj ni bilo potem nobenega odgovora več.

Ko se je zračna ladja bližala Kandalakši, se je začel snežni metež, ki je obenem z nastajajočo temo skoraj onemogočil vsak razgled. Okrog 20. so prispele iz ozemlja, kjer se je zgodila katastrofa, vznemirljive vesti. Ljudje so bili kakšno uro prej v okolici postaje Belo morje, kakšnih 19 km od Kandalakše, slišali močan ropot motorjev, ki je pa nenadno prenehal, istočasno jim je zrakoplov izginil spred oči. Ker so domnevali, da je zrakoplov dobil kakšno poškodbo, so poslali takoj skupine sani in smučarjev za njim. Ob zori naslednjega dne je ena teh skupin ugotovila, da se je zračna ladja 18 km od postaje Belo morje ponesrečila. Poleg drugih članov posadke je izgubil življenje tudi vodja zrakoplova Gudovancev.

Ponesrečena zračna ladja je bila poltogega tipa. Ob načrtih zanjo je sodeloval znani italijanski polarni letalec, general Nobile, ki deluje od l. 1933. v Rusiji kot svetovalec za zračno plovbo. Nesreče pa prav gotovo ni bila kriva kakšna napaka v konstrukciji, kajti stroji so do zadnjega trenutka delovali v redu. V slabih vremenskih in svetlobnih okoliščinah ni mogel pač nihče opaziti, da vozi zrakoplov naravnost proti gori, ob kateri se je razbil. Dva člana posadke sta se rešila.

400 km od rešitve odprave na ledni plošči

„Murmanec“ hiti na pomoč Papaninu, a je še zelo daleč od njega

Zadnje vesti vedo poročati, da plava ledna plošča, na kateri tabori Papaninova skupina, na 73. stopinji 16. minuti severne širine in ob 18. zapadnem poldnevniku. Parnik »Murmanec«, ki se je mogel odpraviti doslej najbolj približati, je kakšnih 400 km od nje. Bil je že dosti bližje, toda plavajoče ledovje ga je prisililo do velikih ovinkov. Ledolomilec »Tajmir« je prodrl do 72. stopinje 27. minute severne širine in do 13. stopinje zapadne dolžine. Vreme se je na nevaren način poslabšalo. Ob 10. zapadnem poldnevniku divja hud polarni vihar. Ledolomilec je popolnoma obdan od ledu in njegova brzina se je od 10 milj znižala na 3.5 milje.

Huda železniška nesreča v Franciji

V nedeljo se je primerila na progi Mortagne—Laigle blizu Rouena železniška nesreča, ki je zahtevala pet mrtvih, deset hudo in deset lahko ranjenih. Trčili sta dve lokomotivi vlakov, ki sta vozila z brzino 60 km na uro. Nesreča je nastala zaradi zavore, ki je v kritičnem trenutku odpovedala.

Nenevaren Röntgenov aparat

Budimpeštanski »Esti Kurir« poroča, da je madžarski zdravnik Hollo skonstruiral tip Röntgenovega aparata, ki se da prenašati in ki popolnoma izključuje poškodbe pri manipuliranju z napravo.

Sto kontrolnih ladij v Sredozemskem morju

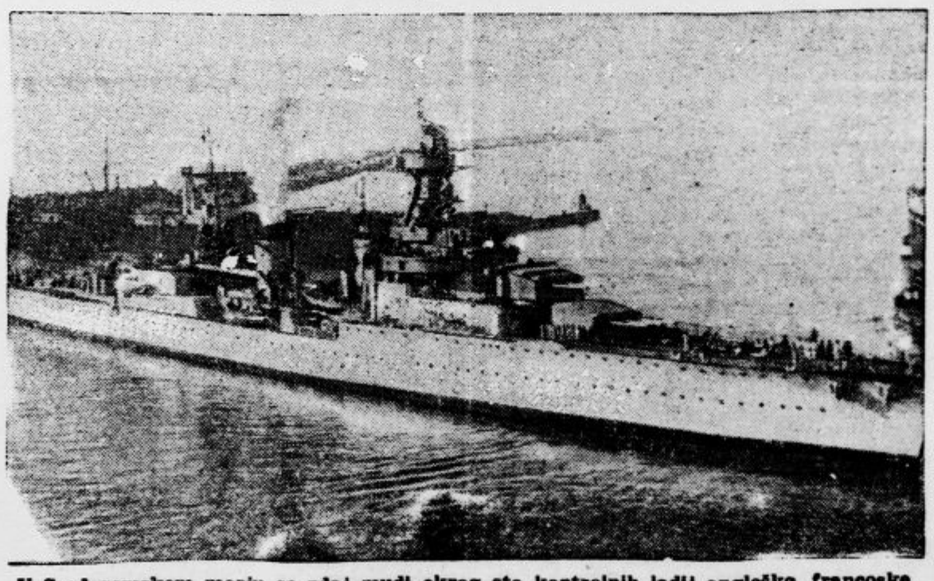

V Sredozemskem morju se zdaj mudi okrog sto kontrolnih ladij angleško, francoske in italijanske mornarice. Na vseh ladjah so topovi pripravljeni na strel in moštvo je trajno alarmirano kakor v času vojne. Francoska mornarica z admiralsko ladjo »Marseillaise« (na sliki) patruljira v najbolj kočljivem sektorju

Ločitev zakona Mollisonovih

V ponedeljek se je vršila na londonskem civilnem sodišču ločitvena razprava zakoncev Mollisonovih. Sodnik je ugodil ločitveni zahtevi Jimmyja in Amy Mollisonove ter je zakon ločil.

Mollisonova sta bila najdrznejši letalski par v Angliji. Amy Johnson-Mollisonova je izvedla še pred poroko nekaj poletov, ki so zadivili ves svet. Potem je dvakrat zmagala na letalski progi London—Kapsko mesto ter bi bila kmalu postala tudi zmagovalka v tekmi na progi London—Avstralija. Zaradi napake v motorju pa je morala ta polet prekiniti.

Mollison je štirikrat preletel Ocean ter dosegel važen rekord na progi Anglija—Brazilija. Kot rekorder na progi Anglija—Avstralija si je zagotovil trajno ime v zgodovini velikih poletov. Jimmy in Amy se izvrstno razumeta v letalskih zadevah, v zasebnem življenju pa nista mogla vztrajati eden poleg drugega. Zato sta sporazumno sklenila uvesti postopek za ločitev zakona. Tej želji je zdaj tudi formalno ugodeno.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Ogenj v praški „Papirografiji“

Ena najstarejših tvornic za izdelovanje papirja v Pragi, »Papirografija«, je postala v ponedeljek žrtev ognja. Ob 9. uri predpoldne je izbruhnil ogenj v neki lopi za star papir. Požar so odkrili, ko je bilo že prepozno, da bi ga mogli pogasiti s pripravami, ki so bile pri rokah. Tako se je ogenj razširil na glavno skladišče. Štirinajst gasilskih brizgaln je skušalo požar vsaj omejiti, a tudi to se ni posrečilo. Iskre so kmalu zanetile tudi glavno tvorniško poslopje. Osemdeset delavcev se je rešilo iz gorečega poslopja z urnim begom, obleke in drugo pa so uničili plameni. Upepeljenih je bilo nad 120 vagonov papirja in škoda znaša blizu 7 milijonov Kč.

Tvorničar Firestone umrl

V svoji letoviščarski hišici v Miami-Beachu je umrl v starosti 70 let znani ameriški industrijalec, tvorničar gum za avtomobilska kolesa Harley S. Firestone. Pokojnik je bil predsednik družbe Firestone-Rubber v Akronu. Ko je l. 1900 ustanovil svoje podjetje, je začel s 17 delavci. Danes zaposluje njegova tvornica nad 40 tisoč delavcev in uradnikov.

Panter proti celi vasi

V bližini Bagalura v Indiji je panter med prebivalci neke vasi prirejal pravi pokol. Pet ljudi je raztrgal, 14 jih je težko ranil. Končno je nekemu vladnemu uradniku uspelo, da je zverino ustrelil.

Nova kraljica leda

Cecilija Cooledge je morala odstopiti svoj dosedanji naslov svetovne prvakinje v umetnem drsanju na ledu svoji rojakinji Megam Taylorjevi

SVILENOMEHKO

bo Vaše perilo, če ga boste prali s

„PERIONOM“

Odličen domač izdelek!

ANEKDOTA

Voltaire je nekoč v jezi zagrozil svoji prijateljici, da jo bo vrgel iz stanovanja. Prijateljica je menila, da se mu bo hudo osvetila, če mu zapreti, da bo v tem primeru objavila njegova ljubavna pisma. Toda Voltaire se ni dal oplašiti. Odgovoril ji je: »Pisem se mi ne bo treba sramovati — kvečjemu me bo sram naslova...«

VSAK DAN ENA

»Ti, obrni na to stran ceste, tu bova popolnoma varna pred vetrom«

Kulturni pregled

„Manon" z B. Gigliem v Trstu

V tržaškem mestnem gledališču, ki se imenuje po najslavnejšem italijanskem opernem skladatelju Giuseppe Verdiju, imajo svojo »stagiono« z izbranimi mojstrskimi deli, slovečimi pevci in prvovrstnimi dirigenti. Po »Otellu«, »Don Pasqualu«, »Tosci« so dobili v teh dneh »Manon«, ki ji bodo sledili Roccov »Dibuk«, Musorgskega »Boris Godunov«, Wagnerjevi »Mojstri pevci«, Beethovnova »Missa solemnis« pod taktirko Felixa Weingartnerja i. dr. Velik, odlično uvežban orkester, krasen oder z vsemi pripomočki današnje scenske tehnike in v nemali meri številno občinstvo, ki je željno bleščečih predstav, vse to omogoča gledališki upravi, da organizira gostovanja, kakršna si lahko privoščijo samo velika evropska mesta.

Beniamino Gigli

Slavnostna predstava »Manon« v ponedeljek, 7. t. m v gledališču Verdi je bila ne le kulturni, marveč tudi družabni dogodek. Ljubeznivi tovariš iz »Piccola« g. dr. Tranquili je v svojem poročilu v torkovi jutranji izdaji dal tako sijajno podobo tega večera, da bi jo bilo težko doseči, kamoli prekositi. V krasnih foyerjih in kuloarjih je med pavzami vrvela najodličnejša publika ne le iz Trsta, marveč iz vse Julijske Benečije. V gledališču so bili navzočni vsi predstavitelji tržaškega javnega življenja. Parter in lože so napolnili do zadnjega mesta Tržačani, ki so s svojimi oblekami in uniformami dajali večeru značaj elegance in družabnega bleska. kakor je mogoč le v velikih mestih. Srečno naključje je hotelo, da je lahko bila med gosti tega večera delegacija »Jutra«, ki sta ji gg. intendant Antonicelli in impresarij Sbisa izkazala ljubeznivo pozornost in prepustila ložo. Tako nam je bilo omogočeno uživati iz tesne bližine bleščečo umetnost najslavnejšega italijanskega pevca, danes že svetovno slovečega Beniamina Giglija.

O sami predstavi Massenetove »Manon« lahko zapišem samo to, da je bila pripravljena z vzorno skrbjo, ki priča ne le o bogati scenični zmogljivosti, marveč tudi o visoki režijski in glasbeni kulturi. Režiser g. Silvio Luzzato je dal »Manon« pravilen, historični okvir in v njem stilno enotnost, ki vzbuja občudovanje, tembolj ker v naših gledališčih prav v tem pogledu marsikdaj grešijo. Velik zbor galantnih dam in kavalirjev, ki obdajajo Manon in lepega des Grieuxa, je vzbujal prekrasno vizijo sedemnajstega stoletja v aristokratski in absolutistični Franciji, iz katere je zrasla zgodba o Manon, ki ji je vdihnil genialni Massenet prelepo glasbeno življenje. Luzzatijeva režija se v marsičem razločuje od ljubljanske. Tako so dejanja in prizori v tretjem dejanju grupirani drugače in Manon zapoje svojo slovečo arijo v salonu, kjer des Grieux trči s tekmecem in nato z očetom. Režisersko odlično so rešena tudi vprašanja petega dejanja z Manonino smrtjo. Inscenacije, kostumi, sodelovanje zbora, vse to je nosilo monumentalen pečat režiserjeve iznajdljivosti in finega okusa. S kakšnimi sredstvi je lahko razpolagal režiser, pričuje med drugim to, da se v prvem dejanju pripelje na oder historično veren poštni voz, v katerega sta bila vprežena dva belca. Historična vernost, eleganca, razkošje, blesk in monumentalnost, te lastnosti so dvignile tržaško »Manon« na višino, ki daleč presega lokalna merila. Muzikalno je opero naštudiral in vodil maestro Umberto Berrettoni in prispeval nadaljnji obilni delež k umetniškemu uspehu uprizoritve.

Umljivo je, da je bil v ospredju večera Beniamino Gigli, pevec, ki ga pozna naše občinstvo s filmov in ki bi že sam zadostoval, da bi ostal večer nepozaben. Slišal sem Giglia lani v rimski operi — v »Aidi«, — vendar je bil kot des Grieux še boljši, še sijajnejši: je to vloga, ki nudi več izrazito liričnih partij in v teh se Gigli najlažje razpoje. Bili so trenutki, ko je Giglievo petje prekosilo vse predstave, ki jih imaš lahko o petju: trenutki, ko je Gigliev krasni, barviti, topli glas postal eno samo pojoče čustvo, tako da si moral zatajiti dih, ko si ga poslušal. Speva »A Parigi«, zlasti pa »Chiudo gli occhi« z vizijo hišice v gozdu, ne bo pozabil nihče, kdor je slišal peti Giglia. Njegov nastop v Trstu je bil en sam triumf in tržaški tovariš, ki je naštel, da je bil štiridesetkrat klican pred zastor, ni menda nič pretiral. Aplavz je rasel v ovacije in ovacije so se stopnjevale v vihar navdušenja.

Tudi ostali pevski sodelavci so doprinesli bogate deleže k uspehu te uprizoritve. Nositeljica naslovne vloge je bila Augusta Oltrabella, pevka prvovrstnih kvalitet in sijajna igralka. Težko vlogo Manone je umela zlasti igralsko stopnjevati s takim umetniškim vživetjem in s toliko pevske kulture, da je imel Gigli v nji sebi primerno partnerico, občinstvo pa pred seboj dvojico, ki je do dna izčrpala čustveno vsebino Massenetove opere. Izmed ostalih pevcev je treba omeniti zlasti baritona Leona Pacija, ki je igral starega Lescouta, dalje Ronnea Morisani in Giuseppa Marchesija.

— o.

Hrvatske književne revije

Zagreb, januarja

Pred leti, ko je bila tudi na Hrvatskem književna kriza najhujša, ni kazalo mladim hrvatskim književnikom nič drugega, nego sodelovati pri književnih revijah, ki so postale njih edini oddušek. Medtem so se razmere bistveno spremenile. Vsaka dobra stvar najde danes v Zagrebu založnika; številni med njimi izdajajo sploh samo domača dela, kakor »Binoza domači pisci«, »Društvo hrv. književnikov«, »Matica Hrvatska«, »Hrv naklada nezavisnih pisaca« in še več zasebnih založnikov. Kljub sedanji živahni založniški delavnosti, se vendar tudi revije lepo razvijajo, tako da lahko trdimo, da hrvatska književnost stopa po malem že v popolnoma urejene razmere. Vrhu tega izhajajo tudi še književni zborniki, almanahi; Tako izdaja M. H. znano »Kolo«, ki je nekak pregled vse hrvatske literature in tudi Hrv. naklada napoveduje književni zbornik, ki ga bodo uredili Wiesner Batušić in Tomašić. Posebno ugodno je za razvoj revijalne književnosti, da M. H. in Društvo hrv. književnikov izdajata dva reprezentativna časopisa, ki redno izhajata, ker sta gmotno zasigurana, in v katerih se kaže v popolni podobi sodobno hrvatsko življenje. Ostale revije so ideološko raznovrstne; razne intelektualne skupine izdajajo polknjiževne ideološke časopise, tako levičarji svoje, klerikalci svoje itd. Vendar vse te revije zastopajo v glavnem hrvatsko narodno smer.

Hrvatsko revijo, ki je gotovo najbolj reprezentativna, je pričela izdajati M. H. pred desetimi leti nekako tedaj, ko sta prenehala izhajati »Savremenik« in »Vijenac«. Ni pomembnejšega hrvatskega književnika, ki se ne bi javil v tej reviji, in tudi ni bilo književne manifestacije, o kateri Hrv. revija ne bi poročala. Med uredniki sta bila najprej dr. Branimir Livadić, predsednik zagrebškega Pen-kluba, in znani filolog univ. prof. dr. Stj. Ivšić, a sedaj je že več let urednik dr. Blaž Jurišić. Sedanji urednik je posebno pokazal svoje simpatije napram mladim in najmlajšim ter je vsem ki so pokazali talent, odprl vrata: Delorko, Tadijanović, Nizeteo itd. Zasleduje tudi zunanje literature in sploh vse manifestacije umetniškega življenja. V spominu so še številke, posvečene Puškinu, Leopardiju in Rilkeju. Pod umetniškim uredništvom slikarja Vlad Kirina je to edini umetniški časopis, ki v razkošni opremi prinaša umetniške reprodukcije. Dasi je revija nepolitična, ter samo književna in umetniška, je vendar stalno in odločno zastopala hrvatsko linijo, kakor jo zastopa tudi M. H.

»Savremenik«, organ DHK, je najstarejša hrv. revija, s presledki že v 26. letu izhajanja, pod uredništvom Luke Perkovića ne zaostaja niti malo za Hrvatsko revijo in prinaša tudi vsa znana hrvatska književna imena. V preteklosti si je ta revija pridobila velikih zaslug za hrv. književnost, postala je torišče borbe med starimi in mladimi, ki je končala kakor znano z zmago mladih. Lepa in svetla tradicija Savremenika je splošno priznana. Kot organ DHK zastopa in brani zlasti interese hrv. književnikov in stoji na liniji umetnosti in demokracije. S pričetkom tekočega leta izhaja celo na 90. straneh.

Književnik je bil nekoč čisto literarno—umetniški časopis pod uredništvom dr. Vlad. Murgića in Luke Perkovića, toda že v prvih letih izhajanja je spremenil lastnike, ki so mu vsilili svoje ideološke nazore. Pod uredništvom Milana Durmana, (ki je prebil nekaj časa tudi v Ljubljani kot dopisnik Tipografijinih listov, ko je bil izgnan iz Zagreba) je dobil čisto marksistično obeležje in sodi danes nedvomno med najbolje urejevane liste te smeri. S svojega zrelišča opazuje evropsko kulturo in v tem duhu piše. V zadnjem času zopet kaže, da se približuje bolj zemljoradniški ideologiji. V tej reviji seveda niso zastopani nacionalno usmerjeni hrvatski književniki, a tudi Miroslav Krleža in August Cesarec ne sodelujeta že dolga leta.

Hrvatska prosvjeta zbira katoliško usmerjene hrv. književnike in že več let izhaja pod uredništvom priznanega kritika dr. Ljubomira Marakovića. Toda na žalost v vrstah hrvatskih katoliških pisateljev ni večjih literarnih imen, in dasi je urednik velik erudit in odličen poznavalec evropskih literatur, ne more nikakor zbrati boljših sodelavcev. V tej reviji je še najbolj zanimivo, kar piše sam urednik o hrv. literaturi, a tudi o slovenski, katero redno zasleduje, kakor sploh vse glavne evropske literature. V glavnem izhajajo iz te revije avtorji izdaj književnega društva sv. Jeronima, medtem ko so v dnevnem tisku zastopani v Hrv. straži.

Hrvatsko smotro je pred leti ustanovila skupina mlajših hrv. nacionalistov. Revija prinaša literarne prispevke onih hrv. književnikov, ki se strinjajo z njenimi smernicami, a zasleduje tudi znanost, za katero ima več dobrih sodelavcev (med drugimi filozof prof Zimmermann, sociolog prof. M. Ivšić), glede evropskih političnih struj se zalaga za avtoritarne režime. Nekateri jo smatrajo za čisto hrv. fašistično revijo, gotovo je pa, da je usmerjena strogo protikomunistično ter da neizprosno kritizira vse napake sodobnih demokracij. Zaradi tega, ker ima ta revija svoj posebni literarno-politični ton in svoje posebne sodelavce, je s svojega zrelišča gotovo zanimiva in raznovrstna.

Književni horizonti so slovenski kulturni javnosti dobro znana revija pod uredništvom prof. Lavoslava Žimbreka, ki je med hrv. književniki gotovo najbolj odlični propagator slovenske literature in kulture sploh, kateri žrtvuje v svoji reviji mnogo pozornosti in prostora. S slov. kulturnimi krogi je navezal stike ob priliki svojega večletnega službovanja v Ljubljani in Mariboru. Prevedel je že marsikaj iz slovenske književnosti in pisal tudi o številnih mlajših slovenskih literatih, med katerimi nekateri tudi sodelujejo v njegovi reviji, o čemer je »Jutro« že večkrat poročalo. Toda v primeri z reprezentativnimi hrvatskimi revijami, v katerih sodelujejo znani pisatelj, ne more prof. Žimbrek tudi iz osebnih razlogov najti dovolj domačih avtorjev in prinaša zato dosti prevodne literature.

Nove Evrope izdaja ugledni srbski pesnik in kulturni ter politični delavec dr. Milan Ćurčin. Revija zastopa odločno demokratska in pacifistična načela. Večkrat ima originalne književne prispevke a prinaša tudi ocene o važnejših literarnih pojavah in naposled je v teku svojega izhajanja posvetila že številne zvezke književnosti in kulturam drugih narodov, zlasti slovanskih. Prinaša tudi dosti prevodov iz tujih literatur. Vendar je revija v prvi vrsti politična, a zasleduje s simpatijami tudi literarne pojave, kakor je navada na zapadu.

Poleg omenjenih revij izhajajo še mladinski književni časopisi, med katerimi je najstarejša hrv. usmerjena »Omladina«, ki izhaja že dvajset let in v kateri se je vzgojilo mnogo hrv. pisateljev, nadalje jugoslovanska »Mladost« in katoliška »Luč«. Iz teh najkrajših, sumarnih podatkov lahko čitatelj posname, da je v Zagrebu revijalno življenje zelo živahno, i po številu časopisov, i po smernicah, kakor tudi po številu sodelavcev. Kakršnekoli so že smernice tako lepo število revij dokazuje impulzivno vretje hrv. kulturnega življenja. Iz njih bo bodoči literarni zgodovinar črpal obilo dragocenih podatkov, a danes dobiva hrvatska literatura svoje najboljše prispevke prav iz književnih revij.

O. A.

Zapiski

Francoska revija o Francetu Kralju. »La Revue Moderne« v Parizu je priobčila 15. januarja simpatično poročilo o umetnostnem delu Franceta Kralja. Reproducirana je tudi neka njegova slika. Članek je spisan v zvezi z udeležbo našega slikarja na pariški svetovni razstavi. Pozornost, ki jo je pariška revija izkazala slovenskemu umetniku, je tem pomembnejša, ker je to na njenih straneh prvo poročilo o jugoslov. umetnikih.

Oton Župančič v slovaškem prevodu. Literarni mesečnik »Elán« je priobčil v prevodu K. Geraldinija Župančičevo »Ljubavno pesem«.

Dr. Branko Gavella kot režiser v Scali. Italijanski listi poročajo obširno o uspešni premieri opere Rimskega-Korzakova »Sadko«, ki so jo uprizorili v milanski Scali. Opero je zrežiral bivši režiser-gost ljubljanskega gledališča dr. Branko Gavella, ki se je pri nas uveljavil zlasti z režijo »Gospode Glembajevih«, Shakespeara, Molièra in drugih avtorjev. Balet je pri »Sadku« pripravila Margareta Fromanova iz Zagreba.

S P O R T

Table-tenisti igrajo po svetu

Na povratku iz Londona so spravili že dve zmagi

Krefeld, 31. januarja

XII. svetovno prvenstvo v table-tenisu za leto 1938 je končano. V igri posameznikov je zasedel prvo mesto Čehoslovak Vana pred lanskim svetovnim prvakom Avstrijcem Bergmannom. Jugosloven Marinko je zasedel eno izmed mest (5. do 8.) skupno s Čehoslovakom Šlarom in Terebo ter Amerikancem Schiffom. V doublu sta osvojila prvo mesta Američana Mc. Clure in Schiff. V tej disciplini se naši niso plasirali. Med damami je zmagala Avstrijka Pritzi pred Čehoslovakinjo Depetrisovo.

Danes dopoldne je naša reprezentanca odpotovala v Ostende, kjer sta naša igralca Heršković in Ratković igrala s tamkajšnjim klubom ter zmagala s 3:2.

V ponedeljek smo z avtomobilom dosegli Krefeld, kamor so nas Nemci povabili na mednarodno prvenstvo Nemčije. Razen nas so bili na tem prvenstvu še Čehi in Latvijci. Vsem se je poznalo, da smo imeli za seboj težak turnir v Londonu. Zato je prišlo, da se v igrah posameznikov sploh nismo plasirali, v doublu pa sta Heršković in Ratković zasedla tretje mesto. Prvenstvo med posamezniki je odnesel Čehoslovak Hamr pred svojim rojakom Vano. V doublu sta zmagala oba Čeha Hamr—Vana.

Liege, 4. februarja

Iz Krefelda smo se vrnili nazaj v Belgijo, kjer smo igrali proti reprezentanci Belgije. Že sprejem v Liegeu nas je ugodno presenetil. Nastanili so nas v krasnem hotelu »Venitien« in igrali smo v veliki dvorani tega hotela. Za Jugoslavijo so nastopili Hexner, Marinko, Ratković in Heršković, medtem ko je moral Stein že domov. Od Belgijcev smo po krasnem sprejemu prejeli v dar tudi lepo vezenino — belgijsko zastavo, za kar smo jim dali svojo. V dvomatchu so bili doseženi naslednji rezultati:

Heršković : Lejeune 1 : 3, Ratković : Jefin 3 : 0, Hexner : Staf 3 : 2, Marinko: Lebrun 3 : 5, Heršković—Ratković : Lejeune—Staf 3 : 2. končni rezultat je bil torej 4 : 1 za Jugoslavijo. Naša zmaga je bila povsem zaslužena in belgijski listi so nam napisali marsikatero laskavo oceno. V kratkem nam bodo vrnili obisk in odigrali pri nas večje število dvobojev.

Rheinhausen, 5. februarja

Težko smo se odločili za odhod iz lepe Belgije, kajti v 24 urah, ki smo jih preživeli tamkaj, smo nabrali celo vrsto dobrih prijateljev. Toda čas ni dopuščal, da bi še ostali, kajti že dan pozneje nas je čakal težak dvoboj z Nemčijo v Rheinhausenu nedaleč od Düsseldorfa. Mesto šteje okoli 40.000 prebivalcev in leži nasproti Duisburga, kjer so znane Kruppove tovarne. Prireditev je bila zelo dobro obiskana. Po običajnih pozdravnih nagovorih smo se spoprijeli... Heršković je gladko zmagal nad Liettmannom z 2 : 0. Ostali rezultati so bili: Ulrih : Marinko 2 : 1 (Marinko je v Liegeu zlomil svoj racket ter je moral igrati z drugim, ki ga ni vajen). Hexner : Welter 1 : 2 (Imel je mnogo smole, da je izgubil proti slabšemu nasprotniku). Heršković : Baumer 2 : 1, Hexner—Heršković : Ulrich—Welter 2 : 0, Heršković—Marinko : Liettmann : Baumer 2 : 0. V singlu so nam bili Nemci enakovredni, v igrah v dvoje pa smo bili mi močnejši in smo tako spravili lepo zmago 4 : 2. Iz Rheinhausa potujemo v Stuttgart, kjer bomo nastopili proti tamošnji mestni reprezentanci.

M. M.

Sankaška tekma na Ljubelju

Preteklo nedeljo je zimsko-sportni odsek SKJ Sv. Ana priredil za svoj prehodni pokal sankaške tekme z Ljubelja. Na tekmi je startalo 55 tekmovalcev, in sicer 47 moških in 8 žensk. V dolino so šle najprej ženske, in sicer ob 15.15, nato pa vsi ostali v dvominutnih presledkih. Proga je bila dolga okoli 5 km, ves čas nekoliko pomrznjena ,tako da so vsi dosegli prav dobre čase.

Podrobni rezultati so bili:

Med moškimi: 1. Valjavec Albin 8.03; 2. Golmajer Albert 8:28, 3. Mulej Miloš 8:29, 4. Golmajer Ivan, 5. Čarman Anton, 6. Mulej Tinček.

Med ženskami: 1. Dolžan Heda 9.04. 2. Rendolič Tinca 9:12, 3. Čarman Marija 9:12.

Med tekmovalce so bila nato v gostilni Ankele pri Sv. Ani razdeljena lepa darila, in sicer ženskam štiri, moškim pa pet. Vsa darila so prejeli člani zimsko-sportnega odseka SKJ Sv. Ane, kar je izzvalo prav posebno veselje, posebno še, ker je odsek šele mesec dni na delu. Če se bo zima držala, namerava odsek otvoriti letos še novo skakalnico in prirediti dve smučarski tekmi na Zelenici in Kofcah, po možnosti pa tudi ponoviti sankaško tekmo.

Ker je sankačem iz oddaljenih krajev nerodno jemati sani s seboj, je odsek sam nabavil precejšnje število sani, ki jih bo dajal proti majhni odškodnini na posodo pri Ankeletu ali tudi na vrhu Ljubelja. Tako bo vsak sankač lahko udobno dosegel sankaško progo in se temeljito pripravil za tekmo.

Dve smučarski prireditvi v koroškem kotu

Preteklo nedeljo je bila v Črni pri Prevaljah lepa smučarska tekma, ki jo je priredil smučarski klub SK Korotan v Črni. Tekmovali so v smuku, slalomu in skokih. Dopoldne je bila tekma v smuku, pri kateri so bili zastopani skoro vsi smučarski »asi« mežiške doline. Najboljši čas je dosegel Rupert Udir, član SPD. Mežica. Popoldne pa so se vršile tekme v slalomu in skokih. Prireditvi je prisostvovalo precej občinstva, ki je z navdušenjem sledilo tekmi, posebno potem, ko so prišli na vrsto skoki, ki so bili za Črno nekaj novega. Najdaljši skok je dosegel Mlačnik, član SPD Mežica. Tudi ostali so skakali prav dobro, saj je daljava skokov varirala med 18 in 20 metrov. Po tekmi je bila v prostorih gostilne Geršak prav prijetna smučarska veselica, ki je trajala do zgodnjih ur.

Pripomniti je treba, da sta bili progi za smuk in slalom izbrani zelo dobro, za kar gre največja hvala g. Zmagaju kot tehničnemu vodji in ostalim funkcionarjem SK Korotana.

Skakalna tekma na Prevaljah

KZSP je priredil preteklo nedeljo na Prevaljah skakalne tekme na 15 metrski skakalnici pod pokroviteljstvom zdravnika g. dr. Flisa. Tekmovalcev je bilo 7, in sicer 5 Prevaljčanov, 1 Slovenjgradčan in 1 Guštanjčan. Doseženi so bili naslednji rezultati: 1. Koren Ivan, 2. Počivalnik Oto, oba ZSO, SPD Prevalje in 3. Stropnik Herman (SK Mislinja, Slovenjgradec). Najdaljši skok (žal s padcem) je dosegel Koren Ivan (18 metrov). V splošnem so bili rezultati v primeri s prejšnjimi prav povoljni.

Tekme se je udeležilo veliko število gledalcev in se je s to prireditvijo precej poživilo delovanje smuškega odseka SPD Prevalje, ki je tekmo organiziral.

Službeno iz s. o. pri LNP. Plenarni sestanek vseh ljubljanskih sodnikov bo v petek 11. t. m. ob 19.30 v prostorih restavracije Slamič. Udeležba obvezna za vse stalne in začasne sodnike. — Tajnik.

Kolesarska podzveza Ljubljana bo imela sejo v petek, dne 11. t. m. ob 19. v prostorih kavarne Vespernik, Stari trg 34. Prosimo sigurne udeležbe.

Moto-klub »Ilirija«. Seja upravnega odbora in veseličnega odseka bo drevi ob 19. v hotelu Miklič. Zaradi saveznega občnega zbora in zadnjih priprav za sportni ples — udeležba strogo obvezna.

SK Reka (smučarska sekcija). Drevi ob 20. bo redni članski sestanek v stranski sobi gostilne Oblak, Tržačka c. 22. Zelo važno, zatorej pridite vsi! Načelnik.

SK MARS. Drevi ob 20. članski sestanek na običajnem mestu. Zaradi gostovanja obeh moštev prosim polnoštevilno. Igralci, ki imajo opremo, naj jo prinesejo s seboj, ker bodo prejeli novo. V petek redna odborova seja v gost. Zajc. Zaradi važnosti prosim gg. odbornike, da se je udeleže sigurno.

SK Tržič obvešča vse klube, da je start za med klubsko tekmo na Zelenici dne 13. t. m. na željo sodelujočih klubov preložen na 11. uro dopoldne.

SOKOL

Sokolsko društvo Polje (Dev. Mar. v Polju) priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanje »Od Sušaka do Bojane« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. Pirnat Viktor.

SV. TROJICA V SLOV. GORICAH. V dvorani predsednika Ernesta Goloba se je vršil 19. januarja redni občni zbor naše gasilske čete. Zbor je vodil predsednik Ernest Golob in orisal delovanje čete v preteklem letu. Iz poročil funkcijonarjev je bilo posneti požrtvovalno delo naših vrlih gasilcev, ki so tudi v preteklem letu storili mnogo na področju človekoljubja. Četna imovina je narasla lani na 126.875 din. Ker je bil zbor na rojstni dan Nj. Vis. kraljevića Tomislava, pokrovitelja jugoslovenskega gasilstva, je predsednik očrtal pomen tega praznika, saj je blagopokojni kralj Aleksander izbral za pokrovitelja vsega gasilstva enega izmed svojih sinov. Ime Karadjordjević je imelo v zgodovini vedno važno in odlično vlogo. Zato smo mi gasilci še posebno srečni, da stoji nam na čelu kot pokrovitelj nosilec tega v jugoslovenski zgodovini slavnega imena. Sledila je prisega dveh članov po šestmesečni preizkusni dobi. Po izčrpnem dnevnem redu se je predsednik zahvalil vsem četnim funkcijonarjem in članom gasilcem za vztrajno in požrtvovalno delo.

Iz Julijske krajine

Lanski stečaji in menični protesti

Statistični podatki o prisilnih stečajih in meničnih protestih, ki jih sproti objavlja osrednji statistični urad v svojem biltenu, so bili lani nekoliko pomanjkljivi, ker jih je pričel objavljati šele v marcu za dobo od februarja dalje. Znano je, da so novembra 1935 kmalu po pričetku abesinske vojne iz občih gospodarskih razlogov ukinili izdajanje teh biltenov, ki so se spet pojavili šele pričetkom preteklega leta, pa sta bili prvi dve številki v tem času še tako skromni, da iskanih podatkov za januar ni najti v njih.

V ostalih 11 mesecih je bilo v Julijski Krajini po prizivnih sodiščih (v Trstu in na Reki) odrejenih 67 večjih stečajev. Skupna pasiva so znašala v vseh teh primerih 7,934.000 lir, vsa aktiva stečajnih mas pa 5,058.000. Meseca maja je bil v Trstu odrejen stečaj nekega velikega podjetja, katerega pasiva so znašala preko 4 milijone, aktiva pa okrog 3 milijone lir. Bilance ostalih stečajnih mas so bile daleč bolj skromne, čeprav je bila diferenca med aktivami in pasivami mnogo večja. Manjših stečajev je bilo v tem razdobju 138 s skupnimi pasivami 1,008.000 in aktivami 402.000 lir. Pri teh je znašalo kritje pičlih 40%. Sorazmerno precej veliko pa je bilo število meničnih protestov, ki so jih našteli v deželi, ki šteje komaj dober milijon prebivalcev in katere gospodarski volumen kljub tržaškemu prometu in industriji v primerjavi z drugimi deželami Gornje Italije ni baš velik, kar 9767 (tako da jih je bilo v celem letu nedvomno preko 10.000). Glasili so se skupno na 4,871.000 lir.

Depoziti pri denarnih zavodih

Hranilne vloge in depoziti na tekoči račun so se pri glavnih sto denarnih zavodih in hranilnicah v Julijski Krajini kmalu po abesinski vojni spet pričel dvigati, tako da so dosegli skoraj četrt milijarde lir. V prvem polletju preteklega leta (podatki za drugo polletje očitno še niso urejeni), pa so spet nazadovali za dobrih 7 odstotkov. Morda je bilo nazadovanje depozitov v tem času le sezonskega značaja. Vsekakor bodo številke o morebitnem novem prirastku do konca preteklega leta podkrepile to domnevo.

Po podatkih, objavljenih v zadnji številki biltena osrednjega statističnega urada, so znašali depoziti 30. junija 1935 pri 105 glavnih zavodih 195.8 milijona lir, 31. decembra 1935 pri 105 zavodih 163.9, koncem junija 1936 pri 100 zavodih 192.6, koncem decembra pri 95 zavodih 237 milijonov in 30 junija 1937 pri 93 glavnih denarnih zavodih in hranilnicah spet le še 219.9 milijona lir.

Drobne novice

Likvidacija hranilnic in posojilnic. Ponovno smo že poročali o likvidaciji posojilnic in hranilnic v Julijski Krajini v smislu ukrepov vlade za obrambo varčevanja in nadzorstvo nad kreditom, po katerih skušajo čim bolj koncentrirati kreditno gospodarstvo v večjih zavodih. V Julijski Krajini imajo ti ukrepi nedvomno še svoj posebni pomen. Po dekretih, ki so bili lani objavljeni v Gazzetti Ufficiale«, je inšpektorat za varčevanje in kredit lani odredil likvidacijo 9 manjših posojilnic in hranilnic, in sicer v Škednju pri Trstu, Malem Lošinju, Kortah pri Izoli, Novem gradu, Lovranu, Libušnjah, Lanišču in v še dveh istrskih krajih.

Labinske ceste. Pred dnevi je »Corriere Istriano« objavil daljši dopis iz Labinščine, v katerem se Labinci hudo pritožujejo zaradi slabega stanja tamkajšnjih pokrajinskih cest. Tako cesta iz Labina v Rašo malone ni uporabna. Posebno hudo je razrvan oni del ceste, ki je izpeljan iz Labina k Sv. Nedelji, tam je cesta polna kotanj in na ovinkih popolnoma nezaščitena. Naravnost nemogoč je prehod po strmini pod Gorico. V izredno slabem stanju sta tudi cesti proti Brgodcu in Barbanu.

Iz Krškega

k— S smrtjo Antona Sovreta je izgubilo Krško enega svojih najstarejših meščanov. Njegovega pogreba se je udeležilo mnogo Krčanov, zbor domačih pevcev pa je pokojniku zapel pred hišo žalosti in v cerkvi žalostinke. Pokopali so ga na novem pokopališču na Žadovinku. Pokojni Sovre je prišel v Krško že pred dolgimi desetletji, potem ko je bil pri južni železnici upokojen kot čuvaj. Nekje pri Zidanem mostu ga je namreč pri izvrševanju službe zadela nesreča in je postal invalid.

k— **50 letnico gasilskega društva na Vidmu bodo letos proslavili.** Te dni je poseben pripravljalni odbor naprosil za sodelovanje pripadnike raznih slojev in poklicev, ki bodo pomagali čim dostojneje proslaviti lep jubilej domačega prostovoljnega gasilstva. Letošnje binkošti bodo tedaj velik gasilski praznik.

k— **Stavbeno gibanje.** Videmci in nič manj Krčani z velikim zanimanjem zasledujejo delo skupine delavcev na njivah poleg kolodvora. Na zemljišču, kjer bodo še letos pričeli zidati novo tovarno za celulozo, preiskujejo namreč značaj zemeljskih plasti in na kakovost vode ki je bodo pri zidanju mnogo rabili. Vse kaže, da bo dovolj vode na razpolago za vse različne potrebe. Doznavamo, da bo tovarna, ko prične poslovati, delala z najmanj 150 delavci. V zvezi s potrebami nove tovarne je pričakovati, da bodo državna oblastva zopet ustanovila na Vidmu orožniško postajo, kar v ostalem težko pričakujejo tudi ostali prebivalci Vidma, Stare vasi in okolice.

k— **Tekstilna tovarna na Vidmu?** Neka zagrebška tvrdka že delj časa išče na Vidmu ali v Krškem primerno zemljišče, kjer bi si uredila lokale za proizvajanje blaga. Z nekaterimi posestniki v bližini postaje je tvrdka že v pogajanjih. Morda se bo pa le kaj razgibalo v našem dolgočasnem Krškem in na Vidmu!

Iz Ljutomera

lj— **Otvoritev zvočnega kina.** Sokolski zvočni kino v Ljutomeru, ki je kupil najmodernejšo aparaturo kina »Ideala« v Ljubljani, predvaja v soboto 12. t. m. ob 8. zvečer in v nedeljo 13. t. m. ob 4. popoldne in ob 8. zvečer veličasten glasbeni film »POSLEDNJI AKORD«. (Lil Dagover, Willy Birgel). Glasba: Beethoven (IX. simf.), Händel (oratorij), Čajkovski. Kot dodatek zvočni tednik. Naslednji film 19. in 20. t. m.

Jackson Gregory: 16

Juana Castanares

Roman

Ves čas sta bila sama v salonu. Igralci, ki so zgodaj zvečer sedeli tu in ki jih je bil zmotil strel na Perriga, se niso bili več vrnili. Očividno so se bali, da jih ne bi kaj zapletlo v vso stvar, in so jo bili popihali. Tudi Blondinovi jezdeci niso bili prišli semkaj, ampak so se bili spravili iz hleva v sprednje hišne prostore, v točilnico za navadne goste, kjer so se mogli neovirano gibati in piti, kar je bilo komu po duši

»Še enkrat vas vprašam«, se je porogal Blondino, »čemu naj igram za nekaj, kar je že moje? Za vas utegne biti pet tisoč majhna reč; zame, to moram priznati, je že čeden dnevni zaslužek.«

Na Hawkovem obličju se je pokazalo globoko zaničevanje.

»Vidim, da sem vas nápak sodil«, je zlovoljno dejal. »Če ste takih misli, vam ta onegá lahko tudi podarim — «

»Oho! Gospod torej meče tisočake okrog sebe in jih daruje vsakomur, kdor pride naproti, kadar je za izpremembo gosposke volje!«

»Snoči sem srečal berača, ki me je prosil za nekaj realov; podaril sem mu nekaj tisočakov. Nocoj naletim na človeka z imenom Blondino — « premolknil je in tako izzivalno in ošabno pogledal Blondina, da ga niti Blondino sam ne bi bil mogel prekositi, » — če je sploh res, da ste Blondino,« je končal, kakor da ne bi bil prepričan o tem.

Ljudje, ki živijo divje, neobrzdano življenje, ostanejo v mnogem oziru otroci, tudi če so zdavnaj odrasli mladeništvu. Vsak izmed teh dveh mož, ki sta bila krajevni znamenitosti prve vrste, je morda čutil v dnu duše neko — dasi čudno spačeno — spoštovanje do nasprotnika, ali vsaj do česar koli, do kakršne koli lastnosti v njem. Kaj je bilo torej naravnejše, kakor da sta kazala drug drugemu najvišjo mero zaničevanja, ki sta je bila zmožna?

Ne da bi odvrnil prežeči pogled od prišleca, je Blondino na vse grlo zaklical Topu. Ta je prestrašen pritekel.

»Ta človek, ki pravi, da je Colorado«, ga je nahrulil Blondino, »trdi, da imaš od njega nekako pet tisoč dolarjev. Kako je ta reč?«

»Res je, senor. Tukajle so. Spravil jih je pri meni, preden je šel v hlev.« Krtje oči so mu zaplapolale, režaj mu je skrivil mala okrogla usta. »Najbrže se je bal, da ga ne bi zunaj napadli in oropali!«

Julian Hawk, ki je dotlej negibno stal na mestu, je stopil zdaj k mizi nedaleč od okna in sedel.

»Vrni mu denar«, je ukazal Blondino. »Prinesi kocke. In sveče prinesi. Glej, da bodo vsa vrata zaprta.« Pobrskal je po žepih in izvlekel ključ. »Prinesi mojo kaseto z denarjem, Topo.«

Topo je s ključem odhitel iz sobe. Julian Hawk je pričakujoče gledal za njim. Blondino se je zasmejal.

»Ne, prijatelj, ne boste izduhali, kje je spravljena, ne. V tej sobi je ni, o tem bodite prepričani.«

Hawk ni odgovoril, ampak si je z izrazom dolgočasja zvil cigareto. Topo se je vrnil v sobo s pološčeno kaseto pod pazduho. Postavil jo je na mizo in jo na Blondinovo povelje odprl, ko mu je ta dal ključ. Hawkove oči so z očitno radovednostjo obletele njeno vsebino. Blondino ga je neprestano opazoval.

»Še nekaj, Topo,« je zaklical Blondino. »Igra bo trajala samo nekaj minut. Obvesti ta čas moje ljudi; takoj potem odjašemo v bluesmokeške gore, kar pomeni, da prestopimo mejo v Združene države. Vi seveda že veste, a ta Johny Hawk naj le vidi, da se ga ne bojimo! Preden se odpravimo, moram izpregovoriti tudi z Guero še nekaj besed. Pater naj čaka!«

»Si, senor!« je rekel Topo in se počasi umaknil.

Ves čas je držal Blondino pištolo pripravljeno v desnici. Hawk se je namuznil tej previdnosti.

»Zdaj pa h kockam!« je rekel. »Slišal sem, da prinaša nesrečo, ako meče densičar z levo roko!«

»Čeprav«, je dejal Blondino.

Postavila sta, Blondino z levico in nekam nerodno, a pazeč na višino stave. Hawk je držal roke na mizi.

»En sam nepreviden gib«, ga je posvaril Blondino, »pa vam poženem svinčenko v glavo. Mr Red Hawk! Sploh bi bilo najpreprostejše«, se je zarežal, mahoma ves židane volje, »zakaj tako bi brez nevarnosti in na pošten način prišel do vaših pet tisoč, ker bi se polastil samo ničije reči.«

»Tisoč dolarjev vsak lučaj?« je predložil Hawk.

»Velja«, je pritrdil Blondino.

Podoba je bila, kakor da bi se sreča nocoj že v drugo nasmihala Julianu Hawku. Kdaj pa kdaj je izgubil, a vsakikrat je z Blondinovim pritrdilom podvojil stavo in spet dobil. Iz njegovih petih tisoč jih je bilo že deset, in Blondinova kaseta še ni bila prazna. Blondinova napetost je rasla od trenutka do trenutka, oči so mu zrle bolj in bolj lakomno — lahko bi rekli, da ga je obhajala čedalje hujša izkušnjava. Morilska strast mu je tlela v pogledu. Mož, ki mu je sedel nasproti, je bil grozil, da mu bo delal sitnosti; torej ni šlo samo za denar, ampak tudi za Blondinovo lastno premoženje. In Blondino ni bil šele nocoj pokazal, da je zmožen vsakega zločina, ki mu utegne koristiti.

»Še enkrat?« je s hladnim, neomajnim poudarkom vprašal Hawk. Premišljeno je potresel kupo s kockami. Blondino se je prepričal, da mu leži tudi levica vidna na mizi. »Torej dajva — odločilni lučaj — «

V tem, ko so kocke padle, je Hawk iztegnil roko v tisto stran, kjer so stale sveče, tako da se je svečnik prevrnil in padel na sredo sobe. Kot bi trenil, je bilo tema kakor v rogu. Tisti mah je Blondino tudi že sprožil in ustrelil trikrat zaporedoma brez presledka. Nato je prisluhnil, da bi čul padec nasprotnikovega telesa, ustrelil četrtič in šele tedaj pomislil na to, da mora varčevati s strelivom.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šoferja
ki ima veselje z vrtom, sprejmem v stalno službo 1. marca. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko«. 2276-1

Iščem guvernanto
z znanjem francoskega jezika za izven Ljubljane. Lastnoročno pisane ponudbe s sliko poslati na ogl. odd. Jutra pod »Fina nişa«. 1916-1

Zobotehniškega praktikanta(-ko)
sprejmem v dentistično prakso. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zobotehnik«. 2692-1

Hotelska sobarica
oferte s sliko, iamstvo potrebno, nastop takoj. Hotel Osterberger, Ptuj. 2689-1

Sposobno natakarico
iščem. Povsem resne ponudbe poslati na Hotel Velebit, Otočac, Lika. 2708-1

Uradnika(-co)
s prakso, sprejme takoj odvetniška pisarna v Ljubljani. Ponudbe s zahtevo plače in navedbo dosedanjega službovanja na ogl. odd. Jutra pod »Odvetnik«. 2696-1

Prvovrstne prikrojevalce
za moško perilo, išče Engler Albert, Subotica. 2697-1

Moški ali ženska
ki položi Din 15.000 v obrat, dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra trgovina«. 2704-1

Brivskega pomočnika
takoj sprejmem. Forčič Ivo, Boh. Bistrica. 2718-1

Radio tehnika
samostojnega, za vsa pripadajoča dela v tej stroki, iščem takoj. Radio Starkel, Maribor, Trg Svobode 6. 2728-1

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrov« mali oglasnik

INSERIRAJ V „JUTRU"!

Službe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fina krojačica
za šivanje oblek, plaščev in kostumov, krojaško delo — se priporoča na dom. Poljanska cesta 49, levo. 2700-2

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnike
za obisk privatnih strank za prodajo novega patenta sprejmem za vsa mesta, dnevni zaslužek od 100 do 200 din. Ponudbe na naslov: Zver Ivan, Murska Sobota. 2636-5

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Obleke po meri
dela poceni, po modi vam zadnji brezhibno napravi. Kdo? Ali še ne veš? Sešek, Medvode 16. 2507-30

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fiat 514
odprt, malo rabljen, nove gume in dve rezervi, prodam. Hadl, Novo mesto. 2600-10

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hrastove odpadke
za kurivo proda žaga Zaic, Stična. 2693-6

PRODAM:
vinski čistilnik, 2-cilinderski »Tatra« avto, »Wanderer« avto, več vagonov sena, prešo za sadje, železno prešo za seno, za konjsko moč, več vozov hlevskega gnoja, kompost, več pitanih volov. Gostilna Kirbiš, Celje. 2736-6

Boyler
močan, za vacuum sesalko, ca 300—500 l, plinski štedilnik (rišo), parne cevi, kupim. Kirbiš, Celje. 2732-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šalote in rdeč čebulček
kupujemo. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 2686-7

Jamskega lesa
večjo količino, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam takoj«. 2739-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

3% obligacije
za likvidacijo kmečkih dolgov in druge vrednostne papirje kupuje po najvišji ceni — Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. 2722-16

Posojilo Din 400
iščem. Vrnem 500. Garancija razpoložljiva. I. Z. pri Žužek, Hrenova 4-I. 2737-16

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel
kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vil, ima na prodaj gradben strokovno izobražen posredovalec

Kunaver Ludvik
Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete brezplačno na razpolago. 25-20

Kmetska hranil. in posojilnica
v Novi vasi pri Rakeku, Bloke, prodaja iz proste roke gozd v izmeri 130 ha, 1 parno žago in enostanovanjsko hišo v Novi vasi in v Ravnah posestvo s hišo gospodarskim poslopji skupno ali ločeno. Prodaja za gotovino in do ločene hranilne knjižice. 2709-20

2 stanovanjski hiši
na zelo prometni cesti, lepo rentabilni, sta na prodaj. Potrebna gotovina 100.000 Din. Informacije telefon št. 3636. 2699-20

Večjo hišo
z vrtom, oddamo v najem. V hiši je lokal za trgovino in gostilno, in mostna tehtnica. Oddajo se tudi posamezni lokali npr. trgovina s stanovanjem, gostilna s prostori in stanovanjem. Podrobnejše pojasnedbe pri Kmetski hranilnici in posojilnici v Novi vasi pri Rakeku Bloke. 2710-20

Pohištvo

Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pohištvo
novo in že rabljeno, ki ga želite prodati ali samo dati v shrambo — sprejmemo v posebni oddelek v komisijsko prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupcev je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo. Vso reklamo preskrbimo sami — Sporočite nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva v naš komisijski oddelek preskrbimo sami. — Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrševa cesta 12. 79-12

»JUTRA« naročniki so zavarovani za 10.000 Din

Linolej

prodaja in polaga po reklamnih cenah
SEVER, Marijin trg 2

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zračno stanovanje
dvosobno, oddam. Rožna dolina, Cesta X 28. 2705-21

Trisobno stanovanje
takoj oddam. Novi trg 1 pri hišniku. 2720-21

Dvosob. stanovanje
oddam za 1. marc. Cegnarjeva 4-I. 2738-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno in enosobno
stanovanje z vsemi pritiklinami iščem. Ponudbe z označbo mesta in cene na ogl. odd. Jutra pod šifro »Udobnost«. 2695-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Veliko prazno sobo
solnčno, suho, s strogo separiranim vhodom, oddam takoj samo boljši, mirni osebi. Novi trg 5-II, levo. 2734-23

Sobo
opremljeno al prazno, takoj oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2735-23

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pekarno
dobro vpeljano, s podružnico v večjem kraju prodam zaradi bolezni. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Najemnine prosta«. 2727-19

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za vrtnarijo
oddam v najem mestu velike komplekse ali iščem vrtnarja. Hadl, Novo mesto. 2600-10

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalne stroje
najboljših nemških tovarn, rabljene, nerabljene in nove ki štikajo, stopajo, za gospodinjstvo za krojače, najceneje dobite v NOVI TRGOVINI na Tyrševi 36. 232-29

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Star klavir
poceni naprodaj radi preselitve. Poizve se v ogl. odd. Jutra. 2614-26

Oziraite se v oglasnem oddelku dospele ponudbe:

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ul.

Živali

Pes dober čuvaj
(nemški ovčar), star 2 leti, naprodaj dobremu gospodarju. Tržaška c. 22. 4701-27

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

28-leten podjetnik
agilen, poroč. trgovsko naobraženo gospodično nekaj gotovine. Vdove z enim otrokom niso izključene. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja ženitev«. 2698-25

Dopisi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Mladenič
želi diskretnega dopisovanja s 15—18 letno mladenko. Pisati pod značko »Iskrenost« na ogl. odd. Jutra. 2725-24

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Najboljši trboveljski
PREMOG
brez prahu.
koks, suha drva
I. Pogačnik,
BOHORIČEVA 5.
Telef. 20-59

Kliševe
ENO- IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Sv. Petra nasip 23

Sveže najfinejše norveško
ribje olje
iz lekarne
dr G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam

Kupuj domače blago!

Dne 11. februarja ob 10. uri se vrši pri sreskem sodišču v KRANJU DRAŽBA

lepe, enodružinske vile, ležeče ob Jezerski cesti, na ugodni točki v Kranju, vl. št. 824 k. o. Kranj. Najmanjši ponudek Din 103.175, vadij Din 20.635.

MLAJŠI POTNIK

ki prepotuje najmanj 6 krat na leto Dolenjsko, Notranjsko in Gorenjsko, in ki je pri trgovcih s špecerijo, mešanim blagom in konditorjih dobro vpeljan in bi bil pripravljen - kot postranski zaslužek proti proviziji — znan konsumni predmet, ki ga potrebuje vsak človek, vzeti seboj, dobi zaposlenje. Oni gospodje, ki obiskujejo navedene kraje z avtomobilom imajo prednost.

Poleg tega sprejmemo mlajšega agenta, ki bi razpečaval ta predmet intenzivno vsak dan v Ljubljani.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanje delavnosti in navedbo referenc v hrvaščini ali nemščini je nasloviti pod »Eingeführt« na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK
HOHNER
NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB NIKOLIĆEVA 10

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd.
Valute vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje
Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk državne razredne loterije!

TEKAČE (tepihe) od din 15.—, predposteljnike od din 28.— naprej, preproge velike od 160.—, kokosove tekače, zavese za okna, posteljna pregrinjala, blago za prevleke pohištva nudi veliko izbiro najceneje nova špecijalna trgovina

F. I. Goričar Ljubljana, sv. Petra c. 30.

Pregrinjala kot zastore izgotavljamo takoj po nizki ceni

Ponesrečenci na otoku morskih razbojnikov

30

»Da, ljudje božji«, je nazadnje rekel kapitan, »potem moramo pač s to ladjo nadaljevati pot.« Mornarji so se takoj lotili dela, dvignili so sidro, in naši trije prijatelji so se kmalu poslovili od otoka, na katerem so bili doživeli tako zanimivo počitniško prigodo.

Z'aj moramo samo še povedati, da je džunka že po kratki vožnji srečala vojno ladjo, ki je zasledovala morske razbojnike. Ko je poveljnik slišal, da ima vso tolpo pred seboj in mu ne bo mogel nihče izmed lopovov uiti, je ves vesel zaplul proti otoku in roparje je doletela zaslužena usoda.

Konec.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 10.: Veronika Deseniška. Red A.
Petek, 11.: Zaprto.
Sobota, 12.: Rdeče rože. Premierski abonma. Premiera.
Nedelja, 13.: ob 15. Sneguljčica. Mladinska predstava po znižanih cenah. Ob 20. Firma. Izven. Znižane cene.

Benedettijeva tridejanska igra »Rdeče rože« je fina salonska komedija, ki kaže zakonsko krizo v rodbini inženjerja Veranija. Delo je lahkotnega značaja, ter vzbuja s svojo pristno komiko in humorjem prav vedro razpoloženje. Namenjeno je predvsem zabavi, ki pa ne vsebuje kakih drastičnih prizorov, da bi vzbujali glasen smeh in krohot, temveč osvoji gledalca s svojo lagodno gosposko noto.

Kreftova zgodovinska kronika »Veliki puntarija«, ki jo pripravlja inž. Štupica, bo brez dvoma predstava, ki bo vzbudila veliko pozornost. Bratko Kreft, ki se je uveljavil s svojima igrama »Celjski grofje« in »Malomeščani«, je podal v »Velikih puntarijah« glavne prizore in borbe za staro pravdo. Efektno dramatično dejanje, ki kaže nasprotje med plemstvom in izrabljanimi kmeti, bo našlo v dramskem ansamblu izvrstne interprete za številne, učinkovito karakterizirane like.

OPERA

Četrtek, 10.: Zaprto.
Petek, 11.: ob 15. Ero z onega sveta. Debut gdčne. Hejbalove. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.
Sobota, 12.: La Bohème. Gostovanje g. Josipa Dermote. Izven.

Gostovanje Habime odpovedano. Znamenito hebrejsko gledališče Habima je moralo odpovedati svojo predstavo v Ljubljani, ker mu 10. t. m. opolnoči poteče rok, ko mora z vso družino in tremi vagoni prtljage zapustiti našo državo. Jugokoncert, ki je ta gostovanja aranžiral, je založil za Habimo pri naših carinskih oblastih 250.000 din. Ta vsota bi zapadla, ako gledališče ne bi pravočasno zapustilo naše države. Intervencije Jugokoncerta so ostale, žal, brezuspešne. — Kupljene vstopnice se vnovčujejo pri dnevni blagajni v operi.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 10.: Noč v Kairu. Red D.

Iz življenja na deželi

POLJE. Sokolsko društvo pri D. M. v Polju bo v nedeljo 13. t. m., v Sokolskem domu svoje pripadnike in vse ostalo občinstvo, ki vedno rado poseča sokolske prireditve, spet imenitno zabavalo z veseloigro »Matajev Matija«. Sodelujejo znani najboljši društveni igralci. Vsi so se potrudili in so svojemu režiserju, bratu Ivanuši Milanu vestno sledili in marljivo študirali, da bo »Matajev Matija« nedvomno ena najboljših predstav, kar jih je Sokolsko društvo v Polju priredilo. Začetek bo točno ob 20.

Nagradni natečaj

za izdelavo načrtov za povečanje velike dvorane Narodnega doma v Celju.

Celjska posojilnica d. d. v Celju razpisuje nagradni natečaj za izdelavo načrtov za povečanje velike dvorane Narodnega doma v Celju ter določi za iste tri nagrade:

I. nagrada Din 2.000.—,
II. nagrada Din 1.500.— in
III. nagrada Din 1.000.—.

Glede predloženih načrtov odločuje upravni svet Celjske posojilnice ter postanejo nagrajeni načrti last zavoda, dočim se nenagrajeni načrti vrnejo brez odškodnine.

Načrte je predložiti do konca februarja tega leta.

Podatki so na razpolago pri ravnateljstvu zavoda.

Celje, dne 8. februarja 1938.

UPRAVNI SVET

POTNIKE

ZA DRAVSKO BANOVINO

manufakturne stroke, izkušene v prodaji po kolekcijah potrebuje tvrdka VLADA MITIĆ I BRAT. Pismene ponudbe s spričevali o dosedanjih službah položiti osebno ali na poštni predal 210, Beograd.

N. Z. Prvenstvo imajo oni, kateri že dalje časa opravljajo ta posel.

Elektroinženerja

samostojnega delavca, zanesljivega kalkulanta z znanjem nemškega jezika išče beograjska tvrdka. Ponudbe s curriculum vitae na »PUBLICITAS«, a. d., Beograd, pošt. pret. 60 pod br. 16264. 1813

Sprejmemo

agilnega potnika-zastopnika

za Slovenijo in Medmurje za prodajo 1.a svinjske masti in slanine po ugodnih pogojih in primernih cenah. Kupujem stalno rabljene vreče za sol in tesan stavbni les. — Ponudbe nasloviti na tvrdko HAAS Aleksander, Sombor (Bačka).

Vzdolž morske obale prodam:

rentabilne stanovanjske in trgovske hiše, vile s parki, stavbišča z lastno plažo, hotele, pensione i. t. d. —

Informacije brezplačne.

AGENTURA: M. MUSANIĆ — SPLIT.
Zadarska br. 10.

RADIO

Četrtek, 10. februarja

Ljubljana 12: Valčki in polke (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Domača zabava (Magistrov trio). — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: 10 minut zabave. — 20: Pevski zbor »Cankar«. — 20.45: Prenos opere »Manon« iz Trsta (poje Beniamino Gigli). V odmorih okrog 22. ure napovedi in poročila.

Beograd 17.30: Plesna muzika. — 20: Petje. — 20.30: Komorne skladbe. — 21.30: Orkestralni koncert. — 22.20: Lahka godba in ples. — **Zagreb** 17.15: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.20: Ples. — **Praga** 19.15: Plesni tečaj. — 19.45: Zvočna igra. — 21.15: Koncert godalnega seksteta. — 22.40: Plošče. — **Varšava** 20.05: Plošče. — 20.15: Koncert solistov, zbora in orkestra. — 21: Ples. — 22: Komorne skladbe. — **Dunaj** 11.25: Kmečke godbe (plošče). — 12: Lahka godba. — 16.05: Angleška glasba. — 17.20: Čelo koncert. — 19.25: Majhni prizori z glasbo. — 20.05: Ljudska igra. — 22.20: Skladbe Szymanovskega. — 23: Nadaljevanje koncerta. — **Berlin** 19.15: Pot ob Sredozemskem morju. — 20: Plesni večer. — 22.30: Prenos iz Stuttgarta. — **München** 19.10: Predpustne pesmi. — 20: Pester glasbeni spored. — **Stuttgart** 19.45: Plošče. — 20.30: Veseli prizori. — 21.30: Schumannove skladbe. — 22.30: Mali orkester in solisti. — 24: Moderni skladatelji.

Petek, 11. februarja

Ljubljana 11: Šolska ura: V deželi polnočnega sonca (gdč. Julija Šušteršič). — 12: Po domače (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Odlomki iz zvočnih filmov. — 18: Ženska ura: Kako si ustvarim svoj dom (ga. Cilka Vračko). — 18.20: Plošče. — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Izseljeniške zanimivosti. 20: Koncert Cimermanovega kvarteta. — 21: Samospevi gdč. Vide Rudolfove in g. Ladislava Rakovca. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17.05: Orkestralni orkester in narodne pesmi. — 20: Iz Zagreba. — 21: Narodni napevi. — 21.30: Klavirske skladbe. 22.20: Plošče. — **Zagreb** 17.15: Lahka glasba. — 20: Madrigalisti. — 21.30: Tamburaški zbor. — 22.20: Ples. — **Praga** 19.15: Orkester in solisti. — 19.40: Zvočne slike. — 20: Sportni prenos. — 21.20: Orkestralni koncert. — 22.20: Plošče. — **Varšava** 19.25: Mandoline. — 20: Prenos simf. koncerta. — **Dunaj** 11.25: Koncertna ura. — 12: Koncert orkestra. — 15.15: Pesmi. — 16.05: Plošče. — 17.35: Klavirske skladbe. — 18.30: Pesmi in plesi z Balkana. — 19.35: Orkestralni in violinski koncert. — 21.35: Plesni komadi. — 22.30: Nadaljevanje plesa. — **Berlin** 19.10: Plošče po željah. — 20: Vedra muzika. — 21: Veseloigra. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — **München** 19.10: Skladbe po željah. — 19.40: Klasiki nemške glasbe. — 21: Pester spored. — 22.30: Melodije za lahko noč. — **Stuttgart** 19.15: Glasba za delopust. — 20: Zvočna skicirka. — 22.30: Plošče. — 24: Norveška glasba.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.